ਕੌਮਾਂਤਰੀ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਟਾਈਮਜ਼
QUOMANTRY AMRITSAR TIMES

West/East Coast Edition | Volume 12 | Issue 41 |19 October to 25 October 2022 | Ph.: (510) 240-5949 | Fax: (888) 323-6950 | Email: info@amritsartimes.com, asrtimes@gmail.com

ਅਦਾਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਟਾਈਮਜ਼

ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਸਮੂਹ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੇ ਹਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਿਵਸ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ ਜੀ। ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਸਦਾ ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ 'ਚ ਰੱਖੇ।

ਅਮਰੀਕੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੇ 3 ਸਿੱਖ ਫ਼ੌਜੀ ਖ਼ਾਲਸਈ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪਹਿਨਣ ਲਈ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੜਾਈ

ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੀ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਅਪੀਲਜ਼ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਆਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, ਜਸਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਿਲਾਪ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਨੇ ਮਰੀਨ ਕੋਰ ਕਮਾਂਡੈਂਟ ਡੇਵਿਡ ਐਚ ਬਰਗਰ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਦਾਇਰ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :- ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋਏ 3 ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ (ਬਿਨਾਂ ਕੇਸ ਤੇ ਦਾੜ੍ਹੀ ਕੱਟੇ) ਅਤੇ ਪੱਗ ਉਤਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਬਲਾਂ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਆਫ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੀ ਕੋਰਟ ਆਫ ਅਪੀਲਜ਼ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਵਲੋਂ ਬੀਤੇ ਹਫਤੇ ਰੰਗਰੂਟਾਂ ਆਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, ਜਸਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਿਲਾਪ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਰੀਨ ਕੋਰ ਕਮਾਂਡੈਂਟ ਡੇਵਿਡ ਐਚ ਬਰਗਰ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮੁਕਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਤਿੱਕੜੀ ਨੇ ਸਤੰਬਰ 'ਚ ਡੀਸੀ ਸਰਕਟ ਲਈ ਯੂ.ਐਸ. ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਅਪੀਲਜ਼ 'ਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇਕ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਰੀਨ ਕੋਰ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਯੂ.ਐਸ. ਮਰੀਨ ਕਾਰਪਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤ ਲਈ ਇਕਸਾਰਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੋਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੱਜ ਪੈਟਰੀਸ਼ੀਆ ਮਿਲੇਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਢਲੇ ਅਭਿਆਸ ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਹਿੰਮੀ ਬਲ ਵਜੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ

ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣਾ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਰੀਨ ਕੋਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 13 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਅਭਿਆਸ ਕੈਂਪ ਦੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਨਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁੱਖ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 34 'ਤੇ)

ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਕੈਪਟਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਰਿਆਇਤ

ਨਿਊਯੌਰਕ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ 2021 ਵਿੱਚ ਮਰੀਨ ਕੈਪਟਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੂਰ ਨੂੰ ਮਰੀਨ ਕੋਰਪਸ ਵਿੱਚ ਪੱਗ ਬੰਨਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਇਹ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕੁਝ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਇਹ ਇਜਾਜ਼ਤ ਆਮ ਡਿਊਟੀ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਹੀ ਮਿਲੀ ਸੀ ਪਰ ਕਿਸੇ ਮਿਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਜਾਂ ਮਰੀਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਮਾਗਮ ਵੇਲੇ ਇਹ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੋਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੂਟ ਕੈਂਪ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਰੀਨ ਕੋਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਖ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਰੀਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿਵਾਏ ਮੁੱਛਾਂ ਦੇ ਬਾਕੀ ਚਿਹਰਾ ਕਲੀਨ-ਸ਼ੇਵ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਉਪਰ ਮੁੱਛਾਂ ਦੇ ਵਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧੇ ਹੋਏ 1/2 ਇੰਚ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਛਾਂ, ਭਰਵੱਟਿਆਂ ਅਤੇ ਪਲਕਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਵਾਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਗਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਸ਼ੇਵ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਤਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸ਼ੇਵ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋਵੇ।

ਬਰਤਾਨਵੀ ਫੌਜੀ ਸਿੱਖ ਅਫ਼ਸਰ ਪ੍ਰੀਤ ਚੰਦੀ ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਣ ਲਈ ਤਿਆਰ

75 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕਰੇਗੀ ਅੰਟਾਰਕਟਿਕਾ ਦੀ 1100 ਮੀਲ ਯਾਤਰਾ

ਲੰਡਨ : 'ਪੋਲਰ ਪ੍ਰੀਤ' ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਬਰਤਾਨਵੀ ਫ਼ੌਜ ਦੀ ਸਿੱਖ ਅਫ਼ਸਰ ਕੈਪਟਨ ਪ੍ਰੀਤ ਚੰਦੀ ਸਾਊਥ ਪੋਲ ਇਕੱਲੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਇਕ ਨਵਾਂ ਕੀਰਤੀਮਾਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਉਹ ਹੁਣ ਅੰਟਾਰਕਟਿਕਾ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰੇਗੀ। ਪ੍ਰੀਤ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਾਥ ਅਤੇ ਮਦਦ ਤੋਂ ਮਨਫ਼ੀ 50 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿਚਾਲੇ 1100 ਮੀਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟਰੈਕਿੰਗ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੀ

ਯਾਤਰਾ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰੇਗੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਫ਼ਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਬੀਬੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਰਤਾਨਵੀ ਫ਼ੌਜ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਟਵਿੱਟਰ ਅਕਾਊਂਟ 'ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮਨਫ਼ੀ 50 ਡਿਗਰੀ ਤਾਪਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤ ਚੰਦੀ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੋਵੇਗਾ ਉਸ ਦਾ 120 ਕਿੱਲੋ ਵਜ਼ਨੀ ਕਿੱਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਾਮਾਨ। 33 ਸਾਲਾ ਪ੍ਰੀਤ ਲਈ ਇਹ ਵਜ਼ਨ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੰਬਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰੀਤ ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਸਾਊਥ ਪੋਲ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਹ ਉੱਥੇ ਇਕੱਲੀ ਅਤੇ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਪੁੱਜਣ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਗੈਰ-ਗੋਰੀ ਔਰਤ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 34 'ਤੇ)

ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਬੰਦੀ-ਛੋੜ ਦਿਵਸ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ-ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਗੁਰਿਆਈ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਆਪਸੀ ਸੰਵਾਦ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਰਿਵਾਇਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

ਵਿਚਾਰ ਗੋਸ਼ਟੀ

ਵਿਸ਼ਾ: ਅਕਾਲੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਭਵਿਖ ਦਾ ਅਮਲ

ਮਿਤੀ: 21 ਅਕਤੂਬਰ 2022

ਸਥਾਨ: ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ, ਬੀ-ਬਲਾਕ, ਰੇਲਵੇ ਕਲੋਨੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਸਮਾਂ: ਸਵੇਰੇ 10:30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ 2:00 ਵਜੇ ਤੱਕ

ਬੁਲਾਰੇ: ਡਾ. ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਮੁਖੀ ਸਿੰਘ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣਗੇ।

ਅਪ ਜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚਾਰ-ਗੋਸ਼ਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਹਾਰਦਿਕ ਸੱਦਾ ਹੈ।

ਵੱਲੋਂ:

'ਅਕਾਲੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਅਮਲ' ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਗੋਸ਼ਟੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :- ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਬੰਦੀ-ਛੋੜ ਦਿਵਸ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ-ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਗੁਰਿਆਈ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਆਪਸੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਰਵਾਇਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਇਕ ਵਿਚਾਰ-ਗੋਸ਼ਟੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ 'ਅਕਾਲੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਅਮਲ' ਹੈ। ਇਹ ਗੋਸ਼ਟੀ 21 ਅਕਤੂਬਰ (ਦਿਨ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ) ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10:30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ 2:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ, ਬੀ-ਬਲਾਕ, ਰੇਲਵੇ ਕਲੋਨੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਈ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਰਸੇਵਾ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਭਰਾਅ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਛਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ-ਗੋਸ਼ਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਵੱਧ ਰਹੇ ਖਲਾਅ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਯੋਧਿਆਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਇਕ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਈ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁਗਲਵਾਲ, ਭਾਈ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖੰਡੇਵਾਲਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਝੰਜੀਆਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੁਰਸਿੰਘ ਵਾਲੇ, ਸੰਪਰਦਾਇ ਦਲ ਬਾਬਾ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਜੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 21 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਵਿਚਾਰ-ਗੋਸ਼ਟੀ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

Certificate Course in
DATA ANALYTICS

- Eligibility : B.Tech, M.Tech, BCA, MCA, BSc, MSc, MBA
- Mentors are industry expert from USA and India
- 100% Placement assistance for high growth tech jobs
- 100% fee waiver / scholarship from Sikh Education Council and Startup Farms IT Limited.
- Support and mentorship for projects and case siudy solutions
- Training experience certificate by Startup Farms It Ltd
- Total Seats : 50
- Course Duration : 6 Months
- Selection criteria : Interview

EXPERTS FROM
USA & INDIA

SRI GURU GRANTH SAHIB
WORLD UNIVERSITY
FATEHGARH SAHIB, PUNJAB

Admission Helpline
70096-48231, 62805-38113

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਏਜੰਟਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੌਰਗੇਜ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਸੱਚ

ਮੌਰਗੇਜ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਕੈਮਰੇ 'ਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੈਦ

ਵੈਨਕੂਵਰ: ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਾਇਆ ਸੰਬੰਧੀ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਏਜੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੌਰਗੇਜ਼ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ । ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਕਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਏਜੰਟ ਦੀ ਇਹ ਮੌਰਗੇਜ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਮੀਡੀਆ ਚੈਨਲ ਦੁਆਰਾ ਗੁਪਤ ਕੈਮਰੇ 'ਤੇ ਫੜੇ ਗਏ ਜੋ ਸੋਸ਼ਲ ਸ਼ੇਰਿੰਗ ਜਾਅਲੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਰਿਕਾਰਡ, ਬੈਂਕ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ ਅਤੇ T4 ਘਰ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਕੋਵਿਡ-19 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਨੈਡਾ ਵਿਚ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਲਈ ਮੌਰਗੇਜ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਏਜੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਕਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਸੀਬੀਸੀ ਦੇ ਮਾਰਕਿਟ ਪਲੇਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਜਾਂਚ ਨੇ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਏਜੰਟਾਂ, ਮੌਰਗੇਜ ਦਲਾਲਾਂ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਨੈਟਵਰਕਾਂ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਫੀਸ ਲਈ ਮੌਰਗੇਜ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰ ਕੇ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਏਜੰਟ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਅਲੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਤਨਖ਼ਾਹਾਂ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਫਾਈਲਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਲੁਕਵੇਂ ਕੈਮਰੇ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਏਜੰਟਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵਾਲਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ, ਟੀਮ ਫਰਬਰੀਕੇਟਡ ਮੋਰਟਗੇਜ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਲਈ ਮੌਰਗੇਜ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਚਾਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਰ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

$640,479 ਘਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਔਸਤ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ, ਇੱਕ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਏਜੰਟ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ $16,000 ਤੋਂ $32,000 ਕਮਾਏਗਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੌਰਗੇਜ ਏਜੰਟ ਇੱਕ ਰਿਣਦਾਤਾ ਤੋਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ $2,550 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਮਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਏਜੰਟ ਅਣਜਾਣ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ। ਨਵੇਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੌਰਗੇਜ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੀ ਘੱਟ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਇਤਿਹਾਸ ਸੀਮਤ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਜੁਰਮਾਂ ਦੇ ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਉਹ ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਅਤੇ ਬਿਜ਼ਨਸ ਬ੍ਰੋਕਰਜ਼ ਐਕਟ ਅਤੇ ਮੋਰਟਗੇਜ ਬ੍ਰੋਕਰੇਜ, ਲੈਂਡਰਜ਼ ਐਂਡ ਐਡਮਿਨਸਟ੍ਰੇਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਫਰਜ਼ੀ ਮੌਰਗੇਜ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣਾ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਲਈ ਨਤੀਜੇ

ਟਰੂ ਨੌਰਥ ਮੋਰਟਗੇਜ ਦੇ ਸੀ.ਈ.ਓ. ਡੈਨ ਆਈਜ਼ਨਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਲਈ 'ਤੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ। 'ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਵਧਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਘਟਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਖਰੀਦਦਾਰ ਆਪਣੇ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪੈਨਿਕ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਹਾਊਸਿੰਗ ਮਾਰਕੀਟ 'ਤੇ ਹੋਰ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਦਬਾਅ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟਰੂ ਨੌਰਥ ਮੋਰਟਗੇਜ ਨੇ ਨਕਲੀ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ T4s ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਜੋ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਕਲੀ ਨਾਮਾਂ ਅਤੇ ਫ਼ੋਨ ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਕਈ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਏਜੰਟਾਂ ਲਈ, ਮੌਰਗੇਜ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ $50,000 ਤੱਕ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਏਜੰਟ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

RECO ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੱਤ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਏਜੰਟਾਂ ਜਾਂ ਦਲਾਲਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੂਬਾਈ ਅਪਰਾਧ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਹਨ। ਓਨਟਾਰੀਓ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਟਿਮ ਹੁਡਾਕ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਲੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, 'ਜੋ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਏਜੰਟ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਤੋੜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।'

'ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਓਨਟਾਰੀਓ (RECO) ਨੂੰ ਮਾੜੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਭਾਰੀ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਤੋੜਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਮੁਅੱਤਲ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਵਾਧੂ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।' Equifax ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਖੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਦੇ ਮੁਖੀ, ਕਾਰਲ ਡੇਵਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਇੱਕ ਵਧਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਬਿਊਰੋ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਰਿਣਦਾਤਿਆਂ ਲਈ 15,000 ਅਤੇ 24,000 ਸ਼ੱਕੀ ਮੌਰਗੇਜ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਫਲੈਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਜੈਨੀਫਰ ਫਿਡਿਅਨ-ਗ੍ਰੀਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖੋਜਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹਨ ਕਿ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ 'ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚੁਸਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕੀਏ।'

ਮੋਰਟਗੇਜ ਏਜੰਟ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਏਜੰਟ ਦੇ ਰੈਫਰਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਝੂਠੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ, ਉਤਪਾਦਕ ਗ੍ਰੇਟਰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਖੇਤਰ, ਕੈਲਗਰੀ, ਐਡਮੰਟਨ, ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਪੰਜ ਗਰਮ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ 25 ਮੌਰਗੇਜ ਬ੍ਰੋਕਰ ਜਾਂ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਠੰਡੇ-ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਗ੍ਰੇਟਰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਏਰੀਆ ਅਤੇ ਮਾਂਟਰੀਅਲ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੌਰਗੇਜ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਫਰਜ਼ੀ ਮੌਰਗੇਜ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ, ਪਰ ਪੰਜ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਰਨਗੇ। ਓਨਟਾਰੀਓ ਵਿੱਚ, ਫਾਈਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ (FSRA) ਮੌਰਗੇਜ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਰਗੇਜ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਫਰਜ਼ੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਫਰਜ਼ੀ ਮੌਰਗੇਜ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਡਿਅਨ-ਗ੍ਰੀਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਬੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਜੁਰਮ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ 'ਤੇ ਘੱਟ ਹੀ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਘਰੇਲੂ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਸ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਹਾਰਡਿੰਗ, ਜੋ 2021 ਵਿੱਚ ਗੁਆਨਾ ਤੋਂ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਏ ਸਨ, ਉਦੋਂ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ Scotiabank ਦੇ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੀ ਮੌਰਗੇਜ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਸਾਡੀ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ,' ਉਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸੋਸ਼ਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਨੌਕਰੀ ਬਾਰੇ ਜਾਅਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਸੀ।

(**ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ** 34 'ਤੇ)

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਾਈਡਨ ਵੱਲੋਂ ਐਲਾਨੀ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੂਰੂ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ/ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ :- ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਈਡਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਯਕਮੁੱਸ਼ਤ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਐਲਾਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈਣ ਲਈ ਆਨਲਾਈਨ ਫਾਰਮ ਭਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਉਪਰੰਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲਈ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ 80 ਲੱਖ

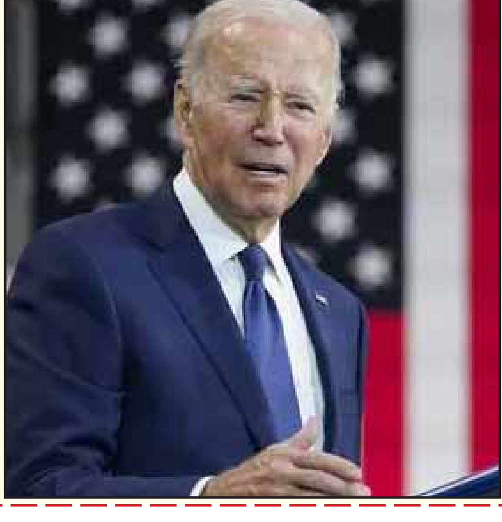

ਆਨਲਾਈਨ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਦਰਖ਼ਾਸਤ

ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਆਨਲਾਈਨ ਭਰੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। 7 ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਰਪੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੰਘੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵਾਅਦਾ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗੀ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 80 ਲੱਖ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਯੋਜਨਾ 'ਆਰਥਿਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ' ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 10000 ਡਾਲਰ ਜਾਂ 20000 ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਦੀ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਤ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਇਹ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ। ਕਾਲਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫੀ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਦੇਣਗੇ , ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲੇਗੀ। ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜਾ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 15 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦੇ ਦੇਣ। ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸੋਸ਼ਲ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਨੰਬਰ ਤੇ ਜਨਮ ਤਰੀਕ ਦੱਸਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਸਵੈ-ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ 1,25,000 ਡਾਲਰ ਤੇ ਜੇਕਰ ਜੋੜਾ ਹੋ ਤਾਂ 2,50,000 ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੱਸਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੋ ਲੋਕ ਝੂਠੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਗੇ ਜਾਂ ਧੋਖਾ ਦੇ ਕੇ ਰਾਹਤ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਅੰਗਰੇਜੀ ਤੇ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਆਨਲਾਈਨ ਉਪਲਬੱਧ ਹਨ।

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ 'ਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਕੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੌਰਾਨ ਯੂਬਾ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਐਲ ਏ ਕਿੰਗਜ ਨੇ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ

ਬਲਜੀਤ ਸੈਣੀ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ, ਰਜੇਸ਼ ਚੌਹਾਨ ਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਿੱਠਾ ਤੇ ਰਣਜੋਧ ਸੰਘਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ/ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ :- ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਪੋਰਟਸ ਅਕੈਡਮੀ ਵਲੋਂ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਕੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਯੂਬਾ ਬ੍ਰਦਰਜ ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਨੇ ਐਲ ਏ ਕਿੰਗਜ ਨੂੰ ਫਸਵੇਂ ਮੈਚ 'ਚ 1-0 ਨਾਲ ਹਰਾ ਕੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਐਲ ਏ ਕਿੰਗਜ ਨੂੰ ਦੂਸਰੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸਬਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਸੁਪਰ ਡਵੀਜਨ 'ਚ ਕੁਲ ਛੇ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਡਵੀਜਨ 'ਚ ਕੁਲ ਚਾਰ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਫਰਿਜਨੋ ਬੀ ਤੇ ਈਗਲ ਫੀਲਡ ਹਾਕੀ ਫੇਅਰਫੀਲਡ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹਾਕੀ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਤੇ ਫਰਿਜਨੋ ਦੀ ਟੀਮ ਜੇਤੂ ਰਹੀ। ਕੁਲ 18 ਮੈਚ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਖਿਡਾਰੀ ਵੀ ਖੇਡੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਦਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮੀਕੀ, ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੋ ਇੰਡੀਆ ਟੀਮ ਲਈ ਖੇਡੇ ਸਨ ਸਯਾਦ ਅਨਵਰ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ 'ਚ ਖੇਡ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਵੀ ਇਥੇ ਅਪਾਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਟੀਮਾਂ 'ਚ ਖੇਡੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਖਿਡਾਰੀ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਕੈਪਟਨ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਵਿਚ ਖੇਡ ਚੁੱਕੇ ਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਿੱਠਾ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ 'ਚ ਖੇਡੇ ਤੇ ਰਣਜੋਧ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਹਾਕੀ 'ਚ ਖੇਡੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਪੋਰਟਸ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ 'ਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਗੁਰਮੀਤ ਵੜੈਚ, ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ, ਬਿੱਟੂ ਰੰਧਾਵਾ, ਨਰਿੰਦਰ ਥਾਂਦੀ, ਤਰਲੋਚਨ ਅਟਵਾਲ, ਗੋਲਡੀ ਲਾਲੀ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸੰਘੇੜਾ, ਹੈਪੀ ਔਲਖ, ਗੁਰਜੀਤ ਦਿਓਲ, ਪਿੰਦੀ ਸੰਧੂ, ਹੈਪੀ ਬਰਿਆਨਾ, ਲਾਡਾ ਢਿਲੋਂ, ਪੰਮਾ ਲੱਧੜ ਵਲੋਂ ਪਲੈਕਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਪਾਲ ਸਿੰਘ ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੇ ਅਨਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਨਾਮਧਾਰੀ ਨੇ ਰੈਫਰੀਆਂ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਲਕ ਗਰੋਵ ਦੀ ਮੇਅਰ ਬੌਬੀ ਸਿੰਘ ਐਲਨ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕ ਦੋ ਤੋਂ ਕੌਂਸਲ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਰੌਡ ਬਰਾਉਰ ਨੇ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਬੈਸਟ ਪਲੇਅਰ ਗੁਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਯੂਬਾ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ 'ਚ ਕਈ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪਿਛਲੇ ਡੇਢ ਸਾਲ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਸ਼ੱਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ/ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ :- ਕੇਂਦਰੀ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸ਼ੱਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਜਿਸ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਤਕਰੀਬਨ ਡੇਢ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ ਸੀ, ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਟਾਕਟਨ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਸਟੇਨਲੇਅ ਮੈਕਫੇਡਨ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ੱਕੀ ਦੋਸ਼ੀ 43 ਸਾਲਾ ਵੈਸਲੇਅ ਬਰਾਊਨਲੀ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨਿਰੰਤਰ ਭਾਲ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਉਪਰ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਲੰਘੇ ਦਿਨ ਦੁਪਹਿਰ ਤਕਰੀਬਨ 2 ਵਜੇ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਸਟਾਕਟਨ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਸਮੇਤ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਿਆ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਉਹ 'ਕਿਲਿੰਗ ਮਿਸ਼ਨ' 'ਤੇ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਹੋਰ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਇਕ ਹੈਂਡਗੰਨ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵੈਸਲੇਅ ਬਰਾਊਨਲੀ ਦਾ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਲੰਬਾ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ। ਅਪ੍ਰੈਲ 2021 ਵਿਚ ਓਕਲੈਂਡ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਹੋਈ

ਸਟਾਕਟਨ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਸਟੇਨਲੇਅ ਮੈਕਫੇਡਨ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗਿਫਤਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਸਮੇਂ। ਸ਼ੱਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ

ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਸਟਾਕਟਨ ਵਿਚ ਇਕ 46 ਸਾਲਾ ਔਰਤ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਇਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਗੋਲੀ ਚੱਲਣ ਦੀਆਂ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਜਾਨਾਂ ਗਈਆਂ। ਸਟਾਕਟਨ ਵਿਚ 5 ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਇਹ ਹੱਤਿਆਵਾਂ 8 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ 27 ਸਤੰਬਰ ਦਰਮਿਆਨ ਕੁਝ ਮੀਲਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹੋਈਆਂ। ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਵਿਚ 6 ਮਰਦ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਇਕ ਔਰਤ ਜੋ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿਚ ਬਚ ਗਈ ਸੀ, ਘਟਨਾ ਦੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਹੈ। ਸ਼ੱਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਘਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ੱਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੇ ਕਈ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਸੀ ਸੀ ਟੀਵੀ ਕੈਮਰਿਆਂ ਵਿਚ ਕੈਦ ਹੋਈ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿੱਤ ਮੌਕੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਸੀ ਜੋ ਸਥਾਨਕ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਸਦਕਾ ਮਿਲ ਗਿਆ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਤੋਂ ਜੇਲ ਵਿਚ ਬੰਦ 74 ਸਾਲਾ ਔਰਤ ਦੀ ਪੈਰੋਲ ਉਪਰ ਰਿਹਾਈ ਰੋਕੀ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ/ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ :- ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਗੈਵਿਨ ਨਿਊਸੋਮ ਨੇ 1969 ਵਿਚ 7 ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਦੇ ਜੁਰਮ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ 53 ਸਾਲ ਤੋਂ ਜੇਲ ਵਿਚ ਬੰਦ 74 ਸਾਲਾ ਔਰਤ ਪੈਟਰੀਸੀਆ ਕਰੇਨਵਿੰਕਲ ਦੀ ਪੈਰੋਲ ਉਪਰ ਰਿਹਾਈ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪੈਟਰੀਸੀਆ ਕਰੇਨਵਿੰਕਲ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੈਟਰੀਸੀਆ ਕਰੇਨਵਿੰਕਲ ਦੀ ਪੈਰੋਲ ਉਪਰ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਪੈਰੋਲ ਬੋਰਡ ਨੇ ਇਸ ਸਾਲ ਮਈ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਰੇਨਵਿੰਕਲ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰੇਨਵਿੰਕਲ ਵੱਲੋਂ ਪੈਰੋਲ ਉਪਰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀਤੀ ਬੇਨਤੀ 14 ਵਾਰ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਨਿਊਸੋਮ ਨੇ ਪੈਰੋਲ ਉਪਰ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਨਿਰਨਾ ਉਲਟਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਜਾਦਾਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੁਨਰਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਰੇਨਵਿੰਕਲ ਪੈਰੋਲ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਸਾਕਾਰਾਤਮਿਕ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਦੀ ਪੈਰੋਲ ਉਪਰ ਰਿਹਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਕਰੇਨਵਿੰਕਲ ਨੂੰ ਅਗਸਤ 1969 ਵਿਚ ਮੈਨਸਨ ਪਰਿਵਾਰ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਤੇ 7 ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਉਮਰ ਕੈਦ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਵਿਚ ਅਦਾਕਾਰਾ ਸ਼ੈਰੋਨ ਟੇਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗਰਭਵਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫੋਲਗਰ ਕੌਫ਼ੀ ਦੀ ਮਾਲਕਣ ਅਬੀਗੇਲ ਫੋਲਗਰ ਵੀ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ । ਕਰੇਨਵਿੰਕਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਫੋਲਲਗਰ ਨੂੰ 28 ਵਾਰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ।

ਅਦਾਕਾਰ ਕਾਲਨ ਵਾਕਰ ਨੂੰ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਹੋਈ 50 ਸਾਲ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ/ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ :- 2018 ਵਿਚ ਆਈ 'ਸੁਪਰਫਲਾਈ' ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਅਦਾਕਾਰ ਵਜੋਂ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਲਨ ਵਾਕਰ ਨੂੰ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ 50 ਸਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਕੁੜੀਆਂ ਉਸ ਦੀ ਹਵਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣੀਆਂ। ਉਸ ਨੂੰ 11 ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ 8 ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਲਨ ਵਾਕਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਵਸ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਜਬਰਦਸਤੀ ਕਰਨ, ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਤੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉਪਰ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਲਨ ਦੇ ਵਕੀਲ ਐਂਡਰੀਊ ਫਲੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਕਾਰ ਨੇ ਵਾਰ- ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਦਸਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਟਾਈਮਜ਼ QUOMANTRY AMRITSAR TIMES

Editor: Malkeet Singh Manager: Pardeep Singh Asst. Editor: Balwinderpal Singh, Sarbjeet Kaur Sarb Online Interview Host: Balraj Pannu Proof Editor: Prabhjot Kaur
Designer: Anil Kumar Content Composer: Amritpal Singh US Distributor: Amritsar Times Inc Owner: Amritsar Times Pvt Ltd.

Quomantry Amritsar Times is owned by Amritsar Times Pvt Ltd, a company based in India. It owns the content of the Newspaper and hereby does not authorize anyone to redistribute without prior consent. The opinions expressed in this publication are those of the authors unless written by AT Bureau. They do not purport to reflect the opinions or views of the Owner or its members.
All legal disputes must be handled in the courts of State of Punjab in India.

ਖ਼ਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦੇ ਮੋਢੀ 'ਲੋਹ ਪੁਰਸ਼ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ' ਦੇ 352ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਲਿਖਾਰੀ ਗਿ. ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕ ਰਿਲੀਜ਼ ਸਮਾਰੋਹ

: ਗਿਆਨੀ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ।

ਸਰੀ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :- ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸ਼ਖਸੀਅਤ, ਨਾਮਵਰ ਲਿਖਾਰੀ ਅਤੇ ਉਸਤਾਦ ਢਾਡੀ ਗਿਆਨੀ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਕਿਸੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਮੁਹਤਾਜ ਨਹੀਂ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਗਿਆਨੀ 'ਨਿਰਦੋਸ਼' ਜੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨਾਸਾਜ਼ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਸਰੀਰਕ ਢਿੱਲ-ਮਠ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੇ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਕਿਤਾਬਾਂ ਛਪੀਆਂ ਹਨ। ਗਿਆਨੀ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ 'ਨਿਰਦੋਸ਼' ਜੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਸਮਾਗਮ ਖਾਲਸਾ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ, ਸਰੀ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਬੀ ਸੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ, ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਅਹਿਮ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਵਾਈ। ਗਿਆਨੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਜੀ ਨੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਿਹਤ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲਿਖਣ ਸੰਘਰਸ਼ ਬਾਰੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਮੁਢਲੀ (ਰਜਿ.) ਵੱਲੋਂ ਸਭਾ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਜੀ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਭਰ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਲਈ ਸਭਾ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਡਾ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ ਸਮੇਤ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਨਿਰਦੋਸ਼ ਜੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਮੁੱਢਲੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਨ ਅਤੇ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬੁਲਾਰੇ।

ਇਤਫਾਕ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੀਆਂ 32 ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ 'ਲੋਹ ਪੁਰਸ਼ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ' ਮਹਾਨ ਸਿੱਖ ਸੂਰਮੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਰਿਲੀਜ਼ ਸਮਾਰੋਹ ਵੀ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ 352ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਡਾ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਡਾ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਖੋਸਾ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ, ਢਾਡੀ ਭਾਈ ਸੁੱਖ ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ, ਉਸਤਾਦ ਸਾਰੰਗੀ ਮਾਸਟਰ ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਬਲਦੇਵ ਰੌਡੇ, ਪਵਨ ਗਿੱਲਾਂ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕ ਪਲਾਹੀ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਲਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਰੰਗ ਨੇ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਨਿਭਾਇਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਸਰੀ ਸਥਿਤ ਖ਼ਾਲਸਾ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਸੈੱਟ ਵੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗੋਰਾ ਲੁਟੇਰਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ, ਸੀਨੇ ਅਤੇ ਪੇਟ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਦੇ ਕਈ ਵਾਰ ਕੀਤੇ

ਸਿਡਨੀ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :- ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿਚ ਲੁੱਟ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਹਮਲਾਵਰ ਨੇ 28 ਸਾਲਾ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ, ਸੀਨੇ ਅਤੇ ਪੇਟ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਦੇ ਕਈ ਵਾਰ ਕੀਤੇ। ਸਾਊਥ ਵੇਲਸ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ 6 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ੁਭਮ ਗਰਗ ਪੈਸੀਫਿਕ ਹਾਈਵੇਅ 'ਤੇ ਪੈਦਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। 'ਡੇਲੀ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ' ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 27 ਸਾਲਾ ਡੈਨੀਅਲ ਨੋਰਵੁਡ ਨਾਂ ਦੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਯਤਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਡੈਨੀਅਲ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਸਾਮਾਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਰਗ ਨੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮਕਾਨ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਮਦਦ ਮੰਗੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਇਲ ਨਾਰਥ ਸ਼ੋਰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਗਰਗ ਦਾ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਪਰ ਸਥਿਰ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਗਰਗ ਜਦੋਂ ਪੈਦਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਡੈਨੀਅਲ ਉਸ ਕੋਲ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪੈਸੇ ਮੰਗਦੇ ਹੋਏ ਗਰਗ ਨੂੰ ਧਮਕਾਇਆ। ਜਦੋਂ ਗਰਗ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਡੈਨੀਅਲ ਉਸ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਰ ਕਰਕੇ (ਬਾਕੀ ਸ.ਫ਼ਾ 34 'ਤੇ)

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਅਸਲ ਸੱਚ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਾਅਦਿਆਂ ਤੇ ਜਾਅਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ 'ਚ ਫਸਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ

ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਸਰਬ

ਕੈਨੇਡਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਖਿੱਚ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਬੈਠੇ ਉਹ ਏਜੰਟ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੇਵਲ ਮੋਟੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਸੁਪਨੇ ਦਿਖਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਚ ਹੀ ਇਕ ਦਿਲਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਚਿੰਤਤ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਭੇਜਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉੱਥੇ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਭਵਿੱਖ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦਿਲਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ, 28,000 ਡਾਲਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਟਰੱਕ ਵੇਚੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ, ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਮਰਾ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦੋ-ਸਾਲਾ ਕਾਲਜ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਵਿੱਚ $16,000 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ।

ਦਿਲਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ ਮਹਿਜ਼ 19 ਸਾਲ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਸੀਬੀਸੀ ਦੀ ਫਿਫਥ ਅਸਟੇਟ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਾਲਜ 'ਚ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੇਲਗਾਮ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਫ੍ਰੀਲਾਂਸ ਏਜੰਟਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਟੁਕੜੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜੋ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਈਨ ਅੱਪ ਕਰਕੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪੇਸ਼ਕਸ਼ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੌਖ ਲਈ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਅਲਫ਼ਾ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਸੀ।

ਦਿਲਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ, 'ਕਿ ਕਾਲਜ ਵਾਲੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੈਸੇ ਦੇਈਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਹੈ ਅਮੀਰ ਬਣੋ, ਆਪਣੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਭਰੋ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਕਾਲਜ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤਾ, 'ਫਿਰ ਵੀ, ਉਸਨੇ ਅਲਫ਼ਾ ਵਿਖੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿਸਟਮ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ।' ਇੱਥੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੋਚ ਸੀ, 'ਕੈਨੇਡਾ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਸੋਚ ਸੀ ਕਿ ਬੱਸ ਚੰਗੀ ਕਮਾਈ ਕਰੋ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਓ, ਵੀਕੈਂਡ 'ਤੇ ਮਸਤੀ ਕਰੋ,' ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਆਈ ਤਾਂ ਇਹ ਮੇਰੀ ਸੋਚ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਸੀ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸਥਾਈ ਨਿਵਾਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਰ ਸਾਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੋਸਟ-ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਵੱਡੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਕਾਲਜਾਂ ਵੱਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੱਕ ਲਗਭਗ 25,000 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਓਂਟਾਰੀਓ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੈਰੀਅਰ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਭਰਮਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਪਬਲਿਕ ਕਾਲਜਾਂ ਨਾਲ ਭਾਈਵਾਲੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਾਲਜ ਜੋ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਾਰ ਤੋਂ ਪੰਜ ਗੁਣਾ ਵੱਧ।

> ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ.. ਦੇ ਦੇਸ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਹੀ ਭਾਰੀ ਆਰਥਿਕ ਬੋਝ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਲਜ ਦੀਆਂ ਭਾਰੀਆਂ ਫ਼ੀਸਾਂ ਮੁੱਖ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੋਟੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਛੱਡ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿੰਗਸਟਨ, ਓਂਟਾਰੀਓ ਵਿੱਚ ਪਬਲਿਕ ਸੇਂਟ ਲਾਰੈਂਸ ਕਾਲਜ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਕੈਰੀਅਰ ਕਾਲਜ ਅਲਫ਼ਾ ਨੇ 4,900 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਨੂੰ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡੀ ਰੋਡ ਅਤੇ ਪਾਸਮੋਰ ਐਵੇਨਿਊ ਸਥਿਤ ਇਸਦੀ ਦੋ ਮੰਜ਼ਿਲਾ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਟੋਰਾਂਟੋ ਫਾਇਰ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿਰਫ 420 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ। ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਛੋਟੇ ਪਬਲਿਕ ਕਾਲਜ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟੇ ਜਾਂ ਉੱਤਰੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਘਰੇਲੂ ਦਾਖਲੇ ਘੱਟ ਰਹੇ ਹਨ, 'ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 11 ਨੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਕੈਰੀਅਰ ਕਾਲਜਾਂ ਨਾਲ ਭਾਈਵਾਲੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਟਿਊਸ਼ਨ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਮਤਲਬ 2019-20 ਤੱਕ ਛੇ ਜਨਤਕ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਲਈ ਘਾਟੇ ਜਾਂ ਸਰਪਲੱਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਈ ਵੀ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਹੈ। ਕੈਰੀਅਰ ਕਾਲਜ 18 ਤੋਂ 53 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਮਾਰਜਿਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਲੰਡਨ, ਓਂਟਾਰੀਓ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਰਲ ਬਲੇਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਫੰਡਿੰਗ ਨਾਲ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬਰੈੱਡ ਅਤੇ ਬਟਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਲੱਭਣ ਲਈ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ... ਚਾਹੇ ਇਹ ਕਲਾਸ ਦੇ ਆਕਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਜੋ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਉਹ ਡਾਲਰ ਹੈ।'

ਕਾਲਜਾਂ 'ਚ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ੱਕੀ ਦਾਅਵੇ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਏਜੰਟਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਉਦਯੋਗ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਏਜੰਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਲਗਭਗ $2,000 ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਇੱਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਾਲਜ ਲਈ ਭਰਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ। ਅਲਫ਼ਾ ਕਾਲਜ, ਇਸ ਦੀ ਇਕ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ। ਓਂਟਾਰੀਓ ਦੀ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 2020-21 ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ $114 ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ। ਮੀਡੀਆ ਚੈਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਗੁਪਤ ਕੈਮਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਭਾਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ 19 ਸਾਲਾ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਭ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਕੈਮਰੇ ਰਾਹੀਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਟਿਊਸ਼ਨ ਦੀ ਫੀਸ ਲਗਭਗ $17,000 ਹੋਵੇਗੀ। ਕੀ ਉਹ ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਲਈ ਨੌਕਰੀ ਲੱਭਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ?' ਪਿਤਾ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਇਸ ਉਤੇ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 'ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਲਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਫੀਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੀ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ 20 ਘੰਟੇ ਆਫ-ਕੈਂਪਸ ਕੰਮ ਦੀ ਸੀਮਾ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜੋ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਹਿਲਾਂ ਸਕੂਲੀ ਸਮੈਸਟਰਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸੀਮਤ ਸਨ। ਭਾਵ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ $22,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਟਿਊਸ਼ਨ ਵਿੱਚ $16,000 ਜਾਂ $17,000 ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਵੀਜ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕੀ ਦਾਅਵੇ

ਓਂਟਾਰੀਓ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਾਲਜ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ੱਕੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੀ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਏਜੰਸੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ '100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੀਜ਼ਾ ਸਫਲਤਾ' ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਯੋਗਤਾ ਟੈਸਟਾਂ 'ਤੇ 'ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਸਕੋਰ' ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਕਿਸਮ ਦੀ ਭਰਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ 'ਐਜੂ-ਤਕਨੀਕੀ' ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਸੰਭਾਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ, ਯੂ.ਕੇ., ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਆਇਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਆਨਲਾਈਨ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਪਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬਲੇਨੀ ਵਰਗੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਖੌਤੀ ਐਗਰੀਗੇਟਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਸਿਰਫ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਧੇਰੇ ਦੂਰੀ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਈਨਅਪ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। 'ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਬ-ਏਜੰਟਾਂ ਦਾ ਕਾਲਜ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਲਜ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕਾਲਜ ਸੂਬਾਈ ਦਾਖਲਾ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ

ਬਲੇਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 10 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਧੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਫੈਡਰਲ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪੈਨਲ ਨੇ 2022 ਤੱਕ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰਕੇ 450,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਫੈਡਰਲ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, 31 ਦਸੰਬਰ, 2012 ਤੱਕ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਉਸ ਟੀਚੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਲੰਘਿਆ ਅਤੇ 621,000 ਲੋਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਸਨ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਭੀੜ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਪਬਲਿਕ ਕਾਲਜਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੈਰੀਅਰ ਕਾਲਜਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੋਰ ਮੌਕੇ ਖੋਲ ਦਿੱਤੇ ਹਨ 2012 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੇ ਨੌਂ ਸੌਦਿਆਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਓਂਟਾਰੀਓ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਪਰਿਵਾਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੁਪਨੇ ਲਈ 'ਵੱਡੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ' ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਓਂਟਾਰੀਓ ਦੇ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦਾ ਮੰਤਰਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਇਕ ਹੱਦ ਵਿਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਕੋਟਾ ਵਿਚ ਪਬਲਿਕ ਕਾਲਜ ਦੇ ਹੋਮ ਕੈਂਪਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੋ ਗੁਣਾ ਹੈ। ਪਰ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਲਜਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਨਾਰਥ ਬੇ-ਅਧਾਰਤ ਕੈਨੇਡੋਰ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਾਰਟਨਰ ਕੋਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 8.8 ਗੁਣਾ ਸੀ; ਟਿਮਿੰਸ, ਓਂਟਾਰੀਓ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰੀ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਪਾਤ 8.6 ਸੀ। ਸੇਂਟ ਲਾਰੈਂਸ ਕਾਲਜ ਦੇ ਹੋਮ-ਕੈਂਪਸ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਲਫ਼ਾ ਕਾਲਜ ਲਗਭਗ 4.5-ਤੋਂ-1 'ਤੇ ਹੈ, ਜਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਅਨੁਪਾਤ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਅਰਲ ਬਲੇਨੀ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਹੁਨਰਮੰਦ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 35 'ਤੇ)

ਕਵਰ ਸਟੋਰੀ

ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਜੰਡਿਆਲਾ

ਮਾਮਲਾ ਮੈਕਸੀਕੋ ਬਾਰਡਰ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕੀ ਪਰਵਾਸ ਦਾ

- ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ 6 ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚੇ ਸਮਲਿੰਗੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗੱਭਰੂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ
- ਮੈਕਸੀਕੋ ਰਾਹੀਂ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦਰਜਨਾਂ ਜਾਂ ਸੈਂਕੜੇ ਭਾਰਤੀ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਦੇ ਨੇ
- ਮੈਕਸੀਕੋ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਪੰਜਵੇਂ ਨੰਬਰ ’ਤੇ

ਸ਼ਹਿਰ ਜਲੰਧਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇੱਕ ਸਮਲਿੰਗੀ ਵਜੋਂ ਰਹਿ ਰਹੇ 34 ਸਾਲਾ ਜਸ਼ਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਭਰੀ ਰਹੀ। ਆਂਢੀਆਂ-ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਤੇ ਕੁੱਟ-ਮਾਰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਮੋੜ ਲੈਣਾ, ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ, ਜੋ ਵਾਪਰਿਆ ਉਹ ਵੱਖਰਾ ਹੀ ਸੀ। ਇਕ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਟੁੱਟ ਗਈ। ਜਸ਼ਨਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ, 15-20 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਉੱਥੋਂ ਭੱਜ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ । ਇਸ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਤੁਰਕੀ ਅਤੇ ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ-ਮੈਕਸੀਕੋ ਬਾਰਡਰ ਜ਼ਰੀਏ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਪਹੁੰਚਿਆ।ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਕੱਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਭਾਵੇਂ ਹੌਲੀ ਹੈ, ਪਰ ਨਿਰੰਤਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦਰਜਨਾਂ ਜਾਂ ਸੈਂਕੜੇ ਭਾਰਤੀ ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸਾਲ ਅੰਕੜਾ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਵਕੀਲ ਦੀਪਕ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ‘ਕਈ ਪ੍ਰਵਾਸੀ, ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ।’

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਏ 20 ਸਾਲਾ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੱਤਾ ਧਿਰ ਭਾਜਪਾ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਬੋਲਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2022 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਰਿਕਾਰਡ 16,290 ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਲ 2018 ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 8,997 ਸੀ।

ਟੈਕਸਸ ਅਤੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਕੇਸ ਲੜ ਚੁੱਕੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਵਕੀਲ ਦੀਪਕ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ‘ਕਈ ਪ੍ਰਵਾਸੀ, ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ।ਮੁਸਲਮਾਨ, ਈਸਾਈ ਅਤੇ ‘ਨੀਵੀਂ-ਜਾਤ’ ਵਾਲੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਐਲਜੀਬੀਟੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟੜ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਡਰ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਜੋ ਕਿ ਸਾਲ 2020 ਤੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਕਾਰਨ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋਏ ਹਨ।

ਜਸ਼ਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ‘ਸਮਲਿੰਗੀ’ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸੌੜੀ ਸੋਚ ਵਾਲਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਸਮਲਿੰਗੀ ਹੋਣਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਸਾਲ 2018 ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਮਲਿੰਗੀ ਸੈਕਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮਲਿੰਗੀ ਵਿਆਹ ਹਾਲੇ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ।

ਜਸ਼ਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਪਰਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ‘ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਸੀ’ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮਹਿੰਗੇ ਤਸਕਰੀ ਗਰੋਹ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਇਹ ਗਰੋਹ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਰਕੀ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਔਖੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਜਸ਼ਨਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਫਰਾਂਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਰਹੇ ਪਰ ਕੰਮ ਨਾ ਲੱਭ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਪੂਰੇ ਸਫ਼ਰ ਵਿੱਚ ਜਸ਼ਨਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਲਗਾਏ। ਆਖ਼ਿਰਕਾਰ ਉਸ ਦੇ ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਟ ਨੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਝੁੰਡ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਜਸ਼ਨਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ‘ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਟ ਨੇ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਵਸੂਲੀ। ਪਰ ਫਰਾਂਸ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਕੰਕੁਨ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਮੈਕਸੀਕੋ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਿਆ।

ਵਕੀਲ ਦੀਪਕ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਸ਼ਨਪ੍ਰੀਤ ਜਿਹੇ ਪਰਵਾਸੀ ਅਕਸਰ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਲੰਬੀ ਦੂਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੱਕ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਹੈ।

ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ ’ਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ-ਅਮਰੀਕਾ ਬਾਰਡਰ ’ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ‘ਡੋਰ-ਟੂ-ਡੋਰ’ ਤਸਕਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਰਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕੋ ਬੋਲੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਝੁੰਡ ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਨੈਟਵਰਕ ਅਕਸਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੇ ਟਰੈਵਲ-ਏਜੰਟਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਫ਼ਰ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਾਤੀਨੀ-ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ-ਡੀਸੀ ਸਥਿਤ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪਾਲਿਸੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਜੈਸਿਕਾ ਬੋਲਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੈਟਵਰਕਾਂ ਜ਼ਰੀਏ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚ ਗਏ, ਤਾਂ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਜ਼ਰੀਏ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜਸ਼ਨਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਮੈਂ ਬੱਸ ਜ਼ਰੀਏ ਇਕੁਏਡਰ ਤੋਂ ਕੋਲੰਬੀਆ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਬੱਸ ਜ਼ਰੀਏ ਪਨਾਮਾ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਪਨਾਮਾ ਤੋਂ ਕਿਸ਼ਤੀ ਜ਼ਰੀਏ ਨਿਕਾਰਗੁਆ ਅਤੇ ਗੁਆਟੇਮਲਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ। ਭਾਵੇਂ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਤਸਕਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੁੱਟਾਂ, ਸਥਾਨਕ ਗੈਂਗਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਫਿਰੌਤੀਆਂ ਮੰਗੇ ਜਾਣ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਫਸਰਾਂ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ, ਸੱਟਾਂ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਸਫਰ ਗੁਜ਼ਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖ਼ਤਰੇ ਸਾਲ 2019 ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ’ਚ ਆਏ ਸੀ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇੱਕ 6 ਸਾਲਾ ਬੱਚੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਐਰੀਜ਼ੋਨਾ ਦੇ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਤਪਦੀ ਧੁੱਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਸੀ।

ਇਹ ਘਟਨਾ ਸੁਰਖ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਬੱਚੀ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਲੱਭਣ ਲਈ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਗਰੁੱਪ ਨਾਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ 42 ਡਿਗਰੀ ਤਾਪਮਾਨ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਬੱਚੀ ਦਮ ਤੋੜ ਗਈ ਸੀ।

ਇੱਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਾਵਾਂ ਭਰੀ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਲਈ ਜਸ਼ਨ ਪ੍ਰੀਤ ਜਿਹੇ ਪਰਵਾਸੀ ਲੰਬੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਅਕਸਰ ਉਸ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ‘ਕੈਰਡੀਬਲ ਫੀਅਰ ਇੰਟਰਵਿਊ’ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਮੁੜ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣਗੇ।

ਜਸ਼ਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜੂਨ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਜੋੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕੋਈ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਪਰ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਦੂਜੇ ਰਸਤੇ (ਯਾਨੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ) ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ .ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸ ਦਾ ਢੰਗ- ਕਿਹੜੇ ਰਸਤੇ ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਏਜੰਟ

ਮੈਕਸੀਕੋ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਰਹੱਦ ਅੰਦਰ ਗ਼ੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 311 ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 2019 ਦੇ ਅਕਤੂਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਵਤਨ ਭੇਜਿਆ ਸੀ।

ਕਾਫ਼ੀ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਉੱਥੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ’ਤੇ ਸ਼ਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਤਕਰਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉੱਥੇ ਤੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੰਗ, ਨਸਲ, ਧਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਨ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਪਰ ਸ਼ਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਉੱਥੇ ‘ਅਸਾਈਲਮ ਅਫ਼ਸਰ’ (ਸ਼ਰਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਫ਼ਸਰ) ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੱਜ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਨ ਦੇਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਦੀਪਕ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ‘ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲੈ ਰਹੇ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਲੱਗੇ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖ਼ਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੇਸ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵੱਧ ਸਕੇਗਾ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਘਾਤਕ ਹੈ।’ ਜੇ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਡਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਜੱਜ ਕੋਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ’ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲੰਬੀ ਹੈ। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ।

ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਕਸੀਕੋ ਬੜਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਰੂਟ ਹੈ, ਕਈ ਮੌਤਾਂ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।ਇਹ ਰੂਟ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਏਜੰਟ, ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੇ ਏਜੰਟ ਸਭ ਮਿਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕ ਐਲਸੈਲਵਾਡੋਰ ਜਾਂਦੇ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਥੇ ਵੀਜ਼ਾ ਸੌਖਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਥੋਂ ਪੈਦਲ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਫਿਰ ਉੱਥੋਂ ਡੈਰੀਅਨ ਗੈਪ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੋਲੰਬੀਆ ਤੇ ਪਨਾਮਾ ਵਿਚਾਲੇ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਰਾਹ ਹੈ। ਉੱਥੋਂ ਪੈਦਲ ਹੀ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਸੱਪ, ਕੀੜੇ-ਮਕੌੜੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੋ ਗੈਂਗਜ਼ ਚੱਲਦੇ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਤਲ ਹੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਪੂਰੇ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਹੌਲੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਾਫ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨੇੜਿਓਂ ਮੌਤ ਦੇਖੀ ਤੇ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਬਚੇ। ਫਿਰ ਉਹ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰੂਟ ਹੈ ਜੋ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਮਹਿੰਗਾ ਵੀ ਹੈ। ਮੈਕਸੀਕੋ ਦਾ ਰੂਟ- ਫਿਰ ਉੱਥੋਂ ਉਹ ਏਜੰਟ ਅਮਰੀਕਾ ਟਪਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੈ ਅਮਰੀਕਾ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮੈਕਸੀਕੋ ਉੱਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਦਬਾਅ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ ਪਰ ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਰੋ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰੋ।

ਮੈਕਸੀਕੋ ਦਾ ਬਾਰਡਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ

(**ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 30 ’ਤੇ**)

ਸੌਦਾ ਸਾਧ ਯੂ.ਪੀ. 'ਚ ਬਿਤਾਏਗਾ ਪੈਰੋਲ ਦੇ 40 ਦਿਨ

➢ ਪੰਥਕ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਦੀ ਪੈਰੋਲ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਤਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ➢ ਭਾਜਪਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਲਾਹਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸੌਦਾ ਸਾਧ ਨੂੰ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਰਾਹਤ-ਅੰਸ਼ੁਲ ਛਤਰਪਤੀ ➢ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਚੁੱਕੇ

ਸਿਰਸਾ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :- ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਦਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਰੋਹਤਕ ਦੀ ਸੁਨਾਰੀਆ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਲੀ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਪੈਰੋਲ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੈਰੋਲ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਪਹਿਰੇ ਹੇਠ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਯੂ.ਪੀ. ਸਥਿਤ ਆਸ਼ਰਮ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਲੈਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੋਦ ਲਈ ਧੀ ਹਨੀਪ੍ਰੀਤ ਤੇ ਹੋਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਪੁੱਜੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਦੋ ਵਾਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਪਹਿਰੇ ਹੇਠ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਥਿਤ ਬਾਗਪਤ ਦੇ ਡੇਰੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਯੂ.ਪੀ. ਸਥਿਤ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿਚੋਂ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਰਾਹੀਂ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਰਹਿਣ ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੇ ਸਿਰਸਾ ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਥਿਤ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਬਰ-ਜਨਾਹ ਤੇ ਦੋ ਕਤਲਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਉਮਰ ਕੈਦ ਭੁਗਤ ਰਿਹਾ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਪਹਿਲਾਂ ਫਰਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਆਦਮਪੁਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟ ਦੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਪੈਰੋਲ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਡੇਰਾ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਠਿਆਈਆਂ ਵੰਡ ਕੇ ਤੇ ਨੱਚ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਤੇ ਆਦਮਪੁਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਪੈਰੋਲ ਦੇਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਵੀ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੱਤਰਕਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਛਤਰਪਤੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅੰਸ਼ੁਲ ਛਤਰਪਤੀ ਨੇ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਪੈਰੋਲ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵੇਲੇ ਪੈਰੋਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤੇ ਹੁਣ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਤੇ ਆਦਮਪੁਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਵੇਲੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਵਾਲ ਉੱਠਣੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਜਲਦ ਹੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜਾ ਖੜ੍ਹਕਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੌਦਾ ਸਾਧ ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਲ ਵਿਚ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਪੈਰੋਲ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਵਿਸਾਹੀ ਭਰੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਸਭ ਬਰਾਬਰ ਹਨ, ਪਰ ਨਹੀਂ, ਦੂਜਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਰਮ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲੜਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ, ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀ ਕੈਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਹਨ।

ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਪੈਰੋਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਪੈਰੋਲ ਦੇਣਾ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਵੱਡਾ ਧੱਕਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਸਿੱਖ ਕੈਦੀ ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਰਿਹਾਈ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੈਰੋਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਪੈਰੋਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਾਸਤੇ ਹੋਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਹੋਰ ਹੈ।

ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਾਂ 'ਚ ਅਲਹਿਦਗੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਭਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੰਦੀ ਸਿੰਘ ਰਾਜਨੀਤਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਰਾਹ ਤੁਰੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਲਾਤ ਨੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਤੁਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

5 ਸਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜੱਗੀ ਜੌਹਲ ਦਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ

✪ ਜੱਗੀ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬੇਕਸੂਰ ✪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 28 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ ਸ਼ੁਰੂ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ

ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ

35 ਸਾਲਾ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਕਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਡੰਬਰਟਨ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਾਸੀ ਜੌਹਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਉਠਾ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਜੱਗੀ ਜੌਹਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬੇਕਸੂਰ ਹੈ। ਜੱਗੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 28 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੱਗੀ ਉੱਪਰ ਲਾਏ ਇਲਜ਼ਾਮ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਜੌਹਲ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ।

ਰੀਪ੍ਰੀਵ ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮਾਇਆ ਫੋਆ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, 'ਲਿਜ਼ ਟਰਸ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਜਗਤਾਰ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫ਼ਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋ ਅਸਫ਼ਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਯੂ.ਕੇ. ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਗਤਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜਗਤਾਰ ਜੌਹਲ ਦੇ ਭਰਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨੋਂ ਹੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਬੇਕਸੂਰ ਹੈ। ਜਗਤਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਨ ਵਿੱਚ 1,807 ਦਿਨ ਲੱਗ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਦੋਸ਼ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲਾਂ ਕੋਲ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੇਸ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਝੂਠੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਸੀਹਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਏ ਅਖੌਤੀ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ।

ਜੌਹਲ ਅਕਤੂਬਰ 2017 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਗਏ ਸਨ। ਪਰ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਦੁਲਹਨ ਦੇ ਨਾਲ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਲਈ ਗਏ ਜੱਗੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਹ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜੱਗੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਗਿਆ, ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਯੂ.ਕੇ. ਦੀਆਂ ਖੁਫ਼ੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਉਪਰ ਸਵਾਲ ਉੱਠੇ

ਤਾਜ਼ਾ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੀ ਖੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਉਪਰ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਹ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਣ ਦੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਜੌਹਲ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਯੂ.ਕੇ. ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਹੈ।

ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਖੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਉਸ ਦਾਆਵੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਨਾਗਰਿਕ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਰਕਿੰਗ ਗਰੁੱਪ ਆਨ ਆਰਬਿਟਰੇਰੀ ਡਿਟੈਂਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਨੇ ਮਈ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜੌਹਲ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੱਗੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਝੂਠੇ 'ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ' 'ਤੇ ਦਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸਦੇ ਕੰਨਾਂ, ਨਿੱਪਲਾਂ ਅਤੇ ਜਣਨ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀਆਂ ਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮੰਡਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਇੱਕ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਅਸੀਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜੌਹਲ ਦੇ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਤੌਖਲੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜੋ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਾਂ। ਯੂ.ਕੇ. ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਜੱਗੀ ਜੌਹਲ ਦਾ ਕੀ ਹੈ ਪਿਛੋਕੜ

ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਜੱਗੀ ਜੌਹਲ ਸਟਾਕਟਨ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, 35 ਸਾਲ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਅਕਤੂਬਰ 2017 ਵਿੱਚ ਆਪਣ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਭਾਰਤ ਆਇਆ ਸੀ।ਉਦੋਂ ਉਸਦੇ ਵਿਆਹ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਭੰਗੜੇ ਦੀਆਂ ਤਰਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਹੱਥ ਫ਼ੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨੱਚਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, 'ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਭਰਿਆ ਦਿਨ ਸੀ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ 15 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਜੌਹਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਫੜ ਲਏ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਰਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਜੋ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਵਾਸੀ ਹੈ, ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੌਹਲ ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਕਾਰਕੁਨ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਲੌਗਰ ਉਪਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੋਈ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਕਾਰਨ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਭੁੱਖਮਰੀ ਸੂਚਕ ਅੰਕ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਨੇਪਾਲ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਤੇ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਤੋਂ ਵੀ ਪਛੜਿਆ

➢ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕੁੱਲ 82.8 ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਕੁਪੌਸ਼ਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 22.4 ਕਰੋੜ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ 'ਚੋਂ

➢ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲਈ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ-ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਯੇਚੁਰੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :- ਆਲਮੀ ਭੁੱਖਮਰੀ ਸੂਚਕ ਅੰਕ 2022 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ 121 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ 'ਚ ਭਾਰਤ 107ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ 101ਵੇਂ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਵੀ 6 ਅੰਕ ਹੇਠਾਂ ਹੈ। ਅੰਕ ਮੁਤਾਬਿਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼, ਨਿਪਾਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਵੀ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਹਨ। ਸਿਰਫ ਇਕ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ, ਜੋ ਹਾਲ ਵਿਚ ਜੰਗ ਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਹੀ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਭਾਵ 109ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ। ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਦਿੱਕਤਾਂ ਨਾਲ ਦੋ-ਚਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਨੂੰ ਇਸ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਵਿਚ 64ਵਾਂ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਨਿਪਾਲ 81ਵੇਂ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ 84ਵੇਂ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 99ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ। ਆਇਰਸ਼ ਏਜੰਸੀ 'ਕਨਸਰਨ ਵਰਲਡ ਵਾਈਡ' ਅਤੇ ਜਰਮਨੀ ਦੀ ਸੰਸਥਾ 'ਵੈਲਟ ਹੰਗਰ ਹਿਲਫ਼' ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਭੁੱਖ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਲਮੀ ਭੁਖਮਰੀ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਆਲਮੀ ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਾਪਣ ਦਾ ਇਕ ਜ਼ਰੀਆ ਹੈ। ਆਲਮੀ ਭੁੱਖਮਰੀ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਭਾਵ (ਜੀ.ਐੱਚ.ਆਈ.) ਦਾ ਸਕੋਰ ਚਾਰ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੁਪੋਸ਼ਣ, ਬੱਚਿਆਂ 'ਚ ਕੁਪੌਸ਼ਣ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਅਤੇ ਬਾਲ ਮੌਤ

ਦਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।ਜੀ.ਐੱਚ.ਆਈ. ਦਾ ਕੁੱਲ ਸਕੋਰ 100 ਅੰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਭੁੱਖ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਕੋਰ ਜ਼ੀਰੋ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬਿਹਤਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਸਕੋਰ 100 ਉਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕੁੱਲ ਅਜਿਹੇ 17 ਦੇਸ਼ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਕੋਰ 5 ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਚੀਨ, ਤੁਰਕੀ, ਕੁਵੈਤ, ਬੇਲਾਰੂਸ, ਉਰੂਗਏ ਅਤੇ ਚਿਲੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਕੋਰ 29.1 ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਗੰਭੀਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੈਮਾਨਿਆਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵੇਖੀ ਜਾਏ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਗੰਭੀਰ ਕੁਪੌਸ਼ਣ ਦਰ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਕੋਰ 19.3 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੈ ਜਦਕਿ 2014 ਵਿਚ ਇਹ 15:1 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ 2018 ਤੋਂ 2020 ਦਰਮਿਆਨ ਇਹ 14.6 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸੀ, ਉੱਥੇ 2019 ਤੋਂ 2021 ਦਰਮਿਆਨ ਇਹ ਵਧ ਕੇ 16.3 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕੁੱਲ 82.8 ਕਰੋੜ ਜੋ ਲੋਕ ਕੁਪੌਸ਼ਣ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 22.4 ਕਰੋੜ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਚ ਰੁਕਾਵਟ ਸੰਬੰਧੀ ਪੈਮਾਨੇ 'ਚ ਭਾਰਤ 35.5 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੈ ਜਦਕਿ 2014 ਵਿਚ ਇਹ 38.7 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸੀ। ਬਾਲ ਮੌਤ ਦਰ 4.6 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 3.3 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਆਈ ਸਰਕਾਰ

ਰਿਪੋਰਟ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਲੈਂਦਿਆਂ ਤਿੱਖੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਕੀਤੇ। ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇਤਾ ਪੀ. ਚਿਦੰਬਰਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੁਪੋਸ਼ਣ, ਭੁੱਖ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਜਿਹੇ ਅਸਲੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਵੇਖਣਗੇ ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਟਵੀਟ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ 22.4 ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਪੋਸ਼ਿਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਲਮੀ ਭੁੱਖਮਰੀ ਸੂਚਕ ਅੰਕ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਹੇਠਾਂ 121 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ 107ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ। ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਐੱਮ) ਨੇਤਾ ਸੀਤਾਰਾਮ ਯੇਚੁਰੀ ਨੇ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ 2014 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਆਲਮੀ ਭੁੱਖਮਰੀ ਸੂਚਕ ਅੰਕ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗਿਰਾਵਟ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲਈ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੈ। ਸਾਢੇ 8 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਸ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਆਲਮੀ ਭੁੱਖਮਰੀ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਦੀ ਪੈਮਾਇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਤਰੀਕਾ ਗੈਰ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ
ਪੀਸੀਐੱਸ

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਸੁਧਾਰ ਘਰ ਨਾ ਬਣ ਸਕੀਆਂ

ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵਿਗੜੇ-ਤਿਗੜੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਇਸੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਰਾਈਮ ਰਿਕਾਰਡ ਬਿਊਰੋ, ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਾਲ 2020 ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਵਿਗੜੇ-ਤਿਗੜੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦਸੰਬਰ 2021 ਵਿਚ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਕੇਂਦਰੀ ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਜੇਲ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕਾਂ, ਨੀਤੀ ਘਾੜਿਆਂ, ਖੋਜਕਾਰਾਂ ਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅੰਕਿੜਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ 2018 ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕੁੱਲ 1341 ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਾਲ 2019 ਵਿਚ 1351 ਹੋਈ ਅਤੇ 2020 ਵਿਚ ਘੱਟ ਕੇ 1306 ਰਹਿ ਗਈ। ਸਾਲ 2018 ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ 1341 ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 3,97,138 ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਸੀ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 4,66,802 ਕੈਦੀ ਰੱਖੇ ਗਏ। ਜੇ ਸਾਲ 2019 ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 1351 ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 4,00,934 ਕੈਦੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ ਪਰ 4,81,387 ਕੈਦੀ ਰੱਖੇ ਗਏ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਲ 2020 ਵਿਚ ਕੁੱਲ 1306 ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 4,14,033 ਕੈਦੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ 4,88,511 ਕੈਦੀ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੈਦੀ ਰੱਖਣਾ ਜਾਣ- ਬੁਝ ਕੇ ਭੀੜ- ਭੜੱਕਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਾਲ 2020 ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 1306 ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 565 ਸਬ ਜੇਲ੍ਹਾਂ, 413 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੇਲਾਂ, 145 ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ, 88 ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ, 44

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੇਲ੍ਹਾਂ, ਕੇਵਲ ਔਰਤਾਂ ਵਾਸਤੇ 29 ਜੇਲ੍ਹਾਂ, ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਲਈ 19 ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਰਾਜਸਥਾਨ (145), ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ (142), ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (106), ਓਡੀਸ਼ਾ (92) ਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (73) ਵਿਚ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਦੇ 52.81 ਫ਼ੀਸਦੀ ਕੈਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 14 ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਹਨ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਾਲ 2020 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ 31 ਦਸੰਬਰ 2020 ਤੱਕ 77.7 ਫ਼ੀਸਦੀ ਕੈਦੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। 2789 ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਸਜ਼ਾ ਯਾਫਤਾ ਅਤੇ 15643 ਅੰਡਰਟਰਾਇਲ ਕੈਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 23776 ਕੈਦੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ। 68.3 ਫ਼ੀਸਦੀ ਔਰਤ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰਨਾਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਮੁਤਾਬਕ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 82.1 ਫ਼ੀਸਦੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 73.3 ਫ਼ੀਸਦੀ, ਸਬ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ 34.7 ਫ਼ੀਸਦੀ, ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 60 ਫ਼ੀਸਦੀ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 32.9 ਫ਼ੀਸਦੀ, ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 82.4 ਫ਼ੀਸਦੀ ਕੈਦੀ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਲ 2020 ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 4,88,511 ਕੈਦੀਆਂ 'ਚੋਂ 4,68,391 ਮਰਦ, 20,046 ਔਰਤਾਂ ਤੇ 70 ਥਰਡ ਜੈਂਡਰ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ 2020 ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ 488511 ਕੈਦੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 1,12,589 ਸਜ਼ਾ ਯਾਫਤਾ, 3,71,848 ਅੰਡਰਟਰਾਇਲ, 3590 ਬੰਦੀ ਅਤੇ 484 ਹੋਰਨਾਂ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਕੈਦੀ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 1427 ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੈਦੀ ਔਰਤਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 1628 ਬੱਚੇ ਵੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੁੱਲ ਕੈਦੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 44 ਫ਼ੀਸਦੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਤੋਂ 30 ਸਾਲ ਵਿਚਾਲੇ, 42.9 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੀ 30 ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਵਿਚਾਲੇ ਹੈ ਤੇ 13 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੀ ਉਮਰ 50 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ।

ਵਿੱਦਿਅਕ ਮਿਆਰ ਪੱਖੋਂ ਸਾਲ 2020 ਦੇ ਕੈਦੀਆਂ 'ਚ 41 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੜ੍ਹੇ, 22.6 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦਸਵੀਂ-ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਤੱਕ, 6.4 ਫ਼ੀਸਦੀ ਕੈਦੀ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ, 1.7 ਫ਼ੀਸਦੀ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ, 1.3 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ ਡਿਪਲੋਮਾ ਹੋਲਡਰ ਤੇ 26.9 ਫ਼ੀਸਦੀ ਕੈਦੀ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ 'ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2020 ਦੌਰਾਨ 91 ਫ਼ੀਸਦੀ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦਕਿ 9 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੂਸਰੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਤੇ 1 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ।

ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸਾਲ 2020 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2020 ਦੌਰਾਨ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਜ਼ਾ ਯਾਫਤਾ ਕੈਦੀਆਂ ਵਿਚ 87.8 ਫ਼ੀਸਦੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੇ ਜੁਰਮ ਮਨੁੱਖੀ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜਦਕਿ 8.9 ਫ਼ੀਸਦੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੇ ਜੁਰਮ ਜ਼ਮੀਨ/ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। (**ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 34 'ਤੇ**)

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇ

ਪੰਥਕ ਮਸਲਾ

ਡਾ. ਪਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਵੱਖਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਇਹ ਚਰਚਾ ਜ਼ੋਰ ਫੜਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਹੀ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਹ ਮੰਗ ਉਠਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਮੁੜ ਜ਼ੋਰ ਫੜਨ ਲੱਗੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਤੇ ਭਾਰੂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹਾਰ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੇਵਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਧਾਰਮਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਖਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕੋਰੋਨਾ ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਕੇ-ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾਉਣ ਬਾਰੇ ਡਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਵਿਭਿੰਨ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਿਰਮੌਰ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਲਾਘਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਇਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਲਗਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵੀ ਧਾਰਨ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਹ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਖ਼ੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਹ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਕਦਾਚਿਤ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਅਨੇਕਾਂ ਦੁੱਖਾਂ, ਕਸ਼ਟਾਂ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਝੱਲਣ ਤੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਹੀ ਸਾਰਥਿਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਾਜਸੀ ਦਲਾਂ ਦੀ ਦਲ-ਦਲ ਵਾਂਗ ਜੇਕਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੀ ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ

ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਘੱਟਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵਧਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

1925 ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਅਕਾਰ ਹਰ ਦੌਰ ਵਿਚ ਘਟਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼-ਵੰਡ ਉਪਰੰਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਗੁਰਧਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਹੀ ਜੁੜੇ ਰਹੇ ਪਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਉਥੋਂ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਰਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆ। 1984 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਇਕ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਜਿਹੜੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਯਤਨ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਲੋਂ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਫੜਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋੜਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਇਕ ਭਾਵਪੂਰਤ ਲੇਖ ਲਿਖਿਆ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦੇ ਯਤਨ ਤਾਂ ਸਫ਼ਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ ਪਰ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਬਣੀ ਰਹੀ।

ਸੰਨ 2000 ਵਿਚ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਯਤਨ ਅਰੰਭ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ। 2014 ਵਿਚ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਕ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਵੱਖਰੀ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅਖ਼ੀਰ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਕੇ ਇਹ ਕੇਸ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। 20 ਸਤੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾਈ ਗਈ ਤਾਂ ਇਹ ਮਸਲਾ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਜਸੀ ਦਬਾਅ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉੱਥੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੀ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਆਮ ਸਿੱਖ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਥੇ ਵੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਸਹਿ ਸਕਦੇ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੂਝਵਾਨ ਅਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਬਾਹਰ ਦੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਪਲਾਇਨ ਕਰ ਜਾਣਾ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਦੇ ਸੰਤੁਲਣ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇਕਮੁੱਠ ਅਤੇ ਇਕਜੁੱਟ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ? ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਸੂਝਵਾਨ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਯਤਨ ਕਰਨ ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਰਜ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਉਮੈ ਅਤੇ ਨਿਜਪ੍ਰਸਤੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਕਾਰਜ ਸਫ਼ਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

DIAMOND TRANSPORTATION
DIAMOND
Transportation Logistics, Inc.
Dry Van ਤੇ Reefer ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ
Owner Operators ਦੀ ਲੋੜ
Good Pay
Dedicated Routs
Weekly Payment
ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ 'ਚ ਪੇਮੈਂਟ ਲਵੋ

ਅੱਜ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ :
ਗੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਾਖ਼ਲ
209.487.3699
ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ
209.351.5965
2850 Loomis Rd, Stockton, CA 95205

ਮਾਮਲਾ ਰਾਜਪਾਲ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਪੀਏਯੂ ਦੇ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦਰਮਿਆਨ ਚੱਲ ਰਹੀ ਠੰਢੀ ਜੰਗ ਹੋਈ ਤੇਜ਼

ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਯੂਜੀਸੀ ਨੇਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹਵਾਲਾ

➢ ਚਾਂਸਲਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਜ਼ਰੂਰੀ : ਜਾਖੜ ➢ ਬਾਦਲ ਦਲ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ➢ ਰਾਜਪਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ ਪੜ੍ਹ ਲੈਣ : ਧਾਲੀਵਾਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :-ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਪੁਰੋਹਿਤ ਨੇ ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਮਗਰੋਂ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਡਾ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗੋਸਲ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉੱਘੇ ਖੇਜਾਰਥੀ ਡਾ. ਗੋਸਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ 19 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦਰਮਿਆਨ ਚੱਲ ਰਹੀ ਠੰਢੀ ਜੰਗ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਹੈੱਲਥ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਦੇ ਨਵੇਂ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਂਦਰ ਦੀ ਫਾਈਲ ਵੀ ਵਾਪਸ ਮੋੜ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ 'ਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬੋਰਡ ਦੀ 19 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਡਾ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗੋਸਲ ਨੂੰ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਮਗਰੋਂ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਇਸ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ 'ਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਯੂਜੀਸੀ) ਦੇ ਨੇਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਦਮ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦਲੀਲ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗ਼ੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਹਟਾ ਕੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਚਾਰਜ ਨਵੀਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਖੇਤੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇ। ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਅਮਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਲੈਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਵੀ ਦਿੱਤੀ। ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਨਾਲ ਹੁਣ 'ਆਪ' ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦਰਮਿਆਨ ਟਕਰਾਅ ਵਧਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ 22 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਂਗਲ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੌਰੇ ਸਮੇਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਗ਼ੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ 'ਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਕਰੀਬ ਸਾਢੇ 13 ਮਹੀਨਿਆਂ ਮਗਰੋਂ ਰੈਗੂਲਰ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਪੀਏਯੂ ਟੀਚਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਚ.ਐਚ.ਕਿੰਗਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਮਗਰੋਂ 'ਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਵੀਸੀ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਭੇਟ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕਰਕੇ ਤਨਜ਼ ਕੱਸਿਆ ਕਿ 'ਨਾਚ ਨਾ ਜਾਣੇ, ਆਂਗਨ ਟੇਢਾ'। ਕਿਸੇ ਨੇ ਖੇਤੀ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਹੋਣਾ ਕਿ ਗਵਰਨਰ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ 'ਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਚਾਂਸਲਰ ਹੈ ਅਤੇ 'ਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲਈ ਚਾਂਸਲਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਇਲਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਭਾਵੇਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੂਬੇ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਟਕਰਾਅ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵੀਸੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਤਰਕਹੀਣ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਹੈ। ਵੀਸੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਬੰਧੀ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕੇਵਲ ਰਸਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਾਹਿਰ ਡਾਕਟਰ ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗੋਸਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਨਾ ਕੇਵਲ ਵਿਦਵਤਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਰਮਿਆਨ ਬਣਿਆ ਟਕਰਾਅ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਲਈ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਇਸ ਕਦਮ ਨੂੰ ਗੈਰਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਆਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ 'ਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਐਕਟ ਪੜ੍ਹ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ 'ਵਰਸਿਟੀ ਯੂਜੀਸੀ ਦੇ ਨੇਮਾਂ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਖ਼ੁਦਮੁਖ਼ਤਿਆਰ ਸੰਸਥਾ ਹੈ।

ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਏਦਾਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ?

ਅਪ੍ਰੈਲ 1998 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਡਾ. ਜੀ.ਐਸ. ਕਾਲਕਟ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ 'ਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਬਣੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਵੀ ਚਾਂਸਲਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਕਾਲਕਟ ਨੇ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ 1998 ਨੂੰ ਜੁਆਇਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਐਚ.ਐਸ.ਮੱਤੇਵਾੜਾ ਨੇ ਸਭ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤੇ ਵਾਚੇ ਸਨ। ਪੀਏਯੂ ਐਕਟ ਵਿਚ ਵੀ ਕਿੱਧਰੇ ਯੂਜੀਸੀ ਨੇਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਨਿਯਮ ?

ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ 'ਦਿ ਹਰਿਆਣਾ ਐਂਡ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਜ਼ ਐਕਟ 1970' ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ 'ਵਰਸਿਟੀ ਖ਼ੁਦਮੁਖ਼ਤਿਆਰ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। 'ਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕੋਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (ਜੇ) ਤਹਿਤ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਚਾਂਸਲਰ ਕੋਲ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਗੋਸਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਬੋਰਡ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਤਰਕ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਚਾਂਸਲਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਯੂਜੀਸੀ ਦੇ 2013 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਖੋਜ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਂਸਲਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਫੈਡਰਲ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਵਿਵਾਦਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਅਤੇ ਤਾਕਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ-ਰਾਜ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਬੰਧਿਤ ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਫੈਡਰਲਿਜ਼ਮ ਬਾਰੇ ਵੀ ਬਹਿਸ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉਪਰ ਛਾਪਾ

ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉੱਤੇ ਸਿੱਧਾ ਦਖ਼ਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਘਟਨਾ ਨਾ ਵਾਪਰ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਪੁਰੋਹਿਤ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਹੱਦ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਵਿਚਰਦੇ ਦੇਖੇ ਗਏ।

ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਗਰਮ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਛੇ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਪਠਾਨਕੋਟ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਤਰਨਤਾਰਨ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਅਤੇ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ। ਰਾਜਪਾਲ ਬੀਐੱਸਐੱਫ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਸਨ।

ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੌਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖ਼ੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਖਤਰਾ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, '75 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਪਹਿਲਾਂ ਗਏ ਵੀ ਹਨ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਜੋ ਰਾਜਪਾਲ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।'ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਜ਼ਾਹਿਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਜਲਾਸ ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵੀਸੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਾਲੇ ਤਾਜ਼ਾ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਉੱਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਤੋਂ ਸਿਆਸੀ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਵਧਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੇ ਹਨ।

ALL STATE INSURANCE
Allstate
You're in good hands.
ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਇਨਸੋਰੈਂਸ ਵਾਸਤੇ ਅੱਜ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ
ਇੱਕ ਕਾਲ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਵੱਡੀ ਬੱਚਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ
AUTO HOME LIFE HEALTH BUSINESS

Avninder Singh
Insurance Specialist, CA --LIC: #0822501
Phone : (510) 441-7490
(877) 441-7490
FAX : (510) 441-2537
ADDRESS : 30042 MISSION BLVD
SUITE #221, HAYWARD, CA 94544

CAPITAL SERVICES
Capital services
ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਇਕੋ ਥਾਂ
• ਇੰਡੀਅਨ ਪਾਸਪੋਰਟ
• ਇੰਡੀਅਨ ਵੀਜ਼ਾ, OCI
• ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮਾ
• ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਰਵਿਸਜ਼
• ਸਿਟੀਜਨ, ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ
• ਫੈਮਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ
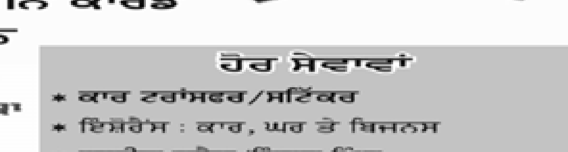
ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਡਰਾਇਵਿੰਗ ਲਾਇਸੰਸ ਲੈਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ
* ਕਾਰ ਟਰਾਂਸਫਰ/ਸਟਿੱਕਰ
* ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ : ਕਾਰ, ਘਰ ਤੇ ਬਿਜਨਸ
* ਲਾਈਵ ਸਕੈਨ/ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ
* ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ, ਮੇਲ ਬੌਕਸ, ਫੈਕਸ, ਕਾਪੀ,
* ਬਿਜਨਸ ਕਾਰਡ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ
Call, Banga (916) 427-4321, Fax (916) 258-0441
Email : sacramento99@yahoo.co, website: capitalservices.us

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਟਾਈਮਜ਼ QUOMANTRY AMRITSAR TIMES

ਸੰਪਾਦਕੀ

19 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ 25 ਅਕਤੂਬਰ, 2022

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਈਡਨ ਦਾ ਬਿਆਨ : ਕੀ ਮਾਇਨੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ?

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਈਡਨ ਵੱਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਸਾਂਭ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਕਹਿ ਕੇ 'ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਰਾਸ਼ਟਰ' ਕਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਉਹ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਇਹੀ ਸੱਚ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕੇਵਲ ਇਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਆਖਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਦੁਨੀਆ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ 'ਦੇਸ਼ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਈਵਾਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹਨ, ਸੰਸਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਚੁਟਕਲਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਕੋਲ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਦੇ ਇਹ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵਾਂਗੇ ਜਿੱਥੇ ਚੀਨ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਪਰਸਪਰ ਰੂਸ, ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਅੰਕਣ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ।' ਬਾਈਡਨ ਦੀ ਸਾਰੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀ ਭੂ-ਸਿਆਸੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਸੀ।

ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜਲੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਰਤਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਲਗਭਗ ਸਦਾ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਪਰਖਣ ਵੇਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਮੰਤਰੀ ਨਵਾਜ ਸ਼ਰੀਫ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬਾਕੀ ਆਜ਼ਾਦ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਖ਼ੁਦਮੁਖਤਿਆਰ, ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਏਕਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੱਕ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇਮਰਾਨ ਖ਼ਾਨ ਨੇ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਬਾਈਡਨ ਨੂੰ ਪੁੱਛੀਆਂ ਹਨ, ਇਕ, ਉਸ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਬਾਰੇ ਇਹ ਰਾਏ ਕਿਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਦੂਜੀ, ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਲਈ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਹਰ ਪੱਖ ਤੋਂ ਭਾਈਵਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਵੇਂ ਪਲਟ ਗਿਆ ? ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਾਰੇ ਏਡੀ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਆਖੇ ਜਾਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮਤਲਬ ਤਾਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਭਾਈਵਾਲੀ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤਕ ਧਿਰ ਬਦਲੀ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਇਹੀ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਬਦਲੀ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਹੁਣ ਜੋ ਵਰਤਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਮਰਜੀ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਉੱਧਰਲੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਚੀਨ ਨਾਲ ਬਣ ਰਹੀ ਨਵੀਂ ਸਾਂਝ ਵਾਲੀ ਸੜਕ (ਚੀਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਕਨੌਮਿਕ ਕੌਰੀਡੋਰ) ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਏਡੀ ਗੱਲ ਆਖੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਇਕ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਭਾਈਵਾਲੀ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਲਾਹਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰੇ ਫਰਜ ਦੀ ਘਾਟ ਕਰਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਗ਼ਲਤਫਹਿਮੀ ਆਖਦਾ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਅਮਰੀਕਾ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਨੁਕਤਾ ਨਿਗਾਹ ਤੋਂ ਸੋਚਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਹ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੋਹੀਂ ਪਾਸੀਂ ਖੇਡੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਤਾਲਿਬਾਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਪਾਲ਼ੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਸੇ ਤਰਕ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਰੂਸ-ਚੀਨ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਸਬੰਧ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੋ ਬੇੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲੋਂ ਮੂਹਰੇ, ਵੱਧ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਨਸ਼ਰ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਭਾਰਤ ਨੇ ਇੱਕ ਬੇੜੀ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਰ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਹੈ।

ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਲਾਮੀਅਤ ਨਾਲ ਟੱਕਰਨ ਵਾਲੇ ਧਾਰਮਕ-ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਪਛਾੜਨ ਦੀ ਬੜੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਜੱਦੋਜਹਿਦ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲਾ ਇਕੋ ਇਸਲਾਮੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹੈ। ਪੱਛਮ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਛੋਟੇ ਵੱਡੇ ਹਥਿਆਰ ਵਰਤਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਗਿਣਤੀ ਇਸਲਾਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਭਾਸ਼ਣ ਇਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੱਛਮ ਤੋਂ ਤੋੜ ਵਿਛੋੜੇ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤਕ ਸੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲੋਕਾਈ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਕੋਈ ਭਿਣਕ ਪੈ ਰਹੀ ਹੋਵੇ।

ਇਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ, ਲੋੜ ਅਤੇ ਜੋਖਮ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਘਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕੁਝ ਸੱਜਣ ਇਹ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜਵਾਬੀ ਧੌਂਸ ਦੇ ਸੰਦ ਵਜੋਂ ਹੀ ਵੇਖਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਜੋਂ ਭੂਗੋਲਿਕ ਲੋੜ ਨਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ।

ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੂਸ ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਖ਼ਤਰੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ ਇਹ ਨੀਤੀ ਬਣੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਘਟਾਏ ਜਾਣ। ਸਭ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪਾਸਿਓਂ ਹੀ ਘਟਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵੱਲ ਇਹ ਕੋਈ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜਾ ਨੰਬਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਰੱਖ ਰਖਾਓ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਣੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਨਵਾਂ ਸਾਮਾਨ ਵੇਚਣ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ ਤਾਂ ਅਨੁਮਾਨਤ ਹਨ ਪਰ ਜੇ ਕਾਰਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਥਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਭੂਗੋਲਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਧਰਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਚੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਰਾਜਨੀਤਕ ਨਾਲੋਂ ਵਪਾਰਕ ਵਧੇਰੇ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਪਰ ਇਸ ਦੇ ਅਸਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਧੇਰੇ ਹੋਣਗੇ। ਸਿੱਖ ਅਜੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਬੱਝੇ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਜੇ ਭੂ-ਸਿਆਸੀ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਪੰਜਾਬ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਪਾਸਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪੈਣਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਪਾਸਾ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਹੋਣਾ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਤੋਂ ਉਰੇ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਜਾਂ ਬੰਦੇ ਨੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਨੇਪਰੇ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਨਾ ਜਾਂ ਗੁਰੂ ਆਸ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

-ਸੰਪਾਦਕ

ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਵਿਚ ਰੈਫਰੰਡਮ ਦਾ ਮਸਲਾ

ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਸੰਸਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੈਫਰੰਡਮ ਨੂੰ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇਣ ਸੰਬੰਧੀ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। 20 ਜੂਨ 2022 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਸਟਰਜਨ ਦੂਜੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਰੈਫਰੰਡਮ ਦਾ ਖਰੜਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 30 ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਹੈ।ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰੈਫਰੰਡਮ ਬਿੱਲ ਵੀ ਛਾਪਿਆ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ 19 ਅਕਤੂਬਰ 2023 ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁੱਦਾ

ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁਕੀ

ਸਕਾਟਿਸ਼ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਤਰੀ ਨਿਕੋਲਾ ਸਟਰਜਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਜਿਆਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਸਦ ਨਵੇਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਰੈਫਰੰਡਮ ਵੱਲ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਵੇਂ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਲਿਜ਼ ਟਰੱਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੌਰਿਸ ਜੌਹਨਸਨ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੈਫਰੰਡਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਸਲੇ ਦਾ ਸਮਾਧਾਨ ਤਾਂ 2014 ਵਿਚ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 45 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲਤਨ 55 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਅਜ਼ਾਦੀ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਬਹੁਮਤ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਬਹੁਮਤ ਸੰਬੰਧੀ ਸਟਰਜਨ ਦਾ ਮਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੇ ਹੀ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਰੈਫਰੰਡਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਹੁਲਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਟਰਜਨ, ਜੋ ਕਿ ਅਜ਼ਾਦੀ ਪੱਖੀ ਸਕਾਟਿਸ਼ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੁਖੀ ਹੈ, 2023 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਵੋਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ; ਹਾਲਾਂਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਇਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 30 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 'ਅਗਰ ਅਸੀ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਵਿਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਰ ਜਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 30 ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਹੀ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੀ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।' ਸਟਰਜਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਾਲੀਆ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਕਿਹਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਖਾਕਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਰੋਧ ਹੈ ਕਿ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੀ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

1707 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਇਕ ਅਜ਼ਾਦ ਖਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਆਕਾਰ ਯੂਰਪ ਦੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਜਿੰਨਾ ਹੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਧਨੀ ਅਤੇ ਠੀਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਹੇਠ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਿਛਾਂਹ ਧੱਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਟਰਜਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, 'ਅਜ਼ਾਦੀ ਹਾਸਿਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਜਿੰਨੀ ਹੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾ ਸਕੀਏ।' ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਸੁਆਲ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਪਹਿਲੀ ਵੋਟ ਹੋਣ ਦੇ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਬਹਿਸ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। 18 ਸਤੰਬਰ 2014 ਨੂੰ ਹੋਏ ਰੈਫਰੰਡਮ ਵਿਚ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 55 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਮਤ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਇਹ ਸੁਆਲ ਦੁਬਾਰਾ ਜੂਨ 2016 ਵਿਚ ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਰੈਫਰੰਡਮ ਵੇਲੇ ਮੁੜ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਆਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ 62 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ। 2016 ਦੀਆਂ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਰੈਫਰੰਡਮ ਦੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹੋਈਆਂ, ਸਮੇਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਮੈਨੀਫੇਸਟੋ ਵਿਚ ਸਕਾਟਿਸ਼ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਮਤ ਦਿੱਤਾ, 'ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ,' ਇਹ ਹੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਵੋਟ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ।ਇਹ ਹੀ ਸਕਾਟਿਸ਼ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰੈਫਰੰਡਮ ਸੰਬੰਧੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਦਾ ਮਜਬੂਤ ਥੰਮ ਰਿਹਾ ਹੈ।

2019 ਦੀਆਂ ਯੂ.ਕੇ. ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਸਕਾਟਿਸ਼ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 2020 ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਰੈਫਰੰਡਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ।ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 59 ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ 48 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਕੋਲਾ ਸਟਰਜਨ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦਾ ਰੈਫਰੰਡਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਦੋਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੋਰਿਸ ਜੌਹਨਸਨ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਮਤ ਸੀ ਕਿ ਅਜ਼ਾਦੀ ਪੱਖੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ 2014 ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਰੈਫਰੰਡਮ ਹੀ ਇਕ ਵਾਰ ਹੀ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਮੌਕਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਹੋਣਾ ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। 2021 ਦੀਆਂ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਰਿਹਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਸਕਾਟਿਸ਼ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸਕਾਟਿਸ਼ ਗਰੀਨਜ਼, ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਦੂਜਾ ਰੈਫਰੰਡਮ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੂੰ 129 ਵਿਚ 72 ਸੀਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ। ਸਕਾਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜ਼ਾਦੀ ਪੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਬਹੁਮਤ ਮਿਲਣਾ ਦੂਜੇ ਰੈਫਰੰਡਮ ਲਈ ਮਜਬੂਤ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। 28 ਜੂਨ 2022 ਨੂੰ ਨਿਕੋਲਾ ਸਟਰਜਨ ਨੇ 19 ਅਕਤੂਬਰ 2023 ਨੂੰ ਰੈਫਰੰਡਮ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।ਸਕਾਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਰੈਫਰੰਡਮ ਬਿੱਲ ਦਾ ਖਰੜਾ ਵੀ ਛਾਪਿਆ ਜੋ ਇਸ ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਛਾਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਯੂ.ਕੇ. ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇ ਦੂਜੇ ਰੈਫਰੰਡਮ ਲਈ ਢੁੱਕਵਾਂ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੇ ਸਟੇਟ ਸੈਕਟਰੀ ਐਲੀਸਟਰ ਜੈਕ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਰੈਫਰੰਡਮ ਤਾਂ ਹੀ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਗਰ ਵੋਟਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੇ 60 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਲੋਕ ਅਜਿਹਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੀ ਸੰਸਦ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਐਕਟ 1998 ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੀ ਸੰਸਦ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਪਰਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ। 2014 ਵਿਚ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲਾ ਰੈਫਰੰਡਮ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੀ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਸੰਸਦ ਨੇ 'ਸੈਕਸ਼ਨ 30 ਆਦੇਸ਼' ਨਾਮੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੀ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਰੈਫਰੰਡਮ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਨੇ ਵੋਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ : ਹਾਲਾਂਕਿ ਰੈਫਰੰਡਮ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਰੂਪ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਵੋਟ 31 ਦਸੰਬਰ 2014 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਹੀ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੀ ਸੰਸਦ ਦੂਜਾ ਰੈਫਰੰਡਮ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਸੰਸਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੈਫਰੰਡਮ ਨੂੰ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇਣ ਸੰਬੰਧੀ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। 20 ਜੂਨ 2022 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਸਟਰਜਨ ਦੂਜੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਰੈਫਰੰਡਮ ਦਾ ਖਰੜਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 30 ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਹੈ।ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰੈਫਰੰਡਮ ਬਿੱਲ ਵੀ ਛਾਪਿਆ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ 19 ਅਕਤੂਬਰ 2023 ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਸਟਰਜੈਨ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਮਸਲਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਰੈਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਹ ਵੈਧਾਨਿਕ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣੇਗੀ। ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਣਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਕਾਟਲ਼ੈਂਡ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਬਿੱਲ ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਅਗਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਰੈਫਰੰਡਮ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਵੈਧਾਨਿਕ ਮੰਨ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਟਰਜਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਉਠਾਏਗੀ।

ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਗਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਵੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਅਗਰ ਦੂਜਾ ਰੈਫਰੰਡਮ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਕਾਟਲ਼ੈਂਡ ਰੈਫਰੰਡਮ ਐਕਟ 2020 ਹੀ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੈਅ ਕਰੇਗਾ। ਸਕਾਟਿਸ਼ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਕੋ ਇਕ ਅਜ਼ਾਦੀ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀ ਸਕਾਟਿਸ਼ ਗਰੀਨ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। 2021 ਦੇ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿਚ ਸਕਾਟਿਸ਼ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ, ਲੇਬਰ ਅਤੇ ਲਿਬਰਲ ਡੈਮੋਕਰੇਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਦੂਜੇ ਰੈਫਰੰਡਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਵੋਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਸਕਾਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ ਹੋਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਸਕਾਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰਾਂ ਭਵਿੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਉਤੇ ਹਿੰਦੀ ਦਾ ਗਲਬਾ ਕਿਉਂ?

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਹੀ
ਮੋ. 9815802070

ਭਾਰਤ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ, ਜੋ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 9 ਸਤੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਬਾਹਰਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਪਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਖ਼ਬਰ ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਛਾਇਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਾਧਾਰਨ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਡੌਂਡੀ ਪਿੱਟੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗੁਣਗਾਣ ਕਰਨ ਲਈ 'ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਆ' ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮੈਗਜ਼ੀਨ 'ਦੀ ਪਰਿੰਟ' ਨੇ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਛਾਇਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਗੱਲਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਯੋਗ ਹਨ :-

1. ਕੇਂਦਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਆਈ ਆਈ ਟੀ (ਇੰਡੀਅਨ ਇਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ.(ਇੰਡੀਅਨ ਇਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ) ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਧਿਅਮ ਹਿੰਦੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਗੈਰ-ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਾਲੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਦਿਆਲੇ, ਆਈ.ਆਈ.ਟੀ., ਆਈ.ਆਈ. ਐਮ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਹਿੰਦੀ ਹੋਏਗਾ? ਕੀ ਹਿੰਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਤਰ ਮਾਧਿਅਮ ਹੋਏਗੀ ਜਾਂ ਬਦਲਵਾਂ ਮਾਧਿਅਮ ਹੋਵੇਗੀ?

2. ਸਰਕਾਰੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਹਿੰਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਥਾਂ ਲਵੇਗੀ। ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਿੰਦੀ ਨਾ ਜਾਨਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਲਈ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏਗਾ?

3. ਜਾਣਬੁਝ ਕੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਜਾਏਗਾ। ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਅਫ਼ਸਰ, ਜਿਸਦੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਬੰਗਾਲ, ਉੜੀਆ ਜਾਂ ਤਾਮਿਲ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੱਥਲਾ ਕੰਮ ਹਿੰਦੀ 'ਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ?

4. ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਧਿਅਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਥੇ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਏਗਾ, ਜਿਥੇ ਇਹ ਅਤਿਅੰਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ। ਅਤੇ ਉਥੇ ਵੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਹਿੰਦੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਉਸ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਏਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਏਗਾ?

5. ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਲਈ ਹਿੰਦੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਏਗਾ। ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਹਿੰਦੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ ਉਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏਗੀ ਕਿ ਉਹ ਹਿੰਦੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ।

6. ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਬਜਟ ਦਾ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹਿੰਦੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਲਈ ਨੀਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬਾਕੀ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੂਜੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਈ ਨੀਅਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਗੈਰ-ਹਿੰਦੀ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਗਾਇਬ ਹੋਣ ਦੀ ਸਪੀਡ ਨਹੀਂ ਵਧੇਗੀ?

7. ਸਿਫਾਰਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਫੈਲਾਓ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਸੰਵਾਧਾਨਿਕ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਿੰਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏਗਾ।

ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਏਗਾ? ਕੋਈ ਮਲਿਆਲੀ ਜਾਂ ਅਸਾਮੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅੱਧਾ ਨਾਗਰਿਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਏਗਾ ਜਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੱਧਾ ਨਾਗਰਿਕ ਸਮਝੇਗਾ?

ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨਿੱਤ ਦਿਹਾੜੇ ਹਿੰਦੀ, ਹਿੰਦੂ, ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਕਦਮ ਪੁੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦਾ ਉਤਸਵ ਮਨਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਾਣਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਵੀ ਕਿ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 79.8 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹਿੰਦੂ, 14.2 ਫ਼ੀਸਦੀ ਮੁਸਲਮਾਨ, 2.3 ਫ਼ੀਸਦੀ ਇਸਾਈ, 1.7 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਹੋਰ 2 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵਸਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮੋਦੀ ਜੀ ਇੱਕ ਕੱਟੜ ਹਿੰਦੂ ਹੋਣ ਨਾਤੇ ਮਹਾਂਕਾਲ ਮੰਦਿਰ ਦੇ 900 ਮੀਟਰ ਗਲਿਆਰੇ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਨ ਗਏ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਭਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਭਾਰਤ ਹੋਏਗਾ। ਜਦਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਉਤੇ ਥੋਪਣ ਲਈ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਣਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਬਹੁ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਬਹੁ-ਭਾਸ਼ਾਈ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅੱਠਵੀਂ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ 14 ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਗਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਹੁਣ ਇਹਨਾ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ 22 ਤੱਕ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉਤੇ ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰ ਉਤੇ ਥੋਪਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ?

ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕਾਜ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਨਾਉਣ ਦੀ ਪਹਿਲ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1928 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ 'ਚ ਭਾਰੀ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਠੰਡੇ ਬਸਤੇ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਾ ਗੋਪਾਲਚਾਰੀਆ ਨੇ ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਈ. ਰਾਮਸਵਾਮੀ ਪਰਿਆਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਅੰਦੋਲਨ ਛਿੜਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਗ ਉੱਠੀ ਕਿ ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕਾਜ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਜੋਂ ਥੋਪਿਆ ਨਾ ਜਾਏ। ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ 'ਚ ਹੁਣ ਵੀ ਹਿੰਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਨਾਉਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਅਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਇੱਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲਾਅ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ 216 ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜੋ 2008 'ਚ ਜਾਰੀ ਹੋਈ, ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਮੁੱਦਾ ਹੈ, ਭਾਸ਼ਾ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜੋੜਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਕਮ ਬਹੁ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਭਾਸ਼ਾਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਧਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਕੇ ਦੂਜਿਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ?

ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ 12 ਅਕਤੂਬਰ 1947 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਹਰੀਜਨ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰ ਭਾਸ਼ਾ ਸਬੰਧੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਜਾਂ ਉਰਦੂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਣਾ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਦੀ ਆਤਮਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੋਏਗਾ ਜੋ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਜ਼ੁਰਮ ਹੈ।

ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰ ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸੰਪਰਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਨਵੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਧੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਕਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਸੰਪਰਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਜਗਾਹ ਹਿੰਦੀ ਆਏ। ਇਸ ਸੋਚ ਪਿੱਛੇ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲਦੇ-ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਤੇ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਭਾਸ਼ਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤੀਜੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਰਹੇਗਾ, ਦੇਸ਼ ਆਪਣੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਵਿੱਚ ਕਦੋਂ ਬੋਲੇਗਾ?

ਇਹ ਦਲੀਲਾਂ ਹੁਣ ਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਬਲਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਤਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਗਠਿਤ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਆਯੋਗ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲਾਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹਨ।

ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭਾਸ਼ਾ ਨੀਤੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਕਰਨ 'ਚ ਨਾਕਾਮਯਾਬ ਹੋਈ। ਭਾਸ਼ਾ ਸਮੱਸਿਆ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਸੈਂਕੜੇ ਕੀਮਤਾਂ ਜਾਨਾਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। 1965 ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਹਿੰਸਾ ਹੋਈ। ਆਓ ਕੁਝ ਤੱਥ ਵੇਖੀਏ :-

1951 ਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ 42 ਫ਼ੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਾਈ। ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਭਰਮ ਭਰਿਆ ਸੀ। ਇਸ 42 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ, ਉਰਦੂ, ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਤਹਿ ਹੋਇਆ ਕਿ ਭੋਜਪੁਰੀ, ਅਵਧੀ, ਗੜਵਾਲੀ, ਮਾਰਵਾੜੀ, ਹਰਿਆਣਵੀ ਆਦਿ ਸਾਰਿਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ,

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 35 'ਤੇ)

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਸਿਆਸਤ ਸਫਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ?

ਸਿਆਸਤ

ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ

ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਬਾਅਦ ਮੁਲਕ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਖੱਬੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਭਾਵ ਕਮਿਊਨਸਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤੇ ਸ਼ਾਨਾਮੱਤਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਹ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਹਾਸ਼ੀਏ ਵੱਲ ਧੱਕੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੌਮੀ ਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਾਰਨ ਹਨ ਪਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ 1964 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਗਾਤਾਰ ਟੁੱਟ-ਭੱਜ, ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਹਉਮੈ, ਲਗਾਤਾਰ ਬਦਲਦੇ ਸਿਆਸੀ ਪੈਂਤੜੇ, ਮਿਹਨਤੀ ਤੇ ਚਮਤਕਾਰੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ 1990 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਟੁੱਟਣਾ, ਪੂਰਬੀ ਯੂਰੋਪ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਿਆਸੀ ਤਬਦੀਲੀ, ਨਵਾਂ ਉਭਰਿਆ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਦਬਦਬਾ, ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਘਟਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ, ਸੰਸਾਰੀਕਰਨ, ਨਿੱਜੀਕਰਨ, ਉਦਾਰੀਕਰਨ, ਬਦਲੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਤਾਰੇ ਆਦਿ ਨੇ ਖੱਬੀ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਵੱਡੇ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਇਹ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਤੋਂ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਸ਼ੀਏ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਖਿਸਕ ਗਈ।

ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਸੀਪੀਆਈ) ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਕਈ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਤਾਕਤ ਵਜੋਂ ਉਭਰੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਵੱਖ ਹੋਏ ਹਿੱਸੇ ਲਾਲ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੈਪਸੂ ਵਿਚ ਬਿਸਵੇਦਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਫਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। 1959 ਵਿਚ ਸੀਪੀਆਈ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਥੋਪੇ ਖੁਸ਼ਹੈਸੀਅਤ ਟੈਕਸ ਖਿਲਾਫ਼ ਵੱਡੀ ਸਿਵਲ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਚੰਗਾ ਆਧਾਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ।

ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 1952 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 16 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਤੱਥ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ 1991 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੱਬੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਅਸਰ ਘਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਤੇ ਹੁਣ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਦੌਰ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਸਮੂਹਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਦੇ ਨਿਜ਼ਾਮ ਵਿਚ ਲੋਕ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਫ਼ੀ ਵਧਿਆ ਹੈ ਤੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਉਦਾਹਰਨ ਨਵਾਂ ਜੋਸ਼ ਫੜ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨੀ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦੋਲਨ ਆਦਿ ਹਨ। ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਤਕੜੇ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਜਿਹੜੀ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਗੀਰਦਾਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਕੋਲ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਫਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਸਧਾਰਨ ਤੇ ਛੋਟੀ ਕਿਸਾਨੀ ਤੇ ਜੁਝਾਰੂ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਕੋਲ ਕੇਂਦਰਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਖੱਬੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ 1972 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1980 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖੱਬੀ ਧਿਰ ਲਈ ਸੁਨਹਿਰਾ ਸਮਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੀ 1964 ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ, ਭਾਵ 1952, 1957 ਤੇ 1962 ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 4, 6 ਅਤੇ 9 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ। 1962 ਦੀ ਭਾਰਤ-ਚੀਨ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀ ਦੋ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਗਈ- ਸੀਪੀਆਈ ਤੇ ਸੀਪੀਐੱਮ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੀਪੀਐੱਮ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪੈਣ ਕਰਕੇ ਕਈ ਗਰਮ ਦਲ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਏ ਜਿਹੜੇ ਨਕਸਬਾੜੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 1967 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੀਪੀਆਈ ਨੂੰ 5 ਤੇ ਸੀਪੀਐੱਮ ਨੂੰ 3 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਗੈਰ-ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੀਪੀਆਈ ਵੱਲੋਂ ਕਾਮਰੇਡ ਸਤਪਾਲ ਡਾਂਗ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਤੇ ਸੀਪੀਐੱਮ ਨੇ ਬਾਹਰ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਾਂਝਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਸੀਪੀਐੱਮ ਦੇ ਨੇਤਾ ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਬਣੇ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੱਬੀ ਧਿਰ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦਾ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਆਖ਼ਰੀ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਸਾਂਝਾ ਮੋਰਚਾ ਸਰਕਾਰ (1967-69) ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਨਾ ਚਲ ਸਕੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿਆਸੀ ਅਨਿਸ਼ਚਤਾ ਦਾ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। 1972 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸੀਪੀਆਈ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ 10 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਜਦੋਂਕਿ ਸੀਪੀਐੱਮ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਕ ਸੀਟ ਮਿਲੀ। 1977 ਤੇ 1980 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਖੱਬੀ ਧਿਰ ਦਾ ਚੋਣ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਸਿਖ਼ਰ 'ਤੇ ਸੀ। 1977 ਵਿਚ ਸੀਪੀਆਈ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਕਰਕੇ 7 ਅਤੇ ਸੀਪੀਐੱਮ ਨੇ 8 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਜਦੋਂਕਿ 1980 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸੀਪੀਆਈ ਦੇ 9 ਤੇ ਸੀਪੀਐੱਮ ਦੇ 5 ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੇਤੂ ਰਹੇ। 1985 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਸੀਪੀਆਈ ਦਾ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੀ ਜੇਤੂ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੱਬੀ ਧਿਰ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੀ ਗਈ ਤੇ 2002 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤ ਸਕਿਆ। 1992 ਵਿਚ ਚਾਰ ਖੱਬੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਕੇਵਲ 7 ਸੀਟਾਂ ਹੀ ਜਿੱਤ ਸਕੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੀਪੀਆਈ ਦੇ 4 ਤੇ ਸੀਪੀਐੱਮ, ਯੂਸੀਪੀਆਈ ਤੇ ਆਈਪੀਐੱਫ/ ਸੀਪੀਆਈ (ਐੱਮਐੱਲ) ਦਾ ਇੱਕ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। 1997 ਵਿਚ ਸੀਪੀਆਈ ਕੇਵਲ 2 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਸਿਮਟ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ਤੇ 2002 ਵਿਚ ਇਹ ਕੇਵਲ ਇਕ ਸੀਟ ਹੀ ਜਿੱਤ ਸਕੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਖੱਬੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਪਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟਦੀ ਰਹੀ। ਪਿਛਲੀਆਂ 3-4 ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਕੇਵਲ 1 ਤੋਂ 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੀ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ 1952 ਤੇ 1957 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕੁੱਲ ਪਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦਾ 3.9% ਤੇ 13.6% ਮਿਲੀਆਂ। 1962 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਕੁੱਲ ਪਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦਾ 7.1% ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਵੰਡ ਕਾਰਨ ਪੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਵੀ ਦੋਫਾੜ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ 1967 ਵਿਚ ਸੀਪੀਆਈ (5.3%), ਸੀਪੀਐੱਮ (3.2%); 1969 ਵਿਚ ਸੀਪੀਆਈ (4.8%), ਸੀਪੀਐੱਮ (3.1%); 1972 ਵਿਚ ਸੀਪੀਆਈ (6.5%), ਸੀਪੀਐੱਮ (3.3%); 1977 ਵਿਚ ਸੀਪੀਆਈ (6.6%), ਸੀਪੀਐੱਮ (4.9%) ਅਤੇ 1980 ਵਿਚ ਸੀਪੀਆਈ (6.5%) ਤੇ ਸੀਪੀਐੱਮ (4.1%) ਵੋਟ ਮਿਲੇ।

ਹੁਣ ਖੱਬੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਨਿਵਾਣ ਵੱਲ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਵੰਡੇ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਵਿਰੋਧ ਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਗੁੱਠੇ ਲਗਾਉਣ ਤੇ ਨੀਵਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਮੁੱਖ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 70 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਟੁੱਟ-ਭੱਜ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਅੱਜ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੱਬੀ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਰੀੜ ਦੀ ਹੱਡੀ ਸਮਝੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਘਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਿਆਸੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਘਟੀ ਜਿਹੜੀ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। 1978 ਤੋਂ ਬਾਅਦ 15 ਸਾਲ ਚੱਲੇ ਅਤਿਵਾਦ ਵਿਚ ਵੀ ਖੱਬੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਉਠਾਉਣਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਸੰਤਾਪ ਦੌਰਾਨ ਖੱਬੀ ਧਿਰ ਅਤੇ ਤਕਰੀਬਨ 700 ਦੇ ਕਰੀਬ ਵੱਡੇ ਲੀਡਰ ਤੇ ਕਾਰਕੁਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ, ਕਿਸਾਨ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ/ਨੇਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 35 'ਤੇ)

ਭੱਖਦਾ ਮਸਲਾ

ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੀਪਕ ਟੀਨੂੰ ਦੀ ਫ਼ਰਾਰੀ ਲਈ ਕੌਣ-ਕੌਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ?

ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਸਾਬਕਾ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ
ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ

ਮੀਡੀਏ ਵਿਚ ਸਰਗੋਸ਼ੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਏ-ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਬਦਨਾਮ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੀਪਕ ਟੀਨੂ, ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਕੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਕਮਾ ਦਿੰਦਾ ਹੋਇਆ, ਬਰਾਸਤਾ ਮਾਰੀਸ਼ਸ, ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਪੁੱਜ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਮਾਨਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ., ਐੱਸ. ਪੀ. (ਡਿਟੈਕਟਿਵ) ਅਤੇ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. (ਡਿਟੈਕਟਿਵ) ਹਾਲੇ ਮਾਨਸਾ ਵਿਚ ਹੀ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਅਤੇ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਸ੍ਰੀ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਪਾਸੋਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਕ ਏ-ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਬਦਨਾਮ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੀਪਕ ਟੀਨੂੰ ਦੀ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚੋਂ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਫਰਾਰੀ ਦੇ ਸੰਗੀਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਮਾਨਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਨਕਾਮੀ ਲਈ ਕੇਵਲ ਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪੱਧਰ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੁਣ ਤੀਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ? ਆਖਿਰ ਇਸ ਮੁਜਰਮਾਨਾ ਚੁੱਪ ਦੇ ਪਿੱਛੇ, ਕੀ ਰਾਜ਼ ਹੈ ? ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੀਪਕ ਟੀਨੂੰ ਦੀ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਮਾਨਸਾ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚੋਂ ਫਰਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਸ੍ਰੀ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਨੇ ਇਸ ਫਰਾਰੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੂਤਰਧਾਰ, ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਵੀ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪਰ ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਕੀ ਕੇਵਲ ਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪੱਧਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੀਪਕ ਟੀਨੂ ਦੀ ਫਰਾਰੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪੜਤਾਲ ਵੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹਾਲੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜ਼ੇਰ-ਏ-ਗ਼ੌਰ ਹੀ ਹੈ ? ਕੀ ਇਸ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਫਰਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਫ਼ਸਰਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਮਾਨਸਾ, ਐੱਸ. ਪੀ. (ਡਿਟੈਕਟਿਵ) ਅਤੇ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. (ਡਿਟੈਕਟਿਵ) ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ ? ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ, ਪੇਸ਼ਾਵਾਰਾਨਾ ਮੁਹਾਰਤ ਤੇ ਕਾਬਲੀਅਤ ਨੂੰ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੀਪਕ ਟੀਨੂੰ ਦੀ ਫਰਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਵਿਭਾਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜਤਾਲਣ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਟੀਮ ਦੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਇਸ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਨਜਾਣੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਾਰਨ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰ ਕੇ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਫ਼ਾ-ਦਫ਼ਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ?

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਸ੍ਰੀ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਵਲੋਂ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੀਪਕ ਟੀਨੂੰ ਦੀ ਫਰਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸੰਬੰਧੀ, ਇਕ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ-ਟੀਮ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਆਈ.ਜੀ. ਜ਼ੋਨਲ ਪਟਿਆਲਾ ਸ੍ਰੀ ਮੁੱਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਛੀਨਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਟੀਮ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਉਪਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ ਏ.ਆਈ.ਜੀ (ਏ.ਜੀ.ਟੀ.ਐਫ) ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਪੁਲਿਸ, ਮਾਨਸਾ ਸ੍ਰੀ ਗੌਰਵ ਤੂਰਾ ਅਤੇ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਵਿਚ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਪੁਲਿਸ, ਮਾਨਸਾ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਬੇਤਰਤੀਬੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ੇਰ-ਏ-ਇੰਤਜ਼ਾਮ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਸਾ ਵਿਚ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦਾ ਦਿਨ-ਦਿਹਾੜੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਵਲੋਂ ਕਤਲ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਜੁਰਮ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਪਰਾਧੀ, ਦੀਪਕ ਟੀਨੂੰ ਦੀ ਮਾਨਸਾ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚੋਂ ਸਨਸਨੀਖੇਜ਼ ਫਰਾਰੀ, ਇਹ ਦੋ ਵੱਡੀਆਂ ਅਪਰਾਧਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਪੰਜਾਬ ਸ੍ਰੀ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਵਲੋਂ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਆਹਲਾ ਅਫ਼ਸਰ, ਇਕ ਕੇਵਲ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਮਾਨਸਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੇ ਪੇਸ਼ਾਵਾਰਾਨਾ ਮੁਹਾਰਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਦੇ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਇਲਮ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਦੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ, ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਖਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੀਪਕ ਟੀਨੂੰ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚੋਂ ਫਰਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਮਾਨਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ ਉਕਤ ਤਿੰਨ ਪੁਲਿਸ ਅਫ਼ਸਰਾਂ, ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਮਾਨਸਾ ਐੱਸ. ਪੀ. (ਡਿਟੈਕਟਿਵ) ਅਤੇ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. (ਡਿਟੈਕਟਿਵ) ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਰਹੀ ਹੈ ? ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੋਰ ਡੂੰਘੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਪਰ ਮੇਰੀ ਰਾਇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਗਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਢਲੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਅਫ਼ਸਰ, ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਭਾਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਤੈਅ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 44 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼-22.48 ਅਨੁਸਾਰ, ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਾਰਜ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿਧੀ, ਬੜੀ ਬਾਰੀਕ ਤਫ਼ਸੀਲ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼-22.48 ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ, ਭਾਵ ਰਜਿਸਟਰ ਨੰਬਰ-2, ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਕ-ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦਾ ਉਲੇਖ, ਵਿਧੀਵਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਥਾਣੇ ਦੇ ਨਿੱਤਾਪ੍ਰਤੀ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਕਾਰਵਿਹਾਰ ਵਿਚ 'ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ' ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ-ਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 44 ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਰਜਿਸਟਰ ਨੰਬਰ-2 ਭਾਵ ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਨੰਬਰ-13 ਦਾ ਥਾਣਾ ਜਾਂ ਸੀ.ਆਈ.ਏ ਸਟਾਫ਼ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ ਜੋ ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਵਿਚ ਹਰ ਵੇਲੇ ਚਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਥਾਣੇ ਜਾਂ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ (ਰਵਾਨਗੀ ਤੇ ਵਾਪਸੀ) ਜੇ ਰਵਾਨਗੀ ਬਾਵਰਦੀ ਅਤੇ ਅਸਲੇ ਸਮੇਤ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸਲੇ ਦੀ ਤਫ਼ਸੀਲ ਤੇ ਕਿਸਮ, ਕਾਰਤੂਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤਰੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਪਾਸ, ਡਿਊਟੀ ਸਮੇਂ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਅਸਲਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸਦੀ ਸੰਤਰੀ ਡਿਊਟੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਫਾਰਗੀ ਦੇ ਵਕਤ ਦਾ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਸੰਤਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਸੰਤਰੀ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਹਾਜਤਮੰਦੀ ਕਾਰਨ ਪਖਾਨੇ ਆਦਿ ਲਈ ਅਚਨਚੇਤ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਆਰਜ਼ੀ ਸੰਤਰੀ, ਸੰਤਰੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਹਿਲਜੁਲ ਦਾ ਵੀ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਤੇ ਵੇਰਵਾ ਰੋਜ਼ਨਾਮਚੇ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਥਾਣੇ ਜਾਂ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਹਵਾਲਾਤ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਆਦਿ ਦੇ ਸਭ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਲੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਫ਼ਸਰ, ਰਸਮੀ ਜਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਰਸਮੀ ਦੌਰੇ ਸਮੇਂ, ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਸਮੇਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇ ਕੋਈ ਥਾਣੇ ਦੇ ਜਾਂ ਸੀ.ਆਈ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਕੁਤਾਹੀ ਜਾਂ ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਓ ਵਿਚ ਕੋਈ ਉਕਾਈ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਰਸਮੀ ਦੌਰਾ ਕਰ ਰਹੇ, ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਫ਼ਸਰ ਵਲੋਂ ਉਸਦਾ ਇੰਦਰਾਜ਼, ਰਜਿਸਟਰ ਨੰਬਰ-13 ਵਿਚ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ ਦੇ ਹਰ ਪੰਨੇ ਦੀ ਕਾਰਬਨ ਕਾਪੀ ਕਰਨੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਕ ਕਾਪੀ ਥਾਣੇ ਜਾਂ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇਗੀ ਦੂਸਰੀ ਕਾਪੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇਕ ਮੁਕੱਰਰਾ ਵਕਤ 'ਤੇ ਇਕ ਗਜ਼ਟਿਡ ਪੁਲਿਸ ਅਫ਼ਸਰ ਪਾਸ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਤੇ ਆਹਲਾ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਹਿੱਤ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੁਤਾਹੀ, ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਜੁਰਮ ਹੈ।

ਇਸ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਮਹਿਜ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਜਾਂ ਜਾਣਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਏ-ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਬਦਨਾਮ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੀਪਕ ਟੀਨੰ ਨੂੰ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਜਾਂ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਬਹਾਨੇ, ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੱਥਕੜੀ ਲਗਾਏ, ਮਿਤੀ 27-9-22 ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਵਾਰੰਟ 'ਤੇ ਲਿਆ ਕੇ , ਉਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਸੀ.ਆਈ.ਏ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹਵਾਲਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਹਿਕੀਕਾਤ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਕਿ ਇਕ ਏ-ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਵਾਰੰਟ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੱਥਕੜੀ ਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ? ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀਪਕ ਟੀਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਚਕਮਾ ਦੇ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਆਖ਼ਰ ਇਹ ਕਿਸ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਉਕਾਈ ਲਈ ਕੌਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ? ਤੇ ਫੇਰ ਖ਼ਬਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਏ-ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਬਦਨਾਮ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੀਪਕ ਟੀਨੂੰ, ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚੋਂ, ਬੇਹੱਦ ਮਸ਼ਕੂਕ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ, 1 ਅਤੇ 2 ਅਕਤੂਬਰ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਫਰਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਦੀਪਕ ਟੀਨੂੰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਵਾਰੰਟ 'ਤੇ ਲਿਆ ਕੇ, ਸੀ. ਆਈ. ਏ.। ਮਾਨਸਾ ਦੀ ਹਵਾਲਾਤ ਜਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਦਿਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਲੰਬੇ ਵਕਫ਼ੇ ਵਿਚ, ਮਾਨਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਜਾਂ ਐੱਸ. ਪੀ. (ਡਿਟੈਕਟਿਵ) ਜਾਂ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. (ਡਿਟੈਕਟਿਵ) ਨੇ ਇਕ 'ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ ਅਫ਼ਸਰ' ਵਜੋਂ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਮਾਨਸਾ ਦਾ ਕੋਈ ਦੌਰਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ? ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਇਲਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਏ- ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਬਦਨਾਮ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੀਪਕ ਟੀਨੂੰ, ਜੋ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ, ਇਕ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੁਲਜ਼ਮ ਹੈ, ਉਹ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਮਾਨਸਾ ਦੀ ਹਵਾਲਾਤ ਜਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਹੈ ? ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸ ਵਕਤ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਤੇ ਕਿਸ-ਕਿਸ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਮਾਨਸਾ ਦੀ ਹਵਾਲਾਤ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ, ਭਾਵ ਰਜਿਸਟਰ ਨੰਬਰ-2 ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਨੰਬਰ-13 ਜੋ ਗਜ਼ਟਿਡ ਰੈਂਕ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੇ ਗ਼ੈਰ-ਰਸਮੀ ਦੌਰੇ ਦੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਦੇ, ਭਾਵ 27 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 2 ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਤੱਕ ਦੇ 'ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ' ਦੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਕੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। 'ਪੜਤਾਲ ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ' ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਏ-ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਬਦਨਾਮ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੀਪਕ ਟੀਨੂੰ ਦੀ, ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਸਟਾਫ਼ ਮਾਨਸਾ ਦੀ ਹਵਾਲਾਤ ਜਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚੋਂ ਫਰਾਰੀ ਲਈ ਕੌਣ-ਕੌਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਆਹਲਾ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੀ ਇਸ ਫਰਾਰੀ ਵਿਚ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਸੀ ? ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਪੜਤਾਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਪਰ ਇਤਫ਼ਾਕੀਆ ਹਾਲਾਤ ਤੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਕ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਸੂਈ ਏਧਰ-ਓਧਰ ਆਹਲਾ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬੂਹਾਂ ਵੱਲ ਵੀ ਘੁੰਮਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ, ਖੋਜੀ ਬਿਰਤੀ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭੁੱਖ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਕ, ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਹੈ ਕਿ ਆਖਿਰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਿੰਝ ਤੇ ਕਿਉਂ ਵਾਪਰ ਗਿਆ ? ਇਸ ਲਈ ਸਚਾਈ ਦੀ ਹਰ ਤਹਿ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਹੈ।

ਸੱਚੋ ਸੱਚ ਦਸ ਵੇ ਜੋਗੀਆ

ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਮਾਨ ਨੂੰ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲਖਨਪੁਰ 'ਚ ਰੋਕਿਆ

ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਲਖਨਪੁਰ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੁਆਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਜੰਮੂ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਸਾਂਸਦ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਜੰਮੂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ 'ਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਬਹਿਸ ਵੀ ਹੋਈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਡੀਐਸਪੀ ਕਠੂਆ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜਾਮਵਾਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਜੰਮੂ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਲਖਨਪੁਰ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੰਗਰੂਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਉਪ ਚੋਣ ਵਿਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਟੋਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ। ਉਹ 23 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤੇ ਹਨ।

ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਹ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਹਿ ਕੇ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਹੋ ਕੇ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 1984 ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਐਸ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਕੁੱਦ ਪਏ ਸਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਜਾਣ ਉਪਰ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣੀ ਗੈਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਿਟਲਰਸ਼ਾਹੀ ਨੀਤੀਆਂ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧ ਪੈਦਾ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਗੈਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਰੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਨੋਰਕਲਿੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਾ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਬਣਿਆ

ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਨੇ ਹਿੰਦ ਮਹਾਸਾਗਰ 'ਚ ਸਿਰਜਿਆ ਇਤਿਹਾਸ

ਸਨਅਤੀ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਤੇ ਹੋਟਲ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੁਕਰੇਜਾ ਨੇ ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੁਕਰੇਜਾ ਨੇ ਉੱਤਰ-ਮੱਧ ਹਿੰਦ ਮਹਾਸਾਗਰ ਵਿੱਚ ਮਾਲਦੀਵ 'ਚ ਆਪਣੀ ਪੱਗ ਨਾਲ ਸਨੋਰਕਲਿੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੁਕਰੇਜਾ ਆਪਣੀ ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਾਲ 2014 ਵਿੱਚ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਸਕਾਈਡਾਈਵ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਅੰਤਾਲਿਆ, ਤੁਰਕੀ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2016 'ਚ ਆਪਣੀ ਪੱਗ ਨਾਲ ਸਕੂਬਾ-ਡਾਈਵ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਸਿੱਖ ਬਣਿਆ ਸੀ।

ਹਰਜਿੰਦਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਦਸਤਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਰੰਤਰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਦਸਤਾਰ ਨਾਲ ਹਿੰਦ ਮਹਾਸਾਗਰ ਵਿੱਚ ਸਨੋਰਕਲਿੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਸਿੱਖ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੁਕਰੇਜਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦਸਤਾਰ ਨਾਲ ਸਨੋਰਕਲਿੰਗ ਅਸੰਭਵ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦ ਮਹਾਸਾਗਰ ਦੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਪੂਰੀ ਪੱਗ ਦੇ ਨਾਲ ਮਨੋਰੰਜਕ ਸਨੋਰਕਲਿੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਨੋਰਕਲਿੰਗ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਰ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਜੀਵਨ ਹੈ।

ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਤੇ ਤੀਜੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ਵ

ਸੰਸਾਰ ਬੈਂਕ ਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਾਲੀ ਫੰਡ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਮਾਲੀ ਸਾਲ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਅਰਥਚਾਰੇ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਦਰ ਘਟ ਕੇ ਸਿਰਫ 2.7 ਫੀਸਦੀ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਯੂਰਪ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸਾਂ ਦਾ ਅਰਥਚਾਰਾ ਮੰਦਵਾੜੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਲਮੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਭਵਿੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਯਕੀਨੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਰੂਸ ਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਜੰਗ ਨੇ ਇਸ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਗਹਿਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਚੂਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਿਲਾਈਆ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਦੂਜੇ ਉਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਾਰੇ ਦੇਸਾਂ ਉਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਵਾੜੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ ਜਿਆਦਾ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਮੰਗ ਦਾ ਘਟ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਮੰਗ ਦੇ ਘਟਣ ਕਾਰਨ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਬੰਦ ਹੋਣ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਘਟਣ ਕਾਰਨ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਫਿਕਰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੌਕੇ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਧਣ ਲਗਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸ਼ਕਤੀ ਘਟਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਸ਼-ਚਕਰ ਲਗਾਤਾਰ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਵਾੜੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਈ ਤੁਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

1929 ਵਿਚ ਆਇਆ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਵਾੜਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਬਜਾਰ ਵਿਚ ਇਕ ਦਮ ਮੰਦੀ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਵੀ ਹੁਣ ਵਾਂਗ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿਚ ਬੇਤਰਤੀਬਾ ਉਭਾਰ ਸੀ। ਅੰਬਾਨੀ-ਅਡਾਨੀ ਵਰਗੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਨਅਤੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਰਾਤੋਰਾਤ ਖਰਬਾਂਪਤੀ ਬਣ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ ਸੰਸਾਰ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਾਲੀ ਫੰਡ ਦੇ ਕਰਜਾਈ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਯੂਰਪੀਨ ਦੇਸ਼ ਅਮਰੀਕੀ ਕਰਜੇ ਥਲੇ ਦਬੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਲਖ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਚਾਰ ਹਜਾਰ ਬੈਂਕ ਬੰਦ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਵਡੀ ਪਧਰ ਉਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਬੰਦ ਤੇ ਬੈਂਕ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਉਦੋਂ ਬਹੁਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਅਨਾਰਕੀ ਫੈਲਣ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਅੱਡ-ਅੱਡ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਿਜ਼ਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਏ ਸਨ, ਐਨ ਇਹੀ ਹਾਲਾਤ ਹੁਣ ਬਣਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਉਦੋਂ ਇਸ ਮੰਦਵਾੜੇ ਦਾ ਹੱਲ 1939 ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਸੰਸਾਰ ਸਾਮਰਾਜੀ ਲਗਣ ਤੇ 1945 ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ ਐਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਠ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲਗੀ ਰੂਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ ਤੀਜੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਵਿਚ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮਾਰਕਸ ਨੇ 'ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ' ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, 'ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਅਧੀਨ ਅਜੋਕੇ ਬੁਰਜਵਾ ਸਮਾਜ ਨੇ ਪੈਦਾਵਾਰ ਤੇ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਧੜਵੈਲ ਸਾਧਨ ਪੈਦਾ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਕਾਰਨ ਇਹ ਉਸ ਜਾਦੂਗਰ ਵਾਂਗ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਜਗਾਈਆਂ ਜਾਦੂਗਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਸਮਰਥ ਹੈ। ਕੁਝ ਕੁ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ-ਮੁੜ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਵਾਪਾਰਿਕ ਸੰਕਟ ਹਰ ਵਾਰ ਸਮੁਚੇ ਬੁਰਜੂਆ ਸਮਾਜ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਡਾ ਖਤਰਾ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਕਟਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੌਜੂਦਾ ਪੈਦਾਵਾਰ ਸਗੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਰਜੇ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਸਾਧਨ ਵੀ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਚਨਚੇਤ ਸਾਰਾ ਸਮਾਜ ਕੁਝ ਚਿਰ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਹਿਸ਼ੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਸਰਬਵਿਆਪੀ ਤਬਾਹੀ ਨੇ ਮਨੁਖੀ ਹੋਂਦ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਨਅਤ ਤੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਵਲਗਣਾਂ ਏਨੀਆਂ ਤੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਦੌਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਮੋਅ ਸਕਦੀਆਂ ਤੇ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਇਸ ਸੰਕਟ ਦਾ ਹੱਲ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਕ ਪਾਸੇ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਤਬਾਹੀ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਵੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਕਾਬੂ ਕਰਕੇ ਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਦੀ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਲੁੱਟ ਕਰਕੇ।'

ਬਿਲਕੁਲ ਇਹੀ ਹਾਲਤ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹੀ ਸਿਰਵਢ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ, ਰੂਸ, ਚੀਨ, ਯੂਰਪ, ਬਰਤਾਨੀਆ ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਵੱਲ ਧੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੈਨਿਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਰਤ 'ਸਾਮਰਾਜ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਦੀ ਅਜੋਕੀ ਅਵਸਥਾ' ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਮਰਾਜੀ ਦੌਰ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਦੇ ਇਹ ਲੱਛਣ ਤੇ ਆਪਸੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵਹਿਸ਼ੀ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕ-ਦੂਜੇ ਕੋਲੋ ਮੰਡੀਆਂ ਖੋਹਣ ਦੀ ਦੌੜ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਦੌੜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਨੂੰ ਅਰਬਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉਤੇ ਖਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਜੰਗ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਾਸਤੇ ਖਰਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲੋੜ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕਰੋੜਾਂ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰੋਟੀ ਖੋਹ ਕੇ ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਖਰੀਦ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਹੋਰ ਗਰੀਬ ਹੋ ਕੇ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਜਾਰੀ ਹੋਏ 'ਆਲਮੀ ਭੁਖਮਰੀ ਇੰਡੈਕਸ' ਵਿਚ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੋਦੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਭੁੱਖਮਰੀ ਪੱਖੋਂ 121 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨੰਬਰ 107ਵਾਂ ਹੈ। ਗੁਆਂਢੀ ਮੁਲਕ ਨੇਪਾਲ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਤੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਬੇਹਤਰ ਹਨ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ 22 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕ ਰਾਤ ਨੂੰ ਭੁੱਖੇ ਸੌਂਦੇ ਹਨ।

‘ਦੋਧੀ ਆਇਆ...’, ‘ਭੁਜੀਆ ਲਿਆਂਦਾ...’ ਕੋਡ ਵਰਡ ਨਾਲ ਵਿਕਦੈ ਨਸ਼ਾ

ਆਪ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ’ਚ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਕਾਮਯਾਬ

➢ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਮੇਂ ਹੀ ਪੱਟੀ ਹਲਕੇ ਦੇ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹੇ

➢ ਪੱਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਗਿੱਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਪੱਟੀ ਹਲਕੇ ਅੰਦਰ ਦਰਜ਼ਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਤਾਂ ਨਸ਼ੇ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ

ਪੱਟੀ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :- ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫੈਲਿਆ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਮੱਕੜ ਜਾਲ਼ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਆਏ ਦਿਨ ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਭੇਂਟ ਚੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੱਟੀ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਥੇ ਨਸ਼ੇ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਆਏ ਦਿਨ ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਵਰਡ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਤਾਜ਼ਾ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹੁਣ ‘ਦੋਧੀ ਆਇਆ...’ ਅਤੇ ‘ਭੁਜੀਆ ਲਿਆਂਦਾ...’ ਦੇ ਕੋਡ ਵਰਡ ਹੇਠ ਚਿੱਟੇ ਦਾ ਕਾਲਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਡ ਵਰਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ‘ਹੋਮ ਡਲਿਵਰੀ’ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੱਟੀ ਹੁਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਮੇਂ ਵੀ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕ ਅੰਕੜੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਲੰਘੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਮੇਂ ਹੀ ਪੱਟੀ ਹਲਕੇ ਦੇ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਗਏ ਸਨ। ਜਦਕਿ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਖਾਸੀ ਕਾਮਯਾਬ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ। ਸਰਕਾਰ ਬਦਲਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੱਟੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇ ਤੇ ਇਥੋਂ ਦੇ ਇਕ ਇਲਾਕੇ ਸੰਗਲ ਬਸਤੀ ਵਿਚ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ 7 ਨੌਜਵਾਨ ਚਿੱਟੇ ਦੇ ਦੈਂਤ ਨੇ ਨਿਗਲ ਲਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਲੰਘੇ ਸਮੇਂ ’ਤੇ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਇਥੇ ਨਸ਼ੇ ਨਾਲ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਰਜਨਾਂ ਵਿਚ ਹੈ। ਸੰਗਲ ਬਸਤੀ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਚਰਨ ਕੌਰ, ਅਮਰ ਕੌਰ, ਪ੍ਰਮਜੀਤ ਕੌਰ, ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਕੌਰ ਆਦਿ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਥੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਲਗਭਗ ਹਰ ਉਮਰ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਆਦੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਸ਼ਾ ਇਕੱਲਾ ਚਿੱਟੇ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਟੀਕੇ, ਗੋਲੀਆਂ ਅਤੇ ਕੈਪਸੂਲ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੇਸ਼ੱਕ ਔਰਤਾਂ ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਪਰ ਕਿਸ ਘਰ ਵਿਚ ਨਸ਼ਾ ਵਿਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਪਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਲੈਣ ਤੋਂ ਵੀ ਸੌਖਾ ਨਸ਼ਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਘਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਕਾਇਦਾ ਕੋਡ ਵਰਡ ਰਾਹੀਂ ਹੋਕਾ ਤੱਕ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੰਗਲ ਬਸਤੀ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਾਨੂੰ ਸਸਤੀ ਕਣਕ ਦੇਣਾ ਬੇਸ਼ੱਕ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇ ਪਰ ਨਸ਼ੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਰਦ ਨਸ਼ਾ ਕਰ ਕੇ ਘਰ ਪਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਜਾਂ ਫਿਰ ਬਾਗਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਨਸ਼ਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਰਦ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਕਣਕ ਵੀ ਮੁੱਲ ਆ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਸਤੀ ਕਣਕ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਨਸ਼ਾ ਕਰਕੇ ਜਹਾਨੋਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸੰਗਲ ਬਸਤੀ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਚਰਨ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਲੜਕੇ ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਸ਼ੇ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਲੜਕੇ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੀ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਪੁੱਤ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਗਵਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੋ ਵੀ ਨਸ਼ੇ ਨਾਲ ਮੌਤ ਵੱਲ ਵਧਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੜਕੀ ਵਿਆਹੀ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਏਡਜ਼ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਿਕਲ ਆਇਆ। ਹੁਣ ਉਸਦੀ ਲੜਕੀ ਵੀ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੀ ਹੈ।

ਨਸ਼ਾ ਵਿਰੋਧੀ ਮਿਸ਼ਨ ਏ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਵਾਨ ਗੱਭਰੂ ਸਿਵਿਆਂ ਵੱਲ ਕਤਾਰਾਂ ਲਗਾਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ’ਤੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦੀ ਬਣੀ ਕਥਿਤ ਸਾਂਝ ਨੇ ਇਥੋਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਬੱਦਤਰ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਹਨ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ਾ ਖਰੀਦਣ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰਕੇ ਪੈਸੇ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪੱਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਪੱਟੀ ਹਲਕੇ ਅੰਦਰ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਤਾਂ ਨਸ਼ੇ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਫਿਰ ਨਸ਼ੇ ਕੌਣ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸ ਦੇ ਕਹਿਣੇ ’ਤੇ ਵਿਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਧਾਇਕ ਹੁੰਦਿਆਂ ਨਸ਼ਾ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨਸਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਾਗੇ ਤੱਕ ਆਉਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨਸ਼ੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਕਈ ਸਮੱਗਲਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਈ ਸਮੱਗਲਰ ਆਪਣਾ ਘਰ ਬਾਹਰ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਗਏ ਹਨ। ਨਸ਼ੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ ਪਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆ ਹਨ। ਭੁੱਲਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਸ਼ੇ ’ਤੇ ਨਕੇਲ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਧੰਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਲਿਹਾਜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਡੀਐੱਸਪੀ ਸਬ ਡਵੀਜਨ ਪੱਟੀ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ੇ ’ਤੇ ਨਕੇਲ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਸਤੈਦ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ’ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਸਮੱਗਲਰਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ’ਚ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਪੱਟੀ ਦੀ ਸੰਗਲ ਬਸਤੀ ਵਿਚ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ’ਤੇ ਛਾਪਮੇਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਡ ਵਰਡ ਵਿਚ ਨਸ਼ਾ ਵਿਕਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਬੇਨਕਾਬ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਡਾਲਰ ਕਮਾਉਣ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ, ਬੱਚੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਦਲਦਲ ’ਚ ਫਸੇ

ਪੁਲਿਸ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਸ਼ਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ

ਜਲੰਧਰ : ਆਦਮਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਹਰ ਘਰ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਡਾਲਰ ਕਮਾਉਣ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਇੱਥੇ ਬੱਚੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦਲਦਲ ’ਚ ਫਸਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਦਮਪੁਰ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ 32 ਸਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ 13 ਸਾਲ ਤੱਕ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚ ਫਸਿਆ ਰਿਹਾ।

ਹਰਮਨ ਸਿੰਘ (ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਨਾਂ) ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਨ। ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤਰ ਹਰਮਨ ਇੱਥੇ ਆਪਣੀ ਨਾਨੀ ਤੇ ਮਾਸੀ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਹਰਮਨ ਖ਼ੁਦ ਆਪਣੀ ਹੱਡਬੀਤੀ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਲੂੰ-ਕੰਡੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬੀਐਸਸੀ ਆਈਟੀ ਤੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦਾ ਖਿਡਾਰੀ ਰਿਹਾ ਹਰਮਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਕਈ ਮੈਡਲ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਰਮਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਦੁੱਖ ਭੁਲਾਉਣ ਲਈ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਬੈਠਾ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਡੋਜ਼ ਵਧਦੀ ਗਈ। ਮਾਸੜ ਨੇ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ੰਜੀਰਾਂ ਨਾਲ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਰੱਖਿਆ।

ਦੋ-ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕੇਸ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਬੁੱਢੀ ਨਾਨੀ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਪਿਘਲ ਗਿਆ ਤੇ ਨਸ਼ਾ ਛੱਡਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਇਲਾਜ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਉਹ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਊ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ ਇਲਾਜ ਚੱਲਿਆ ਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਉੱਥੇ ਹੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਕੋਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜਲੰਧਰ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੈਣੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਖ਼ਤ ਰਵੱਈਆ ਅਪਣਾਉਣ ਤਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਚੋਣਾਂ ਤਕ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰੀ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਊ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਸਹੂਲਤਾਂ ਘੱਟ ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਇੱਥੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਨਸ਼ਾ ਛੱਡਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਪੁਲਿਸ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਜੋ ਵਾਅਦੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਬਾਲਸਟਰ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਊ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਐਮਡੀ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਡੇਢ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਊ ਕੇਂਦਰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉਣ ’ਚ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬ ਤੋਂ ਗਰੀਬ ਤੇ ਅਮੀਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਨਸ਼ਾ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵੀ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ। ਨਸ਼ਾ ਛੱਡਣ ਲਈ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ, ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ 135 ਦੇ ਕਰੀਬ ਉੱਘੇ ਲੋਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਹੁਣ ਉਹ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਨਸ਼ੇੜੀ ਜਵਾਈ ਨੇ ਸੱਸ, ਸਹੁਰਾ, ਪਤਨੀ ਤੇ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਊਂਦਾ ਸਾੜਿਆ

ਦੋਸ਼ੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਕਾਲੀ

ਮਹਿਤਪੁਰ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :- ਮਹਿਤਪੁਰ-ਸੰਗੋਵਾਲ ਰੋਡ ਟੋਲ ਪਲਾਜ਼ਾ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪਿੰਡ ਬੀਟਲਾ ਵਿਚ ਨਸ਼ੇੜੀ ਜਵਾਈ ਵਲੋਂ ਸੱਸ, ਸਹੁਰਾ, ਪਤਨੀ ਤੇ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੈਟਰੋਲ ਛਿੜਕ ਕੇ ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ ਜਿਊਂਦਾ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਮਹਿਤਪੁਰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਬੀਟਲਾ ਮਹਿਤਪੁਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲੜਕੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ (28), ਜਿਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਵਿਆਹ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਾਲੀ ਖੁਰਸੈਦਪੁਰ ਤਹਿਸੀਲ ਜਗਰਾਓਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਦਾ ਪਤੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਸ਼ੇ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਆਹ ’ਚੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਕੌਰ (8) ਅਤੇ ਅਨਮੋਲ ਸਿੰਘ (5) ਨੂੰ ਕੁੱਟਦਾ-ਮਾਰਦਾ ਤੇ ਨਸ਼ਾ ਕਰਕੇ ਗਾਲੀ-ਗਲੋਚ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ । ਇਸ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਕਰੀਬ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਪਿੰਡ ਬੀਟਲਾ ਮਾਪਿਆਂ ਕੋਲ ਆ ਗਈ ।ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਉਸ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਾਲੀ ਨੇ ਚਾਰ ਹੋਰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਨਾਲ ਘਰ ਨੂੰ ਪੈਟਰੋਲ ਛਿੜਕ ਕੇ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਮਰੇ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬਾਹਰੋਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ।

ਪੈਟਰੋਲ ਛਿੜਕਣ ਲਈ ਸਪਰੇਅ ਪੰਪ ਤੇ ਬੱਠਲ ਵਿਚ ਪੈਟਰੋਲ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਜੀਆਂ ’ਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਛਿੜਕ ਕੇ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਜੋਗਿੰਦਰੋ ਬਾਈ ਅਤੇ ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਮੌਕੇ ’ਤੇ ਹੀ ਦਮ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਅਨਮੋਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਖੇ ਦਮ ਤੋੜਿਆ। ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਥਾਣਾ ਮਹਿਤਪੁਰ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਦਾਦੂਵਾਲ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਕੀਤਾ ਵਿਰੋਧ

ਪਾਤੜਾਂ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :- ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਦੂਵਾਲ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੁਰੰਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜਿੱਥੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਡੇਢ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਬੇਅਦਬੀ ਬਾਰੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਕੁਝ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਉਂਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਬਿਆਨ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਪੰਥ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ।

ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਉਮਰ ਖ਼ਾਲਿਦ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਖ਼ਾਰਜ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :- ਦਿੱਲੀ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਜੇ.ਐਨ.ਯੂ.) ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਗੂ ਉਮਰ ਖਾਲਿਦ ਦੀ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਦਿੱਲੀ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਸਿਧਾਰਥ ਮਰਦੂਲ ਤੇ ਜਸਟਿਸ ਰਜਨੀਸ਼ ਭਟਨਾਗਰ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ 9 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖ ਲਿਆ ਸੀ।

2022 ਦਾ ਬੁਕਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਲੇਖਕ ਸ਼ੇਹਾਨ ਕਰੁਣਾਤਿਲਕਾ ਦੇ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ

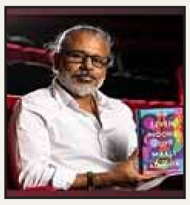

ਲੰਡਨ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :- ਸ੍ਰੀਲੰਕਾਈ ਲੇਖਕ ਸ਼ੇਹਾਨ ਕਰੁਣਾਤਿਲਕਾ ਨੇ ਨਾਵਲ ਲਈ 2022 ਦਾ ਬੁਕਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਿੱਤਿਆ। ਕਰੁਣਾਤਿਲਕਾ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ 'ਦ ਸੇਵਨ ਮੂਨਸ ਆਫ ਮਾਲੀ ਅਲਮੇਡਾ' ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਬੁਕਰ ਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਬੁਕਰ ਪ੍ਰਾਈਜ਼ 2022 ਦੇ ਵਿਜੇਤਾ ਸ਼ੇਹਾਨ ਕਰੁਣਾਤਿਲਕਾ ਹਨ। ਇਹ ਸ਼ੇਹਾਨ ਕਰੁਣਾਤਿਲਕਾ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਾਵਲ ਹੈ। ਇਹ ਨਾਵਲ ਘਰੇਲੂ ਯੁੱਧ ਦੁਆਰਾ ਘਿਰੇ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਘਾਤਕ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਅੰਗਾਤਮਕ, ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਵਿਅੰਗ ਹੈ।

ਮਾਮਲਾ ਹਰਿਆਣਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦਾ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ

➢ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਚੋਣ ਵਾਸਤੇ ਜਨਰਲ ਇਜਲਾਸ 9 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ➢ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਤੋਂ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਚੋਣ ਵਾਸਤੇ ਜਨਰਲ ਇਜਲਾਸ ਵੀ 9 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸੱਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਥੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਵੱਖਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਸਾਣਾ ਨੇ ਵੀ ਇਕ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਸਾਣਾ ਨੇ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੂਬਾ ਭਰ ਵਿਚ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਵੀ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਅਗਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸੱਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਗਲੀ ਰਣਨੀਤੀ ਉਲੀਕੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦ ਕੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪੰਥਕ ਇਕੱਠ ਸੱਦਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਵਕੀਲਾਂ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਲੈਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦਾਅਵੇ ਕਰ ਰਹੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੜਨ ਦੀ ਥਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ 'ਤੇ ਆਉਣ ਅਤੇ ਮਿਲ ਬੈਠ ਕੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 27 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੂਹ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਾਕਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਗਮ ਸਬੰਧੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣਗੇ। ਬੰਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵਾਸਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜਨਰਲ ਇਜਲਾਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇਜਲਾਸ 9 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਜਲਾਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ 11 ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਈ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ

ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬਣੇਗਾ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਜਨਰਲ ਇਜਲਾਸ 9 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੰਥਕ ਗਲਿਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਥਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ 45ਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਵਾਰ ਜਨਰਲ ਇਜਲਾਸ ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀ ਥਾਂ ਦੂਜੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹੀ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਤੇ ਗ਼ੈਰ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿਮਾਗਾਂ ਦੇ ਘੋੜੇ ਦੌੜਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਜਨਰਲ ਇਜਲਾਸਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਕਰੀਏ ਤਾਂ 2021 ਵਿਚ ਜਨਰਲ ਇਜਲਾਸ 29 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਧਾਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 2020 ਵਿਚ ਇਹ ਇਜਲਾਸ 27 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਅਤੇ 2019 ਵਿਚ ਵੀ 27 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੀ ਜਨਰਲ ਇਜਲਾਸ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਬੀਬੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਤੇ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। 2021 ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਧੜੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਵਲੋਂ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮਾਸਟਰ ਮਿੱਠੂ ਸਿੰਘ ਕਾਹਨੇਕੇ ਨੂੰ 19 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 122 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸੂਬਾਈ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹੋਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਚੱਲ ਰਹੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਇਕ ਧੜੇ ਵਲੋਂ ਵੀ ਆਪਣਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਰ ਹਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਚੋਣ ਲੜਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਐਕਟ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤ ਕਾਰਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਕਸੂਤੀ ਫਸੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਿਆਦ ਤੋਂ 21 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਚੱਕਰਵਿਊ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਵਜੋਂ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਨਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਹਾਈਕਮਾਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋੜ ਤੋੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਹੈ।ਇਸ ਵਾਰ ਫਿਰ ਬੀਬੀ ਜਾਗੀਰ ਕੌਰ ਦਾ ਨਾਮ ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪਰ ਬਾਬਾ ਧੁੰਮਾ ਤੇ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਵਲੋਂ ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਧੜਾ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਵੈਸਲੇ ਬਰਾਊਨਲੀ ਵਿਰੁੱਧ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ/ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ :-ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ, ਸਟਾਕਟਨ ਤੇ ਸੈਨ ਜੋਆਕੁਇਨ ਕਾਊਂਟੀ ਵਿਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਕਈ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ 43 ਸਾਲਾ ਵੈਸਲੇ ਬਰਾਊਨਲੀ ਵਿਰੁੱਧ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਹਾਲ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ 3 ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜੋਨਾਥਨ ਰੌਡਰਿਗਜ਼ ਹਰਨਾਨਡੇਜ਼, ਜੁਆਨ ਕਾਰਲੋਸ ਕਾਰਾਨਜ਼ਾਕਰੂਜ਼ ਤੇ ਲਾਰੈਂਸ ਲੋਪੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਤਿਆਵਾਂ ਦੇ 3 ਮਾਮਲੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਬਰਾਊਨਲੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਅਟਾਰਨੀ ਟੋਰੀ ਵਰਬਰ ਸਲਾਜ਼ਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਬਰਾਊਨਲੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਜੇ ਜਾਰੀ ਹੈ ਤੇ ਬਰਾਊਨਲੀ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਇਮਰਾਨ ਖਾਨ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਰੱਖੀ ਕਾਇਮ

ਉਪ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀਆਂ 8 ਵਿਚੋਂ 6 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :- ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇਮਰਾਨ ਖ਼ਾਨ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤਹਿਰੀਕ-ਏ-ਇਨਸਾਫ਼ (ਪੀਟੀਆਈ) ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਪੀਟੀਆਈ ਨੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਕੁਲ 11 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅੱਠ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਬੜ੍ਹਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਹੈ।ਇਸ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ 'ਚ ਮੁੱਖ ਮੁਕਾਬਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ-ਨਵਾਜ਼ (ਪੀਐੱਮਐੱਲ-ਐੱਨ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਗਠਜੋੜ ਤੇ ਪੀਟੀਆਈ ਦਰਮਿਆਨ ਸੀ। ਪੀਟੀਆਈ ਨੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀਆਂ ਅੱਠ ਸੀਟਾਂ ਵਿਚ ਛੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਮਰਾਨ ਖ਼ਾਨ ਇਕੱਲੇ ਸੱਤ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਛੇ 'ਤੇ ਜੇਤੂ ਰਹੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਕਰਾਚੀ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੋਂ ਹਾਰ ਗਏ। ਮੁਲਤਾਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਵੀ ਪੀਟੀਆਈ ਸਮਰਥਿਤ ਮੇਹਰ ਬਾਨੋ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਈਸਾਈ ਪਾਸਟਰਾਂ ਦਾ ਇਕ ਧੜਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਮੂਡ ਵਿਚ

➢ਮਸੀਹੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਪੀਏਪੀ ਚੌਕ 'ਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ
➢ਈਸਾ ਮਸੀਹ ਵਿਰੁੱਧ ਗਲਤ ਸ਼ਬਦਾਬਲੀ ਵਰਤਣ ਦਾ ਦੋਸ਼
➢ਪਰਚੇ ਦਾ ਨਹੀਂ ਡਰ, ਸੱਚ ਬੋਲਣੋਂ ਨਹੀਂ ਹਟਾਂਗਾ : ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਆਦਮਪੁਰ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :- ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਈਸਾਈ ਪਾਸਟਰਾਂ ਦਾ ਇਕ ਧੜਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਮੂਡ ਵਿਚ ਹੈ। ਲਗਾਤਾਰ ਗਰੀਬ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਈਸਾਈਕਰਨ ਦੇ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਤਾਂਤਰਿਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪਾਸਟਰਾਂ ਕਾਰਨ ਟਕਰਾਅ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਪਾਸਟਰਾਂ ਉਪਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਫਿਰਕੂ ਖੇਡ ਖੇਡਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਈਸਾਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਪੀਏਪੀ ਚੌਕ ਵਿੱਚ 'ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ' ਦੇ ਮੁਖੀ ਵੱਲੋਂ ਈਸਾ ਮਸੀਹ ਵਿਰੁੱਧ ਗਲਤ ਸ਼ਬਦਾਬਲੀ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕ੍ਰਿਸਚਨ ਮੂਵਮੈਂਟ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਮੀਦ ਮਸੀਹ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ 'ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ' ਦੇ ਮੁਖੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀਏਪੀ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਧਰਨਾ ਦੇ ਕੇ ਆਵਾਜਾਈ ਠੱਪ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸੀ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਹੁਣ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਹੋ ਕੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਮਸੀਹੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਪੀਏਪੀ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮਾਰਗ

ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਧਰਨਾ ਲਾ ਕੇ ਆਵਾਜਾਈ ਠੱਪ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਲੱਗ ਗਈਆਂ। ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ 'ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ' ਦੇ ਮੁਖੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਈਸਾਈ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਮਸੀਹੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਭਰੋਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਧਰਨਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਭੂ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਵਾਦ ਭਖ਼ਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਜਿਥੇ ਈਸਾਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਹਾਈਵੇ ਜਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਚਿਆਂ-ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੜਕਾਂ ਜਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਪਰਚਾ ਕਰ ਲਵੇ। ਜਦੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆਵੇਗਾ, ਉਦੋਂ ਦੇਖ ਲੈਣਗੇ, ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ? ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗ਼ਲਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਸੱਚ ਬੋਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਈਸਾਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਇਕ ਧੜੇ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਕੂੜ-ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੋ ਗਰੀਬ ਸਿੱਖ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਚਰਚਾਂ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ, ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ, ਲੰਗਰ ਵਿਰੁਧ ਨਫਰਤ ਭਰੀ ਗਈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਿਹਾ ਜਾਵੇ। ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਤੁਹਾਡੀ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਕ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤਕ ਈਸਾਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਗ਼ਲਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਸੱਚ ਬੋਲਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਏਸ਼ੀਅਨ ਸਮਾਚਾਰ ਡਾਟ ਕਾਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਈਸਾਈ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ

ਪੰਜਾਬ ਅਜਮਾਇਸ਼ੀ ਦੌਰ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਈਸਾਈ ਮੱਤ ਦਾ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਸੰਸਕਰਣ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਚਿਹਰਾ, ਨਵੀਂ ਪਹਿਚਾਣ ਦੇਣ ਲਈ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਚੌਥਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਚਰਚ ਮਿਲਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ 2,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅੱਜ 700 ਚਰਚਾਂ ਦਾ ਘਰ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਥਕ ਸੰਸਥਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ 2019 ਵਿੱਚ ਨਵੀ ਬਣੀ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਚਰਚ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਟੱਕਰ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਚਰਚਾਂ ਲਈ ਪਨਾਹਗਾਹ ਬਣ ਗਈ ਹੈ - ਪੰਜਾਬ ਦੇ 12,000 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 8,000 ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਚਰਚ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਆਯਾਮ ਲੱਭ ਲਏ ਗਏ ਹਨ, ਚਰਚ ਦੇ ਇਕੱਠਾਂ ਨੂੰ 'ਸਤਿਸੰਗ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਚਰਚ ਨੂੰ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ', ਉੱਥੇ ਵਰਤਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭੋਜਨ ਨੂੰ 'ਲੰਗਰ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਯਿਸੂ ਨੂੰ 'ਸਤਿਗੁਰੂ ਯਿਸੂ' ਜਾਂ 'ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਯਿਸੂ' ਕਹਿ ਸਤਿਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਵੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਕੈਥੋਲਿਕ ਈਸਾਈ ਮੱਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਕੈਥੋਲਿਕ ਧਰਮ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਸੇਂਟ ਮੈਰੀਜ਼ ਕੈਥੇਡ੍ਰਲ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਰੋਮਨ ਕੈਥੋਲਿਕ ਡਾਇਓਸੀਸ ਦੇ ਬਿਸ਼ਪ ਦੀ ਸੀਟ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਵਾਈਕਰੀਏਟ ਅਪੋਸਟੋਲਿਕ ਰੇਵ. ਜੌਨ ਮੈਕਡੋਨਲ ਨੇ 1847 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕੈਥੋਲਿਕ ਧਰਮ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਧਰਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਸੰਪਰਦਾ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਜਾਂ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨਵੇ ਕਿਸਮ ਦਾ 'ਈਸਾਈ ਮੱਤ' ਫੈਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਿਸੇ ਮੱਤ ਨਾਲੇ ਵੱਧ 'ਫੇਥ ਹੀਲਿੰਗ ਦੀ ਬਿਪਤਾ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਪਾਰਕ ਮਾਡਲ ਹੈ ਜੋ ਭਾਵੇ ਜੋ ਮਰਜੀ ਕਰਨ ਪਰ ਉਹ ਇਸਾਈ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਲੇਬਲ ਹੇਠ ਉਹ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਆਧਾਰਿਤ ਇਲਾਜ' ਦੇ ਵਪਾਰੀਆ ਲਈ ਨਵਾਂ ਠਿਕਾਣਾ ਬਣ ਚੁਕਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਲੋਕੀਂ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੋਨਾਂ ਤੋਂ ਠੱਗੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਫੇਥ ਹੀਲਰਜ਼' ਦੀਆਂ ਸਲਾਹਾਂ ਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਮੈਡੀਕਲ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅੰਦਰ ਮੌਤ ਦੀ ਦਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਦੂਗਿਰੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪਾਸਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਲਾਲਚ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਘਨ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਦੇ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਖ਼ਤਰਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਫੇਥ ਹੀਲਰਜ਼' ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੋਲਿਆਂ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਰਗੀਆਂ ਜਗ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰ ਕੇ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਭਾਵਾਂ (ਮਾਸ) ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ 'ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ' ਅਤੇ 'ਫੇਥ ਹੀਲਿੰਗ' ਦੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾਤ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਖਜਾਨੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਵਜੋਂ 'ਪਾਦਰੀਆਂ' ਦੇ ਚਮਤਕਾਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੁਆਰਾ 'ਚੰਗੇ ਹੋਏ' ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ 'ਮੰਚਨ' ਕੀਤੀ ਗਵਾਹੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਚਲ ਰਹੀ ਸ਼ੱਕੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵੱਡੀ ਜੁੰਡਲੀਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪਾਦਰੀ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਕੌਰ ਦਿਓਲ ਦੀ ਮਾਸ 'ਫੇਥ ਹੀਲਿੰਗ' ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਗੁਰਦੇ ਦੀ ਪੱਥਰੀ, ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਦਰਦ, ਪਿੱਠ ਦੇ ਦਰਦ, ਅਤੇ 'ਦੁਸ਼ਟ ਆਤਮਾਵਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ' ਲਈ ਚਮਤਕਾਰੀ ਇਲਾਜਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ, ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਖੋਜੇਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਜੀਸਿਸ ਹੀਲਿੰਗ ਮਨਿਸਟਰੀ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਯਾਈਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖ ਨਾਂ ਰੱਖੇ ਹਨ।

ਦੂਸਰਾ ਨੰਬਰ 'ਤੇ 'ਪੈਗੰਬਰ' ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਰਚ ਆਫ ਗਲੋਰੀ ਐਂਡ ਵਿਜ਼ਡੰਮ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੀਆ ਚਮਤਕਾਰੀ ਅਸੀਸਾਂ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮਾਹਿਰ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਕੁਰ ਨਰੂਲਾ ਦਾ 'ਐਪੋਸੋਟਲ' ਹੈ, ਜੋ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਖਾਂਬੜਾ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਚਰਚ ਆਫ ਸਾਇੰਸ ਐਂਡ ਵੰਡਰਜ ਨਾਮੀ ਚਰਚ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਜਾਲ਼ ਵੱਲ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਚੌਥਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਚਰਚ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਾਸਟਰ ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਉਤੇ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਨਾ ਉਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਹੈ।

20 ਸਤੰਬਰ, 2021 ਦੇ 'ਦਾ ਹਿੰਦੂ ਅਖ਼ਬਾਰ' ਨੇ ਫੇਥ ਹੀਲਿੰਗ ਨਾਮੀਭ ਇਸ ਬਿਪਤਾ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਰਿਪੋਰਟ ਛਾਪੀ ਜਿਸ ਹੱਥੋਂ ਪੰਜਾਬ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ 'ਅਸੀਂ ਪਤਾ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 'ਅਪੋਸਟਲ' ਅੰਕੁਰ ਨਰੂਲਾ ਦਾ 'ਧਰਮ ਕਨਵਰਸ਼ਨ' ਉਦਯੋਗ ਵੱਧ ਫੁੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਵੇ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਕੌਰ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪੈਗੰਬਰ ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੇ ਪਛੜੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਹਿੰਦੂ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੁਭਾਉਣ ਲਈ ਜਾਅਲੀ ਚਮਤਕਾਰੀ ਇਲਾਜ, ਧੋਖੇ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫੰਡਾਂ ਅਤੇ ਚਾਵਲ ਦੇ ਥੈਲੇ (ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਰਾਸ਼ਨ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਲ ਖਿਚ ਰਹੇ ਹਨ ?

ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਣਪੇ ਇਸ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਦਲਦਲ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅਨੈਤਿਕ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ 'ਘਰ ਘਰ ਅੰਦਰ ਧਰਮਸ਼ਾਲ' ਨਾਂ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਹੈ। ਗਲੋਬਲ ਸਿੱਖ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇਸ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਅਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਰਣਨ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਅਜਿਹੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਅਤੇ ਨਾਪਾਕ 'ਫੇਥ ਹੀਲਿੰਗ' ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਨੇ 'ਧਰਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਐਕਟ' (ਜਾਂ ਆਰਡੀਨੈਂਸ) ਨਾਮਕ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਕ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਉੜੀਸਾ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ-ਅਨੈਤਿਕ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਅਤੇ ਫੇਥ ਹੀਲਿੰਗ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ।'

GSC ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਡਾ. ਕੰਵਲਜੀਤ ਕੌਰ ਓ.ਬੀ.ਈ, ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਸਤਿਸੰਗ', 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ', 'ਲੰਗਰ' ਅਤੇ 'ਵਾਹਿਗੁਰੂ' ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਆਪਣੇ ਝੁੰਡ, ਚਰਚ, ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਜੀਸਸ ਲਈ ਵਰਤਣ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਭਿਆਸਾਂ, ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਨਿਯੋਜਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੱਸਿਆ। ਇਸ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਾਈਅਤ ਦਾ ਜੋ ਸੰਸਕਰਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਹੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰੂਪ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਖੌਤੀ ਸੰਤਾਂ, ਬਾਬਿਆਂ ਅਤੇ ਭਰਮਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਅੰਕੁਰ ਨਰੂਲਾ, ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਕੌਰ, ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੈਗੰਬਰ ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫਰਕ ਇਨਾ ਦੋਨੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਦਾ ਹੈ।

ਯੂ.ਕੇ. 'ਚ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦਬਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨ.ਫਰਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਕੇ ਲਾਰਡ ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੁਕਵਾਇਆ

ਬਰਤਾਨੀਆ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਸਮਾਜਿਕ ਕੰਮਕਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ/ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ :- ਯੂ.ਕੇ. ਦੇ ਸਿੱਖ ਦਬਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਲਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹ ਪਿਛਲੇ 2 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੋਏ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 22 ਦਸੰਬਰ 2020 ਲਈ ਐਚ ਐਮ ਰਾਣੀ ਨੇ ਦਬਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਲਾਰਡਜ਼ ਵਾਸਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੀਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦਬਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨ.ਫਰਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਲਾਰਡ ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਨੂੰ ਕੈਬਨਿਟ ਆਫ਼ਿਸ ਅਤੇ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਵਰੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਲੇਬਰ ਲੀਡਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੀਆਂ ਘਿਨਾਉਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਨਾਲ ਹੋਏ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਛੁਪਾ ਕੇ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਚਾਈ ਸਾਹਮਣੇ

ਆਉਣ 'ਤੇ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਸੀ।ਦਬਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸੱਚਾਈ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਣ।

ਬੀਤੇ 6 ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਜੋ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਸਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦ.ਫਤਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨੀ।

ਦਬਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ 22 ਦਸੰਬਰ 2020 ਦੇ ਲਾਰਡ ਬਣਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਉਸਦੇ ਕਰੀਅਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੱਖਾਂ ਪੌਂਡਾਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਬਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਹੋਏ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਉਸਦੀ ਲਾਰਡ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਦੀ ਐਚ ਐਮ ਰਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ਯੂ.ਕੇ.) ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਬਕਿੰਘਮ ਪੈਲੇਸ ਅਤੇ ਕਿੰਗ ਚਾਰਲਸ ਕੋਲ ਦਬਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੀਅਰੇਜ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਿਰਫ ਸਮਾਂ ਹੀ ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਲਈ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਦੇ ਦ.ਫਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਜਨਤਕ ਐਲਾਨ ਦਾ ਦਬਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ, ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਹੈ।

ਮਾਮਲਾ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦਾ

ਅਮਰੀਕੀ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਰਾਬਰਟ ਸੋਲਿਸ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ

ਹਿਊਸਟਨ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :- ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਟੈਕਸਾਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦੀ 2019 ਵਿਚ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇੱਥੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਿਊਸਟਨ ਵਿਚ ਹੈਰਿਸ ਕਾਊਂਟੀ ਵਿਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਰਾਬਰਟ ਸੋਲਿਸ (50) ਨੂੰ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਧਾਲੀਵਾਲ (42) ਹੈਰਿਸ ਕਾਊਂਟੀ ਸ਼ੈਰਿਫ ਦੇ ਦ.ਫਤਰ ਵਿਚ 10 ਸਾਲ ਤੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। 2015 ਵਿਚ ਵਰਦੀ ਨਾਲ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਆਏ ਸਨ। 27 ਸਤੰਬਰ, 2019 ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦੀ ਘਾਤ ਲਗਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿਚ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਜੱਜ ਵਲੋਂ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਦੌਰਾਨ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਸੋਲਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਖ਼ੁਦ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹੋ ਕੇ ਮੈਂ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹਾਂ ਇਸ ਲਈ ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਓ। ਜਦੋਂ ਜੱਜ ਕ੍ਰਿਸ ਮਾਰਟਨ ਨੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ ਤਾਂ ਸੋਲਿਸ ਨੇ ਸਿਰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰੀ। ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਪਛਤਾਵੇ ਦਾ ਕੋਈ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦਾ ਰਾਜਦੂਤ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਇਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :- ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਨਿਊਰ ਗਿਲੋਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਹਾਇਕ ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗਿਲੋਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਡੇਰਾ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਪਰੰਪਰਾ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ

ਹਨੀਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਡੇਰੇ ਦਾ ਵਾਰਸ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕਿਆਸ ਅਰਾਈਆਂ ਤੇਜ਼

ਜਲੰਧਰ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :- ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੂੰਹ ਬੋਲੀ ਧੀ ਹਨੀਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਡੇਰੇ ਦਾ ਵਾਰਸ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਤੇਜ਼ ਹੋਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ 40 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਪੈਰੋਲ ਮਿਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਸਮੇਂ ਬਾਗਪਤ (ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿਚ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਦੀ ਪਰਮ ਸ਼ਿਸ਼ ਹਨੀਪ੍ਰੀਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ-ਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਦੀ ਗੱਦੀ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ

ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਡੇਰੇ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅਫਵਾਹਾਂ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਡੇਰੇ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਇਹ ਨਹੀ ਹੈ। ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡੇਰਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਭਗ ਛੇ ਕਰੋੜ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਡੇਰੇ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਗੱਦੀਨਸ਼ੀਨ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਹੀ ਗੱਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਨੀਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਡੇਰੇ ਦੀ ਗੱਦੀ ਦੀ ਵਾਰਸ ਬਣਨ ਦੇ ਕਿਆਸ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਗਸਤ 2022 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਪੈਰੋਲ ਮਿਲੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਵੱਲੋਂ ਹਨੀਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ 'ਰੂਹਾਨੀ ਬੇਟੀ' ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਆਈਡੀ 'ਚ ਪਤਨੀ ਤੇ ਮਾਂ, ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਵਿਚ ਹਨੀਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਬੇਟੀ ਦੱਸ ਕੇ ਨਾਮ ਜੁੜਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਆਈਡੀ 'ਚ ਸੋਧ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਜੁਲਾਈ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਡੇਰਾ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਪਾਸਨਾ ਇੰਸਾਂ ਸੀ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹਨੀਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਡੇਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹਨੀਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਸਵਾਲੀਆ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹਨੀਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਡੇਰੇ ਦੀ ਗੁਰਗੱਦੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਵਾਰ ਡੇਰੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਟੁੱਟ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੇਰੇ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਜਤਿੰਦਰ ਇੰਸਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਡੇਰੇ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਗੱਦੀਨਸ਼ੀਨ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਸਿੰਘ ਇੰਸਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹੀ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਨੀਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਜੋ ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਚਰਚਾਵਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਉਸ ਸਿਰਫ ਅਫਵਾਹਾਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਡੇਰਾ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਡੇਰਾ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ

ਡੇਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਗੱਦੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡੇਰਾ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡੇਰਾ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 29 ਅਪ੍ਰੈਲ 1948 ਨੂੰ ਸ਼ਾਹ ਮਸਤਾਨਾ ਨੇ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸਾਵਣ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸਿਰਸਾ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਉਹ 12 ਸਾਲ ਗੁਰਗੱਦੀ 'ਤੇ ਰਹੇ। 18 ਅਪ੍ਰੈਲ 1960 ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਛੱਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਾਹ ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਡੇਰੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਗੱਦੀਨਸ਼ੀਨ ਬਣੇ ਅਤੇ 30 ਸਾਲ ਡੇਰੇ ਦੀ ਗੁਰਗੱਦੀ 'ਤੇ ਰਹੇ। 23 ਸਤੰਬਰ 1990 ਨੂੰ ਸ਼ਾਹ ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡੇਰੇ ਦਾ ਵਾਰਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡੇਰਾ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਰ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਡੇਰੇ ਦੇ ਵਾਰਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਰਚਾਵਾਂ ਵੀ ਹੋਈਆਂ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਬਕਾਇਦਾ ਵਸੀਅਤ ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹ ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ 18 ਮਹੀਨੇ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਰਹੇ।

ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਕਰ ਰਹੀ ਏ ਮਤਰੇਆ ਵਿਹਾਰ

5 ਸਾਲ ਲੰਘਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ 90 ਫੀਸਦੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :- ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਬੇਹੱਦ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੇ 90 ਫੀਸਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ।ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ 2021-22 ਵਿਚ 40 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਜਟ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ ਵਲੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਆਧਾਰ ਉਤੇ 71 ਅਤੇ ਆਰਜ਼ੀ ਆਧਾਰ ਉਤੇ 185 ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ।ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕੁੱਲ 2795 ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ 256 ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ (ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ.) ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ।ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਕਾਰਕੁੰਨ ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਦਾਇਰ ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. 'ਚ ਪੁੱਛੇ 8 ਸਵਾਲਾਂ

ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇਸ ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੱਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਨਾ-ਪੱਖੀ ਭਰਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਇਕ ਉਰਦੂ ਅਧਿਆਪਕ ਰੱਖਣ ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪਵਾਏ ਸਨ ਪਰ 5 ਸਾਲ ਲੰਘਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ 90 ਫੀਸਦੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ ਦਾ ਪਿਛਲੇ 15 ਸਾਲ ਦਾ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਆਡਿਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੰਗ

ਹਰਫ਼ਾਂ ਦੇ ਨੂਰ

ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦਹਾਕਿਆਂ 'ਚ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਘੁਮੱਕੜ ਹੋਣ ਕਰਕੇ-ਸਿੱਖੀ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਥੋੜੀ ਸਮਝ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿਚ-ਮੇਰਾ ਕਈ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਤੇ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵਾਹ ਪਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਸਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੱਸਦੇ ਨੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਸਤਰ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾਉਣ ਨੂੰ ਉੱਲਰਦਾ ਸਾਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਸਿੱਖੀ ਵੱਲ ਉਹ ਉਲਾਰ ਪੂਰੀ ਉਮਰ ਨਾਲ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਅੱਧੇ-ਕੱਚੇ ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੰਨਗੀਆਂ 'ਚ ਵਿਚਰਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ।

ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਗਜਾ ਕਰਕੇ ਲੱਸੀ ਨਾਲ ਮਿੱਸੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਤੇ ਪੂਰਾ-2 ਦਿਨ ਨਹਿਰਾਂ ਦੇ ਪੁਲ਼ ਬੰਨਦੇ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ, ਤੇ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਪੁਰਾਤਨ ਇਮਾਰਤਾਂ ਫ਼ਨਾਹ ਕਰਦੇ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ। ਮਾਝੇ ਦੇ ਬੁੱਚੜ ਕਹੇ ਜਾਂਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦਾ ਪੂਰੀ ਰਾਤ ਥਾਣਾ ਮੱਲਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਿੰਘ, ਤੇ ਬੱਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਲੁੱਟਾਂ ਕਰਦੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵੱਲ ਦੇ ਮੁੰਡੇ। ਮਸ਼ਹੂਰ ਡੇਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ ਕਿਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਬਾਬੇ ਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ 'ਚ ਵਿਚਰਦੇ ਵੱਡੇ ਗੁਰਸਿੱਖ। ਜਾਤ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਰਲਗੱਡ ਕਰਦੇ ਅਮੀਰ ਸਿੱਖ ਤੇ ਬਣਜਾਰਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਵਿਚਰਦੇ ਪਰ ਬਾਣੀ-ਬਾਣੇ ਦੇ ਧਨੀ ਸਿਕਲੀਗਰ ਸਿੱਖ। ਕਈ ਵੰਨਗੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਦੂਰੋਂ-ਨੇੜਿਓਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ।

ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਹੁੰਦਿਆਂ ਪੂਰਾ ਦੱਖਣ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਗਾਹਿਆ, ਸਿੰਧੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗਵਰਨਰ ਹਾਊਸਾਂ ਤੋਂ ਡੇਰਿਆਂ ਤੱਕ, ਕਈ ਵੰਨਗੀਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਹੋਇਆ। ਕਈ ਵਾਰ ਗਿਆਨ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਮਸਕੀਨ ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨੇੜਿਓਂ ਵੇਖਿਆ ਸੁਣਿਆ, ਨਾਨਕਸਰੀਏ, ਦੋਦੜਾ ਸਾਹਿਬ, ਤੇ ਰਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ, ਨਾਮਧਾਰੀਏ ਤੇ ਨੀਲਧਾਰੀਏ, ਅਕਾਲੀ ਫ਼ੌਜਾਂ, ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ, ਸਿੱਖ ਕੋਅਲੀਸ਼ਨ, ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਆਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ, ਯੁਨਾਈਟਿਡ ਸਿੱਖਸ, ਸਿੱਖ ਰਿਸਰਚ ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ -ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਈਆਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਮਿਲਿਆ/ਵਿਚਰਿਆ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ-ਪਰ ਘੁਮੱਕੜ ਤੇ ਵਣਜਾਰਾ ਬਿਰਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦਲ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿੱਖ, ਮਾਝੇ, ਮਾਲਵੇ, ਦੁਆਬੇ ਤੇ ਪੁਆਧ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲੰਗਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁਝ ਇੱਕ ਲੈਫਟ ਪੱਤਰਕਾਰ ਤੇ ਲੇਖਕ, ਕਾਮਰੇਡ ਬਿਰਤੀ ਦੇ activist, ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਐਕਟੀਵਿਸਟ ਵੀ ਮੋਰਚੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਦੌਰਾਨ ਨੇੜਿਓਂ ਦੇਖੇ ਤੇ ਵਿਚਰੇ।

ਇਸ ਸਭ ਨਾਲ ਕਈ ਭਰਮ ਟੁੱਟੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕੇ ਮਾਝੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ 'ਚ ਬੈਠਿਆਂ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦਾਇਰੇ ਤੇ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਓਨੀ ਹੀ ਹੈ, ਜਿੰਨੀ ਸਮੁੰਦਰ ਕੰਢੇ ਸਿੱਪੀਆਂ ਚੁਣਦਿਆਂ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚਲੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਹੋਵੇ। ਏਨੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਜੀ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੀਵਣ-ਜਾਚ ਵੇਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ਼ੋਂ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣ ਜਾਂ ਨਾ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ-ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜੋ ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਟ, ਆਪਣੇ muse, ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਉਹੀ ਹੈ ਜਿਹਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਉਸ ਨਾਲ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਲੋਕਾਈ ਨਾਲ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਮਹਿਕ ਆਉਂਦੀ ਹੋਵੇ। ਜਿਹੜਾ ਰੱਬੀ ਇਸ਼ਕ ਚ ਹੈ, ਉਹੀ ਦੁਨੀਆ ਤੇ ਠੰਡ ਵਰਤਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਅਨਪੜ੍ਹ, ਗਰੀਬ ਜਾਂ ਅਮੀਰ - ਸਿੱਖੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ। ਤੱਤਾ ਜਾਂ ਠੰਡਾ ਬੋਲਣਾ ਅੰਦਰਲੀ ਠੰਡ ਦੇ ਮਖੌਟੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਨੇ, ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੋਲ ਤਿੱਖੇ ਸਨ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਾਈਂ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨੋਂ ਝੱਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਾਦਲ ਵਰਗਾ ਮੂੰਹੋਂ ਮਿੱਠਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।

ਦੂਜਾ, ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਮੇਰੀ ਆਪਣੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆਂ ਇਹੋ ਸਮਝ ਆਇਆ, ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦੀ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਜੋ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲ ਨੂੰ ਧਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਾਲ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਵਿਚਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਮ- ਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਰਨ 'ਚ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਨੂੰ, ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਕੈਦਾਂ ਨੂੰ, ਜੀਵਨ-ਮਰਣ ਦੇ ਚੱਕਰ ਨੂੰ, ਦੁੱਖਾਂ ਤੇ ਸੁੱਖਾਂ ਦੇ ਸੰਤਾਪ ਨੂੰ ਟਿੱਚ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ਼, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੰਗ ਅੰਦਰਲੇ ਪੰਜ ਚੋਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿੱਢਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਜਹਾਨ ਦੀਆਂ ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਟਿੱਚ ਜਾਣਦਾ ਹੈ-ਉਹ ਰੱਬੀ ਇਸ਼ਕ 'ਚ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ਼ਕ ਜਿਹੜਾ ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ ਮੰਗੇ। ਉਹ ਇਸ਼ਕ ਜਿਹੜਾ ਪੈਂਧੇ ਖਾਂ ਦਾ ਇਸ ਜਹਾਨ ਵਿੱਚ ਗ਼ਰਕ ਹੁੰਦੇ ਦਾ ਦੁੱਖ ਨਾ ਸਹਾਰ, ਪੈਂਧੇ ਖਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਮੁਕਤ ਕਰੇ, ਤੇ ਘੋੜੇ ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਢਾਲ ਦੀ ਛਾਂ ਕਰਕੇ ਕਹੇ - 'ਪੈਂਧੇ ਖਾਂ ਪੜ ਕਲਮਾਂ'। ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪੱਕਾ ਦੋਸਤ ਜਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਹੀਂ - ਉਸ ਦੀ ਸਾਂਝ ਧੁੱਪਾਂ ਨਾਲ ਹੈ ਤੇ ਲੜਾਈ ਹਨੇਰਿਆਂ, ਨਫਰਤਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼। ਉਹਨੂੰ ਕਿਸੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕਾਹਲ਼ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਘਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਦੇ ਗੁਰ ਭਾਈ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਨੇ, ਸਿੱਖ ਦਾ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਲੀਡਰ ਜਾਂ ਮੋਢੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। 1783 'ਚ ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਗੋਰੇ ਘੁਮੱਕੜ ਜਿਓਰਜ ਫੋਰੈਸਟਰ ਨੇ ਜਦੋਂ ਇਕ ਨਿਹੰਗ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਸਰਦਾਰ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਬਰਛਾ ਉਤਾਂਹ ਵੱਲ ਦੀਨ ਦੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਅਕਾਲ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਆਪ ਹੋਣ ਦਾ ਭੇਤ ਜਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਭੇਦ ਇਸੇ ਚ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਅਕਾਲ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ, ਤੇ ਪੰਥ 'ਚ ਉਸਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਕਾਲ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦਾ ਹੀ ਪਰਛਾਵਾਂ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਹੀ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਹੈ, ਜੋ ਹਰਿ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਗੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦੈ, ਜਾਂ ਨਾਮ ਬਾਣੀ 'ਚ ਗੜੁੱਚ ਸੰਤ ਹੋ ਸਕਦੈ। ਸੰਤ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਮੱਤ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਇਕਮੱਤ ਹੈ - ਤੇ ਜਦੋਂ ਸੰਤ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੱਤ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਆਪਣੀ ਮੱਤ ਹੈ, ਮੱਤ ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਉਹ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪਾਂਧੀ ਹੈ, ਸੰਤ ਨਹੀਂ। ਜਦ ਸੰਤ ਆਪਣੇ ਅਕੀਦੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਲੱਖ ਝੱਖੜ ਝੁਲਣ ਤੇ ਵੀ ਹਿੱਲਦਾ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਹੀਦ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਪਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਹੀਦ ਸੱਚ ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੈ-ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਸੱਚ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਭੰਬਲ਼ਭੂਸਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ-ਜੇ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ। ਸ਼ਹੀਦ ਥੋਪਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਉਸਦੀ ਹੋਸ਼ੋ ਹਵਾਸ 'ਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਖਰੀ ਚੋਣ ਉਸ ਦੇ ਸੱਚ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਹੈ। ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਸਿਖਰ ਹੈ, ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਰਾਹ ਦਾ ਠਹਿਰਾਅ ਨਹੀਂ। ਸ਼ਹੀਦੀ ਕੋਈ ਅਚਨਚੇਤ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਹੋਸ਼ੋ ਹਵਾਸ 'ਚ ਪੁੱਟਿਆ ਕਦਮ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋ. ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਬੂਬ ਲਿਖਦੇ ਨੇ : ਰਹਿਣ ਸ਼ਹੀਦ ਇਕੱਲੜੇ ਸੁੰਨੇ ਲੱਖ ਵਰੇ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਪੈਂਡੇ ਕੌਮ ਨਾ ਜਦ ਤਕ ਸਫ਼ਰ ਕਰੇ।

ਹੁਣ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਚ ਤਲਖ਼ੀਆਂ ਵਧੀਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਉਹ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੰਗ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੇ ਨੇ, ਜਿਹੜੇ ਇੱਕ ਦਰਿਆ ਦੇ ਵਹਿਣ ਵਾਂਗ ਕਈ ਰੰਗ ਸਮੋਈ ਬੱਸ ਇੱਕੋ ਮੰਜਿਲ ਨੂੰ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ - ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਜਿਊਣ ਮਰਨ ਦੇ ਚੱਕਰ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਦੀ ਤਾਂਘ ਹੈ, ਜੋ ਨਫ਼ਰਤਾਂ ਤੇ ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅੱਗ 'ਚ ਤੜਫ ਰਹੀ ਲੋਕਾਈ ਨਾਲ ਭਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਂਘ ਹੈ, ਜੋ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਤਾਂਘ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਗੁਰਸਿੱਖ ਹੋਰ ਵੀ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਚੇਤੇ 'ਚ ਆਉਂਦੇ ਨੇ-ਜਿਹੜੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਇਨੇ ਅਭੇਦ ਸਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਲਵਾਰ ਵੀ ਚੁੱਕੀ, ਤਾਂ ਉਸ 'ਚ ਨਫ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਾਹਲ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਭੈਅ ਨਹੀਂ ਸੀ-ਬੱਸ ਕੁਲ ਲੋਕਾਈ ਦੇ [redacted]

ਐਨਆਈਏ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਛਾਪੇਮਾਰੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :- ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀ (ਐਨਆਈਏ) ਨੇ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ-ਐਨਸੀਆਰ ਸਮੇਤ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਮਕਸਦ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਖਾੜਕੂਆਂ, ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਅਤੇ ਡਰੱਗ ਸਮੱਗਲਰਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕੰਜਾ ਕੱਸਣਾ ਹੈ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇ ਵਾਲਾ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ (ਐਨਆਈਏ) ਨੇ ਸਤੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ 60 ਤੋਂ ਵੱਧ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਐਨਆਈਏ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇ ਵਾਲਾ ਦੇ ਕਤਲ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸ਼ੱਕੀ ਗਿਰੋਹ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ (ਐੱਨ.ਆਈ.ਏ.) ਨੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਫੰਡਿੰਗ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸੰਗਠਨ ਪਾਪੂਲਰ ਫਰੰਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਪੀਐੱਫਆਈ) ਦੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਖਾੜਕੂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ 106 ਪੀਐੱਫਆਈ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਮਾਮਲਾ ਬਿਲਕੀਸ ਬਾਨੋ ਕੇਸ ਦਾ

ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਲ਼ਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿਚੋਂ ਤੱਥ ਗਾਇਬ : ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ

ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 29 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼ :- ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਿਲਕੀਸ ਬਾਨੋ ਸਮੂਹਿਕ ਜਬਰ-ਜਨਾਹ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਆਫੀ ਬਾਰੇ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਵੱਡ-ਆਕਾਰੀ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਲੜੀਵਾਰ ਹਵਾਲਾ ਤਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਬਿਆਨ ਗਾਇਬ ਹਨ। ਸਿਖਰਲੀ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਾਅਵਾ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕੇਸ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 29 ਨਵੰਬਰ ਲਈ ਮੁਕੱਰਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ 2002 ਦੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੰਗਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਬਿਲਕੀਸ ਬਾਨੋ ਨਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬੱਚੀ ਸਣੇ ਸੱਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਆਫੀ ਤਹਿਤ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੰਘੇ ਦਿਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਵਿਹਾਰ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਸਟਿਸ ਅਜੈ ਰਸਤੋਗੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਊਂਟਰ (ਜਵਾਬ ਦਾਅਵੇ ਵਿਚ ਦਾਖ਼ਲ) ਹਲ਼ਫ਼ਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਲੜੀਵਾਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਬਿਆਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਜਵਾਬ ਦਾਅਵਾ ਵੱਡ-ਆਕਾਰੀ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਬਿਆਨ ਕਿੱਥੇ ਹਨ, ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿੱਥੇ ਹੈ ?' ਬੈਂਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਸਟਿਸ ਸੀ.ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਖ਼ਲ ਹਲ਼ਫ਼ਨਾਮਾ ਸਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਸੀਨੀਅਰ ਸੀਪੀਐੱਮ ਆਗੂ ਸੁਭਾਸ਼ਿਨੀ ਅਲੀ ਤੇ ਦੋ ਹੋਰਨਾਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੇ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫੀ ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਾਅਵਾ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ ਸੀ। ਜਸਟਿਸ ਰਸਤੋਗੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪੜ੍ਹਦੇ, ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛਪ ਗਿਆ। ਸੌਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਿਬ ਹੁੰਦਿਆਂ ਜਸਟਿਸ ਰਸਤੋਗੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹਾ ਜਵਾਬ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਲੜੀਵਾਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ 'ਤੇ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਸੌਖੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇਣ ਲਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।' ਸੌਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਨਬੀ ਤੇ ਤੀਜੀਆਂ ਧਿਰਾਂ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਸਿਖਰਲੀ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕੇਸ ਦੀ ਅਗਲੀ ਤਰੀਕ 29 ਨਵੰਬਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਕਾਬਿਲੇਗੌਰ ਹੈ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਹਲ਼ਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਵਿਹਾਰ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਲਿਆ ਸੀ। ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 1992 ਦੀ ਰੈਮਿਸ਼ਨ ਪਾਲਿਸੀ ਤਹਿਤ ਹੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਜਰਮਾਂ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ 14 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਲਈ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਚੰਗਾ ਸੀ। ਹਲ਼ਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ 'ਆਜ਼ਾਦੀ ਕਾ ਅਮ੍ਰਿਤ ਮਹੋਤਸਵ' ਜਸ਼ਨਾਂ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦੀ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿਖਰਲੀ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 11 ਜੁਲਾਈ 2022 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜਵਾਬ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਐੱਸਪੀ, ਸੀਬੀਆਈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਖਾ, ਮੁੰਬਈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀਬੀਆਈ), ਸਿਟੀ ਸਿਵਲ ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਗ੍ਰੇਟਰ ਮੁੰਬਈ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਗੁਜਰਾਤ ਦੰਗਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਬਿਲਕੀਸ ਬਾਨੋ ਨਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਜਬਰ-ਜਨਾਹ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਮੌਕੇ ਉਹ ਪੰਜ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਗਰਭਵਤੀ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਧੀ ਸਣੇ ਸੱਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ 11 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਾਲ 15 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਗੋਧਰਾ ਦੀ ਸਬ-ਜੇਲ੍ਹ 'ਚੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਗਾਊਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 11 ਮੁਜਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜਸਵੰਤਭਾਈ ਨਾਈ, ਗੋਵਿੰਦਭਾਈ ਨਾਈ, ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ ਭੱਟ, ਰਾਧੇਸ਼ਿਆਮ ਸ਼ਾਹ, ਬਿਪਿਨ ਚੰਦਰ ਜੋਸ਼ੀ, ਕੇਸਰਭਾਈ ਵੋਹਾਨੀਆ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਮੋਰਧੀਆ, ਬਾਕਾਭਾਈ ਵੋਹਾਨੀਆ, ਰਾਜੂਭਾਈ ਸੋਨੀ, ਮਿਤੇਸ਼ ਭੱਟ ਤੇ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਾਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਮਗਰੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਸ ਦਾ ਟਰਾਇਲ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੀਬੀਆਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 21 ਜਨਵਰੀ 2008 ਨੂੰ 11 ਜਣਿਆਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਸੀ।

ਰੂਸ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਦਿਖਾਉਣ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਤਣਾਅ ਵਧਿਆ

ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ ਅਮਰੀਕੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਫ਼ੌਜ ਦੇ 5ਵੇਂ ਬੇੜੇ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਫ਼ੌਜ ਵਿਚ ਤਾਲਮੇਲ ਭਾਰਤ ਲਈ ਚੈਲਿੰਜ

ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਐਸ. ਜੈਸ਼ੰਕਰ 50 ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਫ਼ੀਰਾਂ (ਰਾਜਦੂਤਾਂ) ਨੂੰ ਗੁਜਰਾਤੀ ਲੋਕ ਨਾਚ ਗ਼ਰਬਾ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਵਡੋਦਰਾ ਪੁੱਜੇ ਤਾਂ ਜਾਪਿਆ ਭਾਰਤ ਜਿਵੇਂ ਵਿਸ਼ਵ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਨਾਇਕ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਐਸ. ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਰੂਸ ਤੋਂ ਤੇਲ ਦੀ ਖ਼ਰੀਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਚਾਹੇ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਹੋਵੇ, ਅਸੀਂ ਓਹੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਹਿਤ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿਚ ਦਬਾਅ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਝੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਪਰ ਹੁਣ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸੁਣਾਈ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਦਬਾਅ ਸੰਭਾਵਿਤ ਆਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਕਰੀਬ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਇਕ ਅਹਿਸਾਸ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਗੁੱਟ-ਨਿਰਲੇਪ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਝੁਕਾਅ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਇਦ ਅਮਰੀਕਾ ਇਕ ਤੀਰ ਨਾਲ ਦੋ ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਡਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ, ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਸਾਥੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਰੂਸ 'ਤੇ ਲਾਈਆਂ ਰੋਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ 'ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ' ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੂਸਰਾ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਚੀਨ ਦੇ ਜੂਲੇ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਹੈ।

ਇਥੇ ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਰੂਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇਮਰਾਨ ਖ਼ਾਨ ਮਾਸਕੋ ਪੁਹੰਚ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੂਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲਾਦੀਮੀਰ ਪੁਤਿਨ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਦੀ ਪਹਿਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਇਮਰਾਨ ਖ਼ਾਨ ਦੀ ਗੱਦੀ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿਚ ਪਈ ਤਾਂ ਇਮਰਾਨ ਖ਼ਾਨ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਰੂਸ ਤੋਂ ਤੇਲ ਖਰੀਦ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੋਈ ਦਬਾਅ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਮਰਾਨ ਖ਼ਾਨ ਨੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਏ ਕਿ ਮੇਰੀ ਸਰਕਾਰ ਡੇਗਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹੱਥ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਸਬੂਤ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਵਿਸ਼ਵ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਈ ਲੋਕ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਮਰਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਡਿਗਣ ਪਿੱਛੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੀਨ ਅਤੇ ਰੂਸ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੇੜਤਾ ਹੋਣਾ ਵੀ ਇਕ ਕਾਰਨ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਗ਼ੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਉਸੇ ਮੀਆਂ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੇ ਭਰਾ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਰਾਜ-ਕਾਲ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਖੇਡਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪਿੱਠ ਥਾਪੜਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਵਿਸ਼ਵ ਰਾਜਨੀਤੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੁੱਠਾ ਗੇੜਾ ਖਾ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇਮਰਾਨ ਖ਼ਾਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੀਨ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਜਾ ਪਏ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਕੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਥਿਤ 'ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ' ਦੇ ਹਾਮੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਵਿਚ ਦੋਸਤੀ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਦੋਸਤੀ ਏਨੀ ਵਧੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਮੋਦੀ, ਟਰੰਪ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਰੈਲੀ ਤੱਕ ਕਰ ਆਏ। ਪਰ ਭਾਰਤ ਤੇ ਮੋਦੀ ਦੀ ਆਸ ਦੇ ਉਲਟ ਟਰੰਪ ਹਾਰ ਗਏ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭਾਰਤ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਕਾਇਮ ਰਹੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚੀਨ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਪੈ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਚੀਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਰੂਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ ਦਰਮਿਆਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦ ਰਣਨੀਤੀ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਪੱਖੀ ਹਕੂਮਤ ਆ ਜਾਣ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਜੋ ਰੂਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੂਸ ਤੋਂ ਨਾਮਾਤਰ ਤੇਲ ਹੀ ਖਰੀਦਦਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ 10 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੇਲ ਰੂਸ ਤੋਂ ਖਰੀਦ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਈਡਨ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੇਲ ਉਤਪਾਦਕ ਓਪੇਕ ਪਲੱਸ ਦੇ ਕਰੀਬ 23 ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਐਨ ਉਸ ਵੇਲੇ 1 ਨਵੰਬਰ 2022 ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ 20 ਲੱਖ ਬੈਰਲ ਤੇਲ ਉਤਪਾਦਨ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਮਧਕਾਲੀ ਚੋਣਾਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹਨ। ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਬਾਈਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਤੇਲ ਕੀਮਤਾਂ ਘਟਾਈਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਓਪੇਕ ਪਲੱਸ ਦੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਤੇਲ ਕੀਮਤਾਂ ਫਿਰ ਉੱਪਰ ਜਾਣ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ 8 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਜੋਅ ਬਾਈਡਨ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲ ਝੁਕਦਾ ਸਾਫ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਇਥੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਐਫ-16 ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਕਰੀਬ 9800 ਕਰੋੜ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਦਦ ਦੇ ਪੈਕੇਜ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰੋਸ ਦੀ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦਰਮਿਆਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤ ਡੋਨਾਲਡ ਬਲੋਮ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਇਕ ਟਵੀਟ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਏ.ਜੇ.ਕੇ. ਭਾਵ ਆਜ਼ਾਦ ਜੰਮੂ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵੀ ਲਿਖਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪ੍ਰੈਲ 2022 ਵਿਚ ਵੀ ਇਕ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਇਲਹਾਨ ਉਮਰ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠਲੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਰਮਿਆਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਫ਼ੌਜ ਮੁਖੀ ਕਮਰ ਜਾਵੇਦ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਜ਼ਾ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਦੋ ਜਹਾਜ਼ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ ਅਮਰੀਕੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਫ਼ੌਜ ਦੇ 5ਵੇਂ ਬੇੜੇ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਫ਼ੌਜ ਵਿਚ ਤਾਲਮੇਲ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਭਾਰਤ ਲਈ ਕਿਸੇ ਖ਼ਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇਮਰਾਨ ਖ਼ਾਨ ਖਿਲਾਫ਼ ਵਰਤੀ ਗਈ ਰਣਨੀਤੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਸੌਖੀ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਕੋਲ ਬਹੁਮਤ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਦੂਸਰਾ ਭਾਜਪਾ ਇਕ ਧਰਮ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਤੇ ਤੀਸਰਾ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਂਗ ਕੋਈ ਤਕੜੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂਕਿ ਚੌਥੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਫ਼ੌਜ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਂਗ ਹਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸ਼ਹਿ 'ਤੇ ਕਿਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਵੱਲ ਨਾ ਵਧ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਰੂਸ ਨੂੰ ਯੂਕਰੇਨ ਨਾਲ ਲੱਗੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਫਸਾਉਣ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਕਿਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦੂਸਰਾ ਰੂਸ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਦੂਸਰਾ ਯੂਕਰੇਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਨਾ ਅਪਨਾ ਲਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਚੌਕਸ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਰੂਸ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਸੁਤੰਲਨ ਬਣਾਈ ਰਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੋਵੇਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਆਪਸੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਉਕਸਾਵੇ ਵਿਚ ਜਾਂ ਫੋਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਦੇ ਹੰਕਾਰ ਵਿਚ ਆਪਸੀ ਟਕਰਾਅ ਵਿਚ ਨਾ ਉਲਝਣ।

ਪਟੌਦੀ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਨੋਟਿਸ

ਗੁੜਗਾਓਂ ਤੇ ਪਟੌਦੀ ਵਿਚ 47 ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਤ ਗੁੜਗਾਓਂ ਦੇ ਡੀ.ਸੀ. ਅਤੇ 9 ਹੋਰਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 7 ਫਰਵਰੀ 2022 ਨੂੰ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹੋਂਦ ਚਿੱਲੜ ਸਿੱਖ ਇਨਸਾਫ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਘੋਲੀਆ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 2 ਨਵੰਬਰ 1984 ਨੂੰ ਗੁੜਗਾਉਂ ਪਟੌਦੀ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਭੀੜ ਨੇ 297 ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਕਿ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ 47 ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਸੰਬੰਧੀ ਹੋਂਦ ਚਿੱਲੜ ਸਿੱਖ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਪੀੜਤ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਸਾਹਨੀ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੱਲ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿਖੇ ਜਸਟਿਸ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਭਾਰਦਵਾਜ ਇਕਹਿਰੀ ਬੈਚ ਮੂਹਰੇ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਈ। ਪੀੜਤ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਘੋਲੀਆ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ, ਬਲਕਰਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਮੋਗਾ, ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਭਾਈ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਨਸਾਫ ਤੇ ਨਿਆਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੀ ਜਾਣਾ ਪਵੇ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗਲ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ।

21 ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਦੁਸ਼ਟ ਸੋਧਕ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਲੋਪੋਕੇ ਨੇ ਨਸਲਵਾਦੀ ਹੌਪਕਿਨਸਨ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਬਹੁ- ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਮੁੱਢ ਇਉਂ ਬੰਨ੍ਹਿਆ

ਡਾ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਲੋਪੋਕੇ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਅਤੇ ਹਾਪਕਿਨਸਨ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜੁੰਡਲੀ ਦੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼ ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਤੇ ਤਸਵੀਰ।

ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਚਿੱਟੇ ਨਸਲਵਾਦ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਬੋਲਬਾਲਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਵੀ ਇਹ ਲੁਕਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। 21 ਅਕਤੂਬਰ 1914 ਦੇ ਦਿਨ ਮਹਾਨ ਯੋਧੇ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਲੋਪੋਕੇ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ 'ਚਿੱਟੀ ਚਮੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਦੇਸ਼' ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ 'ਚ ਲੱਗੇ ਵਿਲੀਅਮ ਚਾਰਲਸ ਹੌਪਕਿਨਸਿਨ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਸੀ। ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਚੁੱਕੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਦਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੱਝਿਆ। ਇਸ ਦਿਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚਾਰਨਾ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਹਾਨ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ 'ਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾਮਾਤਰ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਰੱਸਾ ਚੁੰਮਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਹੀਦ ਸਨ। ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਜਾਨਣਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੁਰਬਾਨੀ ਹੀ ਅੱਗਿਓਂ ਅਨੇਕਾਂ ਗਦਰੀ ਯੋਧਿਆਂ ਤੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ।

ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸੌ ਅੱਠ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ਿਅਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਦਨਾਮ ਤੇ ਗ਼ੱਦਾਰ, ਐਂਗਲੋ-ਇੰਡੀਅਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਾਪਕਿਨਸਨ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਸੀ ਤੇ ਮਗਰੋਂ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਲੰਡਨ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਗਵਰਨਰ, ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਨੂੰ ਸੰਨ 1940 ਵਿੱਚ ਮਾਰਨ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਫਰਕ ਸਿਰਫ਼ ਏਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਕਾਰਨਾਮਾ 26 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਧੂੜ 'ਚ ਹੀ ਗੁਆਚ ਗਿਆ। ਕਿੰਨਾ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਕੇ, ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਸੇਧ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਲੋਪੋਕੇ, ਤਹਿਸੀਲ ਅਜਨਾਲਾ ਵਿਖੇ ਸੰਨ 1880 ਨੂੰ ਸ. ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਸਿੱਖੀ ਪਿਛੋਕੜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲੇ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ 'ਚ ਹੋਰਨਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਾਂਗ ਸੁਨਹਿਰੀ ਭਵਿੱਖ ਸਿਰਜਨ ਲਈ 1906 ਈਂ ਵਿੱਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਆ ਵਸੇ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਨਸਲਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਏਸ਼ੀਆਈ ਲੋਕਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਘਿਨਾਉਣੀ ਮਿਸਾਲ, 1907 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੋਟ ਦਾ ਹੱਕ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ। ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿਰਤੀ ਵਜੋਂ ਨਿਊ ਵੈਸਟਮਿਨਿਸਟਰ ਦੀ ਫਰੇਜ਼ਰ ਮਿੱਲ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਪਰਕ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਜੂਝਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸੱਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਚਿਣਗ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਅਵਚੇਤਨ ਮਨ ਅਤੇ ਪਰੋਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਸਲਵਾਦ ਅਤੇ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੇ ਹੋਰ ਹਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਜੋ ਲੇਖਕ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗਦਰੀ ਯੋਧਿਆਂ ਅੰਦਰ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਕੇਵਲ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਜਾਂ ਬਾਹਰੀ ਫਲਸਫਿਆਂ ਕਰਕੇ ਆਈ ਸੀ, ਉਹ ਭੁਲੇਖੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੰਸਥਾ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਸੀ।

> ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸੌ ਅੱਠ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ਿਅਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਦਨਾਮ ਤੇ ਗ਼ੱਦਾਰ, ਐਂਗਲੋ-ਇੰਡੀਅਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਾਪਕਿਨਸਨ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਸੀ ਤੇ ਮਗਰੋਂ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਲੰਡਨ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਗਵਰਨਰ, ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਨੂੰ ਸੰਨ 1940 ਵਿੱਚ ਮਾਰਨ ਨਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਫਰਕ ਸਿਰਫ਼ ਏਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਕਾਰਨਾਮਾ 26 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਧੂੜ 'ਚ ਹੀ ਗੁਆਚ ਗਿਆ।

21 ਜੂਨ 1908 ਨੂੰ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਜ਼ੁਲਮ ਖਿਲਾਫ਼ ਲੜਨ ਅਤੇ ਸੱਚ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਹੱਕ ਸੱਚ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਲਈ ਮਰ-ਮਿੱਟਣ ਦੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਾਇਆ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਭਰ ਜੁਆਨੀ 'ਚ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾ ਗਏ। ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼ (ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ) ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਵਾਪਿਸ ਮੋੜਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਸੀ। 23 ਮਈ 1914 ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਸਰਹਾਲੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼' ਜਿਸਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਬੇੜੇ ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਪੁੱਜਣ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਮੁਸਾਫਿਰਾ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾਖਿਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਵਸਦੇ ਸਾਰੇ ਗਦਰੀ ਯੋਧਿਆਂ ਅੰਦਰ, ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਰੋਸ ਦੀ ਲਹਿਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। 6 ਜੁਲਾਈ, 1914 ਨੂੰ ਬੀ.ਸੀ. ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਸਵਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਮੋੜਨ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਦੇ ਵਾਪਿਸ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਵਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਆਗੂ ਭਾਈ ਭਾਗ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕਾਹਰੀ ਸਾਹਰੀ ਸਮੇਤ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ, ਜਿਥੋਂ ਹਥਿਆਰ ਖਰੀਦ ਕੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਵਾਪਿਸ ਪਰਤੇ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਐਬਟਸਫੋਰਡ 'ਚ ਸੂਮਸ ਬਾਰਡਰ ਨੇੜਲੀਆਂ ਝਾੜੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਦਾਖਿਲ ਹੁੰਦਿਆਂ, ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਬਾਕੀ ਗਦਰੀ ਆਗੂਆਂ ਸਮੇਤ ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਣੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਏ ਗਏ। ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੂਹੀਏ ਵਿਲੀਅਮ ਹਾਪਕਿਨਸਨ ਅਤੇ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੈਕਲਮ ਹੀਡ ਨੇ, ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਲੋਪੋਕੇ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਡਰਾਵੇ ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਗਦਰੀ ਯੋਧਿਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਧਮਕਾਇਆ, ਪਰੰਤੂ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਗਰੋਂ 7 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੀ 23 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਬੰਦਰਗਾਹ ਤੋਂ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਗਦਰੀ ਯੋਧਿਆਂ ਅੰਦਰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਖਿਲਾਫ਼ ਵਿਰੋਧ ਸਿਖਰਾਂ 'ਤੇ ਸੀ।

ਪਹਿਲਾ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗਦਰੀ ਬਾਬੇ, ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਲੱਗੇ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਪਿੱਠੂ ਤੇ ਕੌਮੀ ਗੱਦਾਰ ਬੇਲੇ ਜਿਆਣ ਨੇ ਹਾਪਕਿਨਸਨ ਦੀ ਸ਼ਹਿ 'ਤੇ ਵਹਿਸ਼ੀਆਨਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ, 5 ਸਤੰਬਰ 1914 ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਅੰਦਰ ਅਰਦਾਸ ਮੌਕੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦਿਆਂ ਭਾਈ ਬਤਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾ ਗਏ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦ ਸੰਗਤ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਖਮੀ ਵੀ ਹੋਏ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਦਰਦਨਾਕ ਪੰਨਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਨੂੰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਵਲੂੰਧਰ ਦਿੱਤਾ।

ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਲੋਪੋਕੇ ਦੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਇਸ ਦੁਖਾਂਤ ਲਈ ਹਾਪਕਿਨਸਨ ਤੇ ਰੀਡ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕਾਰਾ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕੁਝ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਬਾਅਦ ਸੰਨ 1919 'ਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਜਲਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ਼ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਇਕੱਠ ਤੇ ਗੋਲ਼ੀਆਂ ਚਲਦਿਆਂ ਬੇਕਸੂਰ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਮਗਰੋਂ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਖ਼ੂਨ ਖੌਲ ਉਠਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਸਨੇ ਖ਼ੂਨੀ ਸਾਕੇ ਲਈ ਜਨਰਲ ਡਾਇਰ ਤੇ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਦਿਆਂ ਸੋਧਣ ਦੀ ਸਹੁੰ ਖਾਈ ਸੀ। ਝੋਲੀ ਚੁੱਕ ਤੇ ਗ਼ੱਦਾਰ ਬੇਲਾ ਜਿਆਣ ਖਿਲਾਫ਼, ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਸੂਬਾਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅੰਦਰ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਲੀਅਮ ਹਾਪਕਿਨਸਨ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜਿਆ। ਅਜੇ ਉਹ ਬਰਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਬੋਚ ਲਿਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਸਤੌਲ ਅਤੇ ਰਿਵਾਲਵਰ ਦੋਹਾਂ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਲੈ ਕੇ, ਗੋਲੀਆਂ ਦਾਗ਼ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸੂਹੀਆ ਵਿਲੀਅਮ ਚਾਰਲਸ ਹਾਪਕਿਨਸਨ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਮੇਤ ਪੁਲਿਸ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 30 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ, ਬੀ.ਸੀ. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਮਿਸਟਰ ਆਈਲੇ ਮੌਰੀਸਨ ਵਲੋਂ 12 ਮੈਂਬਰੀ ਜਿਊਰੀ ਚੁਣੀ ਗਈ। ਬਚਾਉ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਮਿਸਟਰ ਵੁੱਡ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਮਿਸਟਰ ਟੇਲਰ ਸਨ। ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਚਾਰ ਕੁ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੋ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ, ਉਹ ਬਹਾਦਰੀ ਨੇ ਨਿਡੱਰਤਾ ਪੱਖੋਂ ਖਾਸ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦਕ ਡਾਲਟਨ ਵਲੋਂ, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਿਆਨ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਰੱਖੇ ਗਏ : 'ਮੇਰਾ ਨਾਂ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਹੈ, ਮੈਂ ਰੱਬ ਤੋਂ ਡਰਨ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੀ ਜ਼ਬਾਨ ਵਿੱਚ ਐਸੇ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਬਿਆਨ ਕਰ ਸਕਣ ਕਿ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਦੁੱਖ, ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਝੱਲਣੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰੇ 'ਚ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਪੀਆਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ 'ਚ ਗੋਲੀ ਚਲਾਕੇ ਅਤੇ ਭਾਈ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਕੇ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਭੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਪੀਆਂ ਨੇ ਦੋ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਯਤੀਮ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਵਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ 'ਚ ਕੀਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਸੀਨੇ 'ਚ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਕਾਸੇ ਲਈ ਮਿਸਟਰ ਰੀਡ ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਹਾਪਕਿਨਸਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ।

'ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੀ ਅਣਖ ਅਤੇ ਇੱਜ਼ਤ ਲਈ, ਹਾਪਕਿਨਸਨ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜੱਜ ਸਾਹਿਬ, ਜੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਤੁਹਾਡੇ ਚਰਚ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਈਸਾਈਆਂ ਨੇ ਵੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁਰਦਾ ਕੌਮ ਸਮਝਣਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਲਈ ਵੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ 'ਚ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖਣ ਨਾਲੋਂ, ਮਰ ਜਾਣਾ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਆਸ ਨਹੀਂ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਹਾਪਕਿਨਸਨ ਨੂੰ ਗੋਲ਼ੀ ਮਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਮੈਨੂੰ ਮਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਇਹ ਬਿਆਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕੀ ਵਰਤਾਉ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਜੱਜਾਂ ਕੋਲੋਂ, ਪੁਲਿਸ ਕੋਲੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੋਲੋਂ ਕਦੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ...।' ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਬਿਆਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਵਰਤਾਉ ਦੀ ਦਿਲ-ਕੰਬਾਊ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਆਨ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਪੂਨੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦਿਆ ਹੈ।

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 35 'ਤੇ)

ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦਾ ਸੰਕਟ ਤੇ ਭਵਿੱਖ

ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ

ਡਾ. ਸਤਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵੀ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦੀ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਉੱਪਰੋਂ ਵੇਖੋ ਤਾਂ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਉਸਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ , ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਅੰਦਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਮਨਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਹਨ, ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਆਦਰ-ਸਨਮਾਨ ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਪਰਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜੋ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਵਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ, ਉਹ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ। ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਵਿਖਾਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਕਿ ਕਿਸ ਹਾਲ ਵਿਚ ਹਨ।

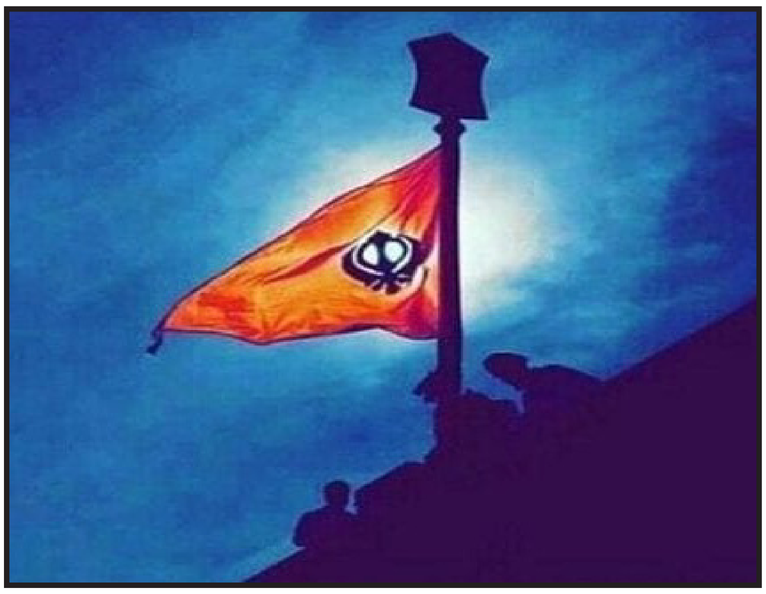

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਧੂੰਏਂ ਦਾ ਮਕਾਨ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਮਕਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਨਾ ਇਸ ਦੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਛੱਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਮਝ ਲਿਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਤ ਪਛਤਾਵਾ ਹੀ ਹੱਥ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਸੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾ ਤੇ ਜਾਣਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੁੱਖ ਹਕੀਕਤ ਨਾ ਜਾਣਨਾ ਹੈ। ਸੱਚ ਗਿਆਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੁਝ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਢੰਗ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਰਾਹ ਲੱਭੀ ਜਾਂ ਬਦਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸਾਹਮਣੇ ਕੁਝ ਸਾਫ਼ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਲੁਭਾਵਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਨਿਸ਼ਚਿੰਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਅਤਿ ਮੰਦਭਾਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵੀ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦੀ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਉੱਪਰੋਂ ਵੇਖੋ ਤਾਂ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਉਸਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ , ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਅੰਦਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਮਨਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਹਨ, ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਆਦਰ-ਸਨਮਾਨ ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਪਰਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜੋ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਵਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ, ਉਹ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ। ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਵਿਖਾਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਕਿ ਕਿਸ ਹਾਲ ਵਿਚ ਹਨ।

ਹਰ ਕੌਮ ਦੇ ਚੋਣਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ, ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬਖ਼ਸ਼ੇ ਪੰਜ ਕਕਾਰ ਹਨ। ਪੰਜੋਂ ਕਕਾਰ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੁਰਸਿੱਖ ਲੱਭਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਪੰਜ ਤਖ਼ਤ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਪਛਾਣ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਕੌਮ ਦਾ ਸਰੂਪ ਤੈਅ ਕੀਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਣ ਵਾਯੂ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿੱਖੀ ਹੈ, ਸਿੱਖ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ੋਭਾ ਗੁਰੂ ਨੇ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਦੇ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬਾਨ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ ਅਟੁੱਟ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜ ਸ਼ੈਲੀ ਤੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦੋ ਜਥੇਦਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ , ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਟੁਕੜਿਆਂ 'ਚ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਪਰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬਿਆਨ ਨਹੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੂਰੇ ਤੱਥ ਕੌਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਹੋਈ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਦਾ ਸਿਰ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਝੁਕਾਉਣ ਤੇ ਭਰਮਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕੌਮ ਸੇਧ ਦੀ ਆਸ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਭੰਬਲਭੂਸਿਆਂ 'ਚ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਮੁੱਦੇ ਛੇਤੀ ਰਫ਼ਾ-ਦਫ਼ਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਕੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪੂਰਾ ਸੱਚ ਜਾਣਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀ ਹੈ ? ਜੋ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਨਾ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਲਈ ਕੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ? ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਮਹਾਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਤਾਂ ਰਿਹਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਘਰ ਤੋੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ।

ਹਰ ਕੌਮ ਦਾ ਸਰੂਪ ਉਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੈਅ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਚੋਣਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕੌਮ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਕੇ ਸਥਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਤਾਂ ਉੱਸਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਹਿੰਮਤ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਲਾਹੌਰ ਜਿੱਤਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਝੁਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਿਰ ਤਲੀ 'ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਯੁੱਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਖੋਪਰੀ ਲੁਹਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਅੰਗ-ਅੰਗ ਕਟਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਰਹਿਤ, ਵਿਵੇਕ, ਵਿਸਾਹ, ਭਰੋਸੇ ਤੇ ਭਗਤੀ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੱਜ ਵੱਡੀ ਘਾਟ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਦਲ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਧਾਂ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਲੋਭ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੰਧ ਦੀਆਂ ਇੱਟਾਂ ਥੱਲੇ ਆਉਣ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਵਜ਼ੀਰ ਕਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਤਾ ਦੇ ਇਰਦ- ਗਿਰਦ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆਂ 'ਤੇ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕੰਧਾਂ ਥੱਲੇ ਆਉਣ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ, ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਸਧਾਰਨ ਮਨੁੱਖੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਆਚਾਰ ਕੌਮ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਮਰਿਆਦਾ ਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਨਾਲ ਨਾਂਹ- ਪੱਖੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜੁੜਨ ਦਾ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸੁਚੇਤ ਤੇ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਣਾ ਕੌਮੀ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੰਨੀ ਸਮਝ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦਾ ਵੀ ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਸਿਆਸੀ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਹੋਣ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ?ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚੋਣਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕੌਮ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਕੀ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿਸ ਨਾਲ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਕੀ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਅਸਰ ਕੌਮ, ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਸਤਿਕਾਰਤ ਹਸਤੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਗਤ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਹੈ। ਕੌਮ ਦੇ ਕਈ ਮਸਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਿੱਧੀ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆਈਆਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਘੁਟਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਵਾਲ ਮੰਚ ਤੋਂ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਜੋ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੁਖਾਵਾਂ ਤਾਂ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਕੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੀ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦਾ ਹੱਕ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹੈ ?

ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁੰਝਲਾਂ 'ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨਾ ਭੁੱਲ ਗਈ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਬਦਲ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸਮਝ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪਰ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਵਿੱਦਿਅਕ ਬਲ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤਕ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰਤ ਹਸਤੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਕੌਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਵਿੱਦਿਆ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਸਮਝਣ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਤੁੱਲ ਹੀ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ। ਕੌਮ ਨੂੰ ਅੱਜ ਨਵੇਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਸਜਾਵਟ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲੋੜ ਹੈ ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀ। ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਇਕ ਸਿੱਖ ਵਿੱਦਿਅਕ ਬੋਰਡ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ 'ਚ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜਾਂ ਦਾ ਜਾਲ ਵਿਛਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੋਵੇ ਤੇ ਕੌਮ ਅੰਦਰ ਇਸ ਲਈ ਚੇਤਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰੇ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਹਰ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਇਕ ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਇਹ ਕੌਮ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਧੂੰਆਂ, ਗੁਬਾਰ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇ। ਪਿਛਲੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦਸ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਵਾਪਰਿਆ, ਉਸ 'ਤੇ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕੌਮ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਕੌਮ ਅੱਜ ਕਿੱਥੇ ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਮੰਚਾਂ 'ਤੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਅੰਦਰ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਤਕਰੀਰਾਂ ਦੇਣਾ ਸੌਖਾ ਹੈ ਪਰ ਤਕਰੀਰਾਂ ਨਾਲ ਤਕਦੀਰ ਸੰਵਾਰੀ ਜਾਂ ਬਦਲੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ 'ਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੌਮ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਦਾ ਭਾਰੀ ਘਾਣ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਸ ਸੰਸਥਾ ਅੰਦਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਨਿਘਾਰ ਆਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪਰਖ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਰੋਗ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪੁੰਜ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਤੇ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਮਰਿਆਦਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਜਾਂ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ।ਸਾਡੀ ਚਿੰਤਾ ਅੱਜ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਗਲੇ 50 ਸਾਲ ਦੀ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੰਨ 2075 'ਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਕੌਮ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਮਾਤਰ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਰ ਲਈਏ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮਨੋਂ ਗੁਰੂ ਮੰਨ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਲਾਲੇ ਗੋਲੇ ਬਣ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਧੂੰਏਂ ਦੇ ਧਵਲਹਰ ਦੀ ਥਾਂ ਸੱਚਾ ਘਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਯੂਕਰੇਨ ਯੁੱਧ ਕਾਰਨ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਫਸਿਆ ਪੂਤਿਨ

ਵਿਸ਼ਵ ਚੇਤਨਾ

ਦੇਵਦੂਤ ਬਿਸ਼ਵਾਸ

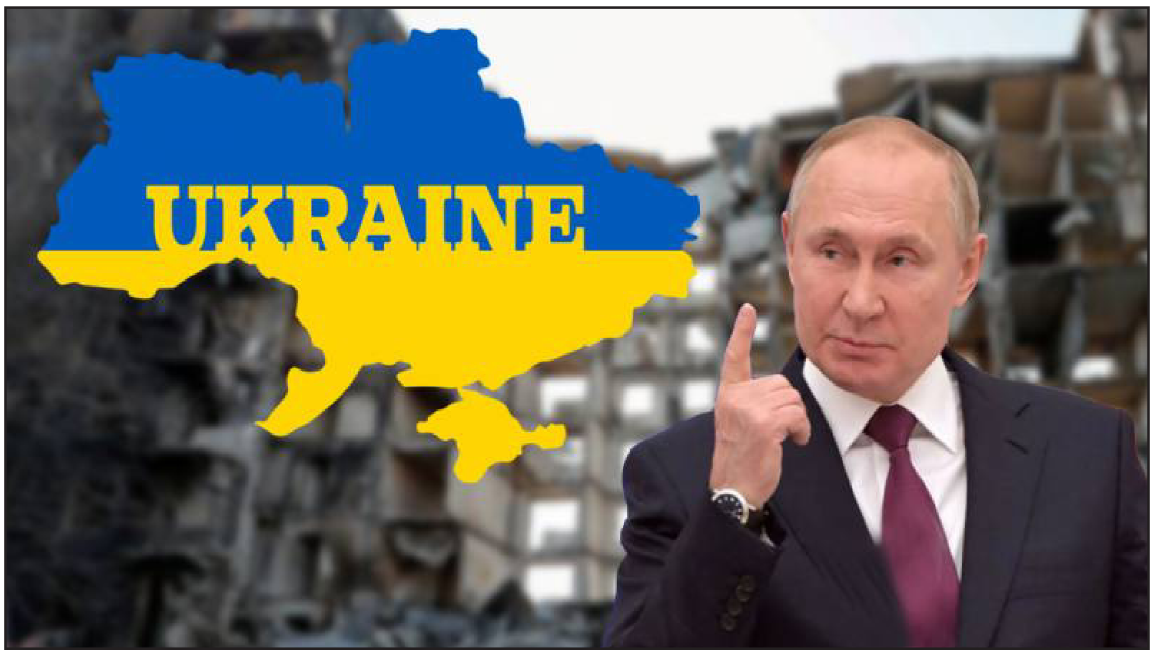

ਜਦੋਂ 24 ਫਰਵਰੀ, 2022 ਨੂੰ ਰੂਸ ਨੇ ਯੂਕਰੇਨ ’ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਿਆਰੀ ਨਾਲ ਫ਼ੌਜੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲਾਦੀਮੀਰ ਪੂਤਿਨ ਨੇ ਖ਼ੁਦ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਰੂਸ ਦੇ ਕ੍ਰੀਮਿਆ ’ਤੇ ਹਮਲੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਇਕ ਸੌਖਾ ਕਦਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਯੂਕਰੇਨੀ ਆਪਣੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੋਲੋਦੀਮੀਰ ਜ਼ੇਲੇਂਸਕੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਤੋਂ ਫ਼ੌਜੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। 216 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਖ਼ੂਨੀ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੂਸ ਨੂੰ ਖਾਰਕੀਵ ਖੇਤਰ ’ਚ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਪਿਆ ਹੈ।

ਯੂਕਰੇਨੀ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ’ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਯੁੱਧ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ’ਚ ਮਾਸਕੋ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਵੱਲ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਇਜ਼ਿਅਮ ਅਤੇ ਚਾਕਲੋਵਸਕ ਸ਼ਹਿਰ ਸਮੇਤ ਖਾਰਕੀਵ ਖੇਤਰ ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਯੂਕਰੇਨ ’ਤੇ ਰੂਸ ਦੀ ਪਕੜ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਧੱਕਾ-ਮੁੱਕੀ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਗਤੀ ਨੇ ਇਕ ਲੰਬੇ ਗਤੀਰੋਧ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ੌਜ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਯੁੱਧ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੂਸ ਦਾ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪੂਤਿਨ ਲਈ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਰੂਸੀ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਕ੍ਰੇਮਲਿਨ ਸਮਰਥਕ ਬਲਾਗਰਜ਼ ਅਤੇ ਪੂਤਿਨ ਦੇ ਕੱਟੜ ਵਫ਼ਾਦਾਰਾਂ ’ਚ ਘਬਰਾਹਟ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਰੂਸੀ ਨੇਤਾ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਪੂਤਿਨ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜੰਗੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਣਨੀਤਕ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖ਼ਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਰਸਾਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦੱਖਣੀ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਤਿਨ ਨੇ ਫ਼ੌਜ ਨੂੰ ਇਕ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ’ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਰੂਸੀ ਫ਼ੌਜੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾਲ ਲੜਨ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰਨਗੇ, ਫ਼ੌਜ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣਗੇ, ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨਗੇ ਜਾਂ ਤਾਇਨਾਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 15 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਰੂਸ ਦੇ ਉਪ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਦਮਿੱਤਰੀ ਬੁਲਗਾਕੋਵ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਯੂਕਰੇਨ ਯੁੱਧ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਇੰਚਾਰਜ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਕਰਨਲ ਜਨਰਲ ਮਿਖਾਇਲ ਮਿਜ਼ਿਟਸੇਵ ਨੇ ਲੈ ਲਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੂਸ ਦੀ ਮਾਰਿਯੂਪੋਲ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ।

ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਸਰਗੇਈ ਸ਼ੋਇਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੂਸ ਯੂਕਰੇਨ ’ਚ ਆਪਣੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫ਼ੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ 3,00,000 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕਰੇਗਾ। ਯੂਕਰੇਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਕ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੂਸੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਦੱਸਿਆ। ਯੂਕਰੇਨ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤ ਬ੍ਰਿਜੇਟ ਬ੍ਰਿੰਕ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੇ ਰੂਸੀ ਅਸਫ਼ਲਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪੂਤਿਨ ਨੇ ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ’ਚ ਰਾਇਸ਼ੁਮਾਰੀ (ਰੈਫ਼ਰੈਂਡਮ) ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਰਾਇਸ਼ੁਮਾਰੀ ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਦੋਨੇਤਸਤ, ਲੁਹਾਂਸਕ, ਖੇਰਸਾਨ ਅਤੇ ਜ਼ਾਪੋਰਿਜ਼ਿਆ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਕਰਵਾਈ ਗਈ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਰੂਸ ’ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ’ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ’ਚ ਰੂਸੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ’ਤੇ ਮਸੌਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਤਿਆਗ ਕੇ ਰੂਸੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਯੂਕਰੇਨੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ’ਤੇ ਦਬਾਅ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਰੂਸ ’ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰੂਸੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਤੋਂ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਵਾ ਕੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ’ਤੇ ਪੂਤਿਨ ਨੇ ਦਸਖ਼ਤ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ੇਲੇਂਸਕੀ ਨੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚਚ ਯੂਕਰੇਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਰੂਸੀ ਲਾਮਬੰਦੀ ਤੋਂ ਬਚਣ, ਭਰਤੀ ਪੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਣ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ’ਚ ਦੌੜ ਜਾਣ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਇੰਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੂਸੀ ਫ਼ੌਜ ’ਚ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ।

ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਰਾਇਸ਼ੁਮਾਰੀ ’ਤੇ ਰੂਸੀ ਕਦਮ ਦੀ ਕੜੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ। ਫ਼ਰਾਂਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮੈਕਰੋਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਦਮ ‘ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਅਤੇ ਬਸਤੀਵਾਦ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਵਾਪਸੀ’ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਰਮਨ ਚਾਂਸਲਰ ਓਲਾਫ ਸ਼ੋਟਜ਼ ਨੇ ਰਾਇਸ਼ੁਮਾਰੀ ਨੂੰ ‘ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਗੱਲ’ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਰਾਇਸ਼ੁਮਾਰੀ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ’ਚ ਖ਼ਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਵਜਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਰੂਸ, ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਾਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਰਲੇਵੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਰੂਸ ਯੂਕਰੇਨ ’ਚ ਹਮਲਿਆਂ ’ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ।

ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਭਰਤੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਹੁਣ ਤੱਕ 100000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 35 ’ਤੇ)

A-ONE EXPRESS

ਸਾਨੂੰ ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਅਤੇ ਓਨਰ ਓਪਰੇਟਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

- ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਰਾਈਵਰ ਵੀ ਟਰੇਂਡ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
- ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਮਿਡਵੈਸਟ, ਨੌਰਥ- ਈਸਟ, ਸਾਊਥ ਈਸਟ
- ਸੌਖੇ ਲੋਡ, ਚੰਗੇ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਸਮੇਂ ਸਿਰ
- 50% ਹੁੱਕ ਡ੍ਰੌਪ
- Excellent Payment

ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਤਜਰਬਾ

28421 S CHRISMAN RD, UNIT# 3, TRACY, CA

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੰਬਰਾਂ ’ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

Toll Free: 888.725.7441, Office: 209.537.0975, Fax: 209.537.0375

ਗੱਲ ਚੱਲੇ- ਪੰਜਾਬੀ ਖੇਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਾਂਝ ਦੀ

ਖੇਡ ਸੰਸਾਰ

ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ

1950ਵਿਆਂ ਵਿਚ ਹਾਕੀ ਵਾਂਗ ਕ੍ਰਿਕਟ, ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਤੇ ਕਬੱਡੀ ਦੀਆਂ ਇੰਡੋ-ਪਾਕਿ ਟੀਮਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਜਾ ਕੇ ਖੇਡਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮਿਲਣੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲੱਗੀਆਂ। 1952 ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਟੀਮ ਭਾਰਤ ਆਈ ਤੇ 16 ਤੋਂ 19 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਟੈਸਟ ਮੈਚ ਖੇਡੀ। 1954 ਵਿਚ ਪਾਕਿ-ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਇੰਡੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਕੁਝ ਦੋਸਤਾਨਾ ਮੈਚ ਖੇਡੀ। ਮਾਹੌਲ ਅਜਿਹਾ ਬਣ ਗਿਆ ਕਿ 1947 ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਭਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। 1955 ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਟੀਮ ਲਾਹੌਰ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਚ ਖੇਡਣ ਗਈ ਤਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਵੀਜ਼ੇ ਮਿਲ ਗਏ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਲਾਹੌਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵੇਖਣ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਹੀ ਲਾਹੌਰ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕਹਾਵਤ ਹੈ, ਜੀਹਨੇ ਲਾਹੌਰ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਉਹ ਜੰਮਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਉਦੋਂ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਤਾਂਗੇ ਤੇ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਿਆ। ਢਾਬਿਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਖਾਣੇ ਤੇ ਹਲਵਾਈਆਂ ਨੇ ਮਠਿਆਈਆਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਏ। ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ, 'ਕਿਉਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦੇ ਪਏ ਕਰਦੇ ਓ, ਕੋਈ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪੈਸੇ ਵਸੂਲਦਾ ਏ।'

20 ਮਾਰਚ 1954 ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣੇ ਇੰਡੋ-ਪਾਕਿ ਪੰਜਾਬਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਕਬੱਡੀ ਮੈਚ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪੰਜਾਬਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦੋਵੀਂ ਪਾਸੀਂ ਆਉਣਾ ਜਾਣਾ ਹੋਰ ਸੌਖਾ ਹੋ ਗਿਆ। 1956 ਵਿਚ ਇੰਡੋ-ਪਾਕਿ ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਮੀਟ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੋਈ। ਸਾਂਝ ਹੋਰ ਵਧੀ। 1960 ਵਿਚ ਇੰਡੋ-ਪਾਕਿ ਮੀਟ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਹੋਈ ਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਧਾਅ ਕੇ ਮਿਲੇ। ਉਸੇ ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਮੀਟ ਵਿਚ ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਚ ਦੌੜਦਿਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਦਰ ਜਨਰਲ ਅਯੂਬ ਖਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 'ਫਲਾਇੰਗ ਸਿੱਖ' ਦਾ ਖ਼ਿਤਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਉਹਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ। ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮਾੜੀ ਕਿਸਮਤ ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਣੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਨਿਖੇੜੀ ਰੱਖਿਆ। 1962 ਤੋਂ 77 ਤਕ ਹਿੰਦ-ਪਾਕਿ ਟੀਮਾਂ ਦਾ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਆਉਣ ਜਾਣ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਸ਼ਟ ਦੋਵਾਂ

ਪੰਜਾਬਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭੋਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬੀ ਹੁਣ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਐਸੇ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਲਕ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਥੋੜ੍ਹੇ ਬਹੁਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀ ਵਸਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਹੁਣ ਗਲੋਬਲ ਵਾਸਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗਲੋਬਲ ਭਾਸ਼ਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਚਲੇ ਜਾਣਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਪਰਦੇਸੀਂ ਜਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲ ਲੋਚਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਚੰਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਗੇੜ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੂਲ੍ਹੇ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੇ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਚੰਦ ਉਤੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਖੇਡ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਮੈਚ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪੈਣ!

ਪੰਜਾਬੀ ਜਿਥੇ ਗਏ ਹਨ ਉਥੇ ਆਪਣਾ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵੀ ਲੈ ਗਏ ਹਨ। ਐਸੇ ਅਨੇਕਾਂ ਮੁਲਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਲੱਗਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। 'ਕੱਲੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਹੀ ਦਰਜਨਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਊਯਾਰਕ, ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਸਿਆਟਲ, ਸਿਨਸਿਨਾਟੀ, ਡੇਅਟਨ, ਡਿਟਰਾਇਟ, ਸੈਲਮਾ, ਫਰਿਜ਼ਨੋ, ਬੇਕਰਜ਼ਫੀਲਡ, ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ, ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ ਤੇ ਹੇਵਰਡ ਦੇ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਇਟਲੀ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ, ਨਾਰਵੇ, ਸਪੇਨ, ਜਰਮਨੀ, ਬੈਲਜੀਅਮ, ਹਾਲੈਂਡ, ਆਸਟਰੀਆ, ਮਲਾਇਆ, ਸਿੰਗਾਪੁਰ, ਹਾਂਗਕਾਂਗ, ਅਰਬ ਤੇ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਖੇਡ ਮੇਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਕਸਰ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਸਤਕ 'ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਵੇਖਦਿਆਂ' ਤੇ 'ਮੇਲੇ ਕਬੱਡੀ ਦੇ' ਵਿਚ ਮੈਂ ਸੈਂਕੜੇ ਖੇਡ ਮੇਲਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

2010 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨੌਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਬੱਡੀ ਟੀਮਾਂ ਦਾ ਵਰਲਡ ਕੱਪ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕੁਲ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਰੋਮ-ਰੋਮ ਵਿਚ ਝਰਨਾਟਾਂ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਦਸ ਦਿਨ ਕੁਲ ਆਲਮ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਬੱਡੀਓ-ਕਬੱਡੀ ਹੋਏ ਰਹੇ।

ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਉਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ 'ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਖੇਡਾਂ' ਹੋਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਕੁਲ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਲ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਭਾਗ ਲੈਣ। ਮਜ਼੍ਹਬਾਂ ਤੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। 'ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਖੇਡਾਂ' ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਭਾਸ਼ਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ। ਉਹ ਖੇਡਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਓਤ ਪੋਤ ਹੋਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਦੇਸੀ ਖੇਡਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਜਿਵੇਂ ਕਬੱਡੀ, ਕੁਸ਼ਤੀ, ਰੱਸਾਕਸ਼ੀ, ਗਤਕਾ ਤੇ ਨੇਜ਼ਾਬਾਜ਼ੀ ਆਦਿ। ਉਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਆਧੁਨਿਕ ਖੇਡਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਲੋਂ ਜਾਂ ਆਜ਼ਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈ ਸਕਣ। ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਸਾਂਝ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਜਤਲਾ ਸਕੇਗੀ। ਇਉਂ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸੌੜੀਆਂ ਫਿਰਕੂ ਸੋਚਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲੱਗੇਗੀ।

ਦੋ ਸਾਲ ਜਾਂ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਖੇਡਾਂ ਬਦਲਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੋਣ ਜਿਵੇਂ ਹੋਰ ਖੇਡਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸੀਮਤ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਕੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਵਧਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਏਥਨਜ਼ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਉਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ 14 ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ 200 ਖਿਡਾਰੀ ਹੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਏਸ਼ਿਆਈ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਵੀ 11 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ 489 ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹੀ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਮੁਲਕ ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਖਿਡਾਰੀ ਭਾਗ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਖੇਡਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਖਿਡਾਰੀ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਖੇਡ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਖੇਡਾਂ' ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਉਤੇ ਗ਼ੌਰ ਕਰਨਗੇ। ਅਜੋਕੀ ਸਰਕਾਰ 'ਖੇਡਾਂ ਵਤਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ' ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ 'ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਖੇਡਾਂ' ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਹ ਖੇਡਾਂ ਭਾਵੇਂ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੀ ਕਰਾਉਣੀਆਂ ਪੈਣ।

ਦੋਵਾਂ ਪੰਜਾਬਾਂ ਦੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੋ-ਪਾਕਿ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਲਗਾਤਾਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਰੇੜਕੇ ਨੇ ਗੁਆਂਢੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਗੁਆਂਢਪੁਣੇ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਵਿਚ ਬਦਲੀ ਰੱਖਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਬੰਗਾਲ ਨੂੰ ਨਰਕ ਬਣਾਇਆ ਤੇ ਫਿਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਜਹੰਨਮ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਵਾਂ ਪੰਜਾਬਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰਾਹ 'ਚ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਹਨ ਜਿਥੇ ਲੜਾਈ ਛੇੜ ਦੇਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਲੜਾਈ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਮਾਰ ਬਾਰਡਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਨਾਂਅ ਉਤੇ ਜਿਹੜੀ ਵੀ ਲੜਾਈ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਉਹਦਾ ਬਹੁਤਾ ਸੇਕ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਇੰਡਸਟਰੀ ਇਸੇ ਬਹਾਨੇ ਨਹੀਂ ਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੋਪਾਂ ਤੇ ਡਰੋਨਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਹੈ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਵਾਈ ਮੁਸਾਫ਼ਰਾਂ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਵੀ ਓਡਾ ਵੱਡਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਅੱਡਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿੱਡੇ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਲੱਖਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁਸਾਫ਼ਰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਧੱਕੇ ਖਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਅਮਨ ਅਮਾਨ ਰਹੇ ਤਾਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਵਾਂਗ ਖੁਸ਼ਕ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸਗੋਂ ਵਧੇਰੇ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ। ਅਮਨ ਅਮਾਨ ਰਵ੍ਹੇ ਤਾਂ ਆਪਸੀ ਵਪਾਰ ਵਧ ਫੁੱਲ ਸਕਦੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਲਾਹੌਰ, ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੇ ਕਸੂਰ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਤੇ ਮੁਲਤਾਨ ਸੜਕੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਉੱਨ ਮੰਡੀ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਤੋਂ ਹੈੱਡ ਸੁਲੇਮਾਨਕੀ ਨਾਲ ਜਾ ਲੱਗਣੀ ਸੀ ਤੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਨਾਲ ਆ ਲੱਗਣਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਵੀ ਬੀਤ ਗਏ 'ਤੇ ਝੂਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਹਤੋਂ ਸਬਕ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਈ ਐਸੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਘਟੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਚਿਰੀਂ ਵਿਛੜਿਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਰਮਨਾਂ ਨੇ ਜਰਮਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਵੰਡਦੀ ਬਰਲਿਨ ਦੀ ਦੀਵਾਰ ਢਾਹ ਘੱਤੀ ਹੈ। ਵੀਅਤਨਾਮੀਏ ਵਿਛੜ ਕੇ ਇਕ ਹੋਏ ਸਨ। ਦੱਖਣੀ ਤੇ ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਲੋਕ ਬਾਹਾਂ ਅੱਡ ਕੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵੱਲ ਵਧੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਕਾਫ਼ਲੇ ਵੀ ਧਾਅ ਕੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਉਮੜ ਪੈਣ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਚਤਰ ਚਲਾਕ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਰੋਕੀ ਰੱਖਣ। ਲੜਾਈਆਂ ਕਿਸੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਐਵੇਂ ਨਹੀਂ ਲੜਾਈਆਂ ਦਾ ਬਦਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ। ਉਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਬਾਨੀ ਬੈਰਨ ਦਿ ਕੂਬਰਤਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਭੇਜਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸੱਚਾ ਤੇ ਸੁੱਚਾ ਵਪਾਰ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕੁਝ ਹੁੱਜਤੀ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਲੜਾ ਕੇ ਬਥੇਰਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਮਨ ਅਮਾਨ ਨਾਲ ਵਸ ਕੇ ਵੇਖਣ ਕਿ ਹਿੰਦ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਮੁੜ ਸੋਨੇ ਦੀ ਚਿੜੀ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦਾ ਹੈ?

ਫਿਰ ਜਿਵੇਂ ਯੂਰਪ ਦੇ ਲੋਕ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮੁਲਕ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਆ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਉਵੇਂ ਹਿੰਦ-ਪਾਕਿ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮਿਲ ਗਿਲ ਸਕਣਗੇ। ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਦੁੱਖ ਵੰਡਾਅ ਸਕਣਗੇ ਤੇ ਸੁੱਖ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮਾਣ ਸਕਣਗੇ।

ਵਿਸ਼ਵ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ : ਭਾਰਤੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਪੰਜਵਾਂ ਸੋਨ ਤਮ.ਗਾ ਜਿਤਿਆ

ਕਾਹਿਰਾ/ਏ.ਟੀ.ਨਿਊਜ਼:- ਇੱਥੇ ਆਈਐੱਸਐੱਸਐੱਫ ਵਿਸ਼ਵ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰੁਦਰਕਸ਼ ਬਾਲਾਸਾਹਿਬ ਪਾਟਿਲ, ਕਿਰਨ ਅੰਕੁਸ਼ ਜਾਧਵ ਅਤੇ ਅਰਜੁਨ ਬਬੂਤਾ ਦੀ ਤਿੱਕੜੀ ਨੇ ਪੁਰਸ਼ 10 ਮੀਟਰ ਏਅਰ ਰਾਈਫਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਫਾਈਨਲ ਵਿੱਚ ਚੀਨ ਨੂੰ 16-10 ਨਾਲ ਹਰਾ ਕੇ ਸੋਨ ਤਮ.ਗਾ ਜਿੱਤਿਆ ਹੈ।

ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਹ ਪੰਜਵਾਂ ਸੋਨ ਤਮ.ਗਾ ਹੈ। ਫਾਈਨਲ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦਿਆਂ 14-2 ਲੀਡ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਚੀਨ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਵਾਪਸੀ ਕਰਦਿਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਚਾਰ ਸੀਰੀਜ਼ ਜਿੱਤ ਕੇ ਸਕੋਰ 10-14 ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਅਗਲੀ ਸੀਰੀਜ਼ ਜਿੱਤ ਕੇ ਸੋਨ ਤਮ.ਗਾ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਕਰ ਲਿਆ। ਰੁਦਰਕਸ਼ ਦਾ ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਸ਼ਵ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹ ਦੂਜਾ ਸੋਨ ਤਮ.ਗਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ 10 ਮੀਟਰ ਰਾਈਫਲ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੋਨ ਤਮ.ਗਾ ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮਹਿਲਾ 10 ਮੀਟਰ ਏਅਰ ਪਿਸਟਲ ਟੀਮ ਨੇ ਵੀ ਸੋਨ ਤਮ.ਗੇ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਮ.ਗਾ ਪੱਕਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਿਵਸ ਕਿ ਲਛਮੀ ਪੂਜਾ?

ਸਰਵਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਮੌਸਮਾਂ, ਧਰਮ, ਇਤਿਹਾਸ, ਮਿਥਿਹਾਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਾਤ ਪ੍ਰਥਾ ਨਾਲ ਵੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦਾ ਆਰੰਭ ਮੌਸਮ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਅਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਦੀ ਕਰੋਪੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਪੂਜਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਤੇ ਮਰਯਾਦਾ ਵੀ ਆਰੰਭੀ ਗਈ। ਗਈ। ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਜੁੜਦੀਆਂ ਗਈ ਅਤੇ ਤਿਉਹਾਰ ਅਤੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। ਪੁਜਾਰੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਧਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਖਾਤਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਪਾਣ ਚਾੜ ਦਿੱਤੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ, ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੈ, ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ। ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਆਮ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਅਯੁੱਧਿਆ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦਸ਼ਰਥ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਰਾਮ, ਘਰੇਲੂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਾਰਨ ਮਿਲੇ 14ਸਾਲ ਦੇ ਬਨਵਾਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ, ਕੱਤਕ ਦੀ ਮੱਸਿਆ ਵਾਲੇ ਦਿਨ (ਸਾਲ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ) ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਸਮੇਤ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਅਯੁੱਧਿਆ ਨਗਰੀ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਦੀਵੇ ਬਾਲ ਕੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵ ਸਮੁੰਦਰ ਮੰਥਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦੀ ਪਤਨੀ, ਧਨ-ਦੌਲਤ, ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਕਿਸਮਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ, 'ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਲਛਮੀ' ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਕ ਵਸੀਲੇ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਦੀਵਾਲੀ, 'ਕਾਰਤਿਕ ਕੀ ਅਮਾਵਸ ਕੋ ਪੜਨੇ ਵਾਲਾ ਹਿੰਦੂਓ ਕਾ ਏਕ ਤਿਉਹਾਰ ਜਿਸ ਮੇਂ ਲਕਛਮੀ ਪੂਜਨ ਹੋਤਾ ਹੈ'।

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਦੀ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਵੱਲੋਂ, ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਗਵਾਲੀਅਰ ਦੇ ਕਿਲੇ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੈਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਮਤਭੇਦ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ 52 ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ, ਜੋ ਉਸੇ ਕਿਲੇ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਸਨ, ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਿਹਾ ਕਰਵਾਇਆਂ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ 'ਦਾਤਾ ਬੰਦੀ ਛੋੜ' ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਵੀ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਧਾਰਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ, ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਘਿਓ ਦੇ ਦੀਵੇ ਜਗਾਏ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਹੋਰ ਤਾਰੀਖਾਂ ਵਾਂਗੂੰ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਗਵਾਲੀਅਰ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਬਾਰੇ ਵੀ ਮਤਭੇਦ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕਿਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋਏ ਸਨ ਜਾਂ ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜੇ ਸਨ? ਪਰ ਇਹ ਸਵਾਲ, ਸਾਡਾ ਅੱਜ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣਾ ਤਿਉਹਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੰਦ ਦੇ ਕੈਲੰਡਰ ਮੁਤਾਬਕ, ਕੱਤਕ ਦੀ ਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਮਨਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਕੱਤਕ ਦੀ ਮੱਸਿਆ, 25 ਅਕਤੂਬਰ ਦਿਨ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਛਾਪੇ ਗਏ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੱਸਿਆ 9 ਕੱਤਕ (25 ਅਕਤੂਬਰ) ਦਿਨ ਮੰਗਲਵਾਰ ਦੀ ਹੀ ਦਰਜ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿੱਚ ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਿਵਸ 8 ਕੱਤਕ/24 ਅਕਤੂਬਰ ਦਾ ਦਰਜ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ?

ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਕੈਲੰਡਰ ਮੁਤਾਬਕ ਦਿਨ ਦਾ ਆਰੰਭ ਸਵੇਰੇ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 24 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਸੂਰਜ 6:40 'ਤੇ ਚੜ੍ਹੇਗਾ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਚੰਦ ਦੀ ਤਿੱਥ, ਕੱਤਕ ਵਦੀ ਚੌਦਸ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ 24 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਕੱਤਕ ਦੀ ਚੌਦਸ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੱਤਕ ਦੀ ਚੌਦਸ 24 ਤਾਰੀਖ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ 5:27 ਤੇ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੱਸਿਆ ਦਾ ਆਰੰਭ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ 4:18 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗੀ। 25 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਸੂਰਜ ਚੜਨ ਵੇਲੇ ਕੱਤਕ ਦੀ ਮੱਸਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੈਲੰਡਰ ਸਮੇਤ ਕੋਈ ਵੀ ਜੰਤਰੀ ਵੇਖ ਲਓ, ਕੱਤਕ ਦੀ ਮੱਸਿਆ 9 ਕੱਤਕ (25 ਅਕਤੂਬਰ) ਦਿਨ ਮੰਗਲ ਵਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਦਰਜ ਹੈ। ਕੱਤਕ ਵਦੀ 15 (ਮੱਸਿਆ) ਦਾ ਆਰੰਭ 24 ਅਕਤੂਬਰ ਦਿਨ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 5:27 ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ 4:18 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਲਛਮੀ ਪੂਜਾ' ਕਰਨੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਛਮੀ ਪੂਜਾ ਦੇ ਸ਼ੁਭ ਮਹੂਰਤ ਦਾ ਸਮਾਂ, ਸ਼ਾਮ 6:57 ਤੋਂ 8:23 ਹੈ। ਮੱਸਿਆ ਦੀ ਤਿੱਥ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ 4:18 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੱਤਕ ਸੁਦੀ ਏਕਮ ਆਰੰਭ ਹੋ ਜਾਣੀ ਹੈ। 'ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਲਛਮੀ ਪੂਜਾ' ਲਈ ਮੱਸਿਆ ਦਿ ਤਿੱਥ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ 'ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਲਛਮੀ ਪੂਜਾ' ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਕੱਤਕ ਵਦੀ ਪੰਦਰਾਂ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵੇਲੇ ਭਾਵ 24 ਅਕਤੂਬਰ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਹੀ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਦੀਵਾਲੀ ਕੱਤਕ ਦੀ ਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਵ ਕੱਤਕ ਦੀ ਚੌਦਸ ਨੂੰ ਮਨਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਿਹਾੜਾ ਵੀ ਕੱਤਕ ਦੀ ਚੌਦਸ ਨੂੰ ਹੀ ਮਨਾਉਣਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ? ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਤਾਂ ਆਖੰਡ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨੀ ਹੈ। 9 ਕੱਤਕ ਦਿਨ ਮੰਗਲਵਾਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਹੀ ਕੱਤਕ ਵਦੀ ਪੰਦਰਾਂ (ਮੱਸਿਆ) ਹੈ। ਮੱਸਿਆ ਦੀ ਤਿੱਥ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ 4:18 ਤੱਕ ਰਹਿਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਿਵਸ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਮਨਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 8 ਕੱਤਕ ਦਿਨ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 5:27 ਤੀਕ ਕੱਤਕ ਵਦੀ ਚੌਦਸ ਹੀ ਰਹਿਣੀ ਹੈ। 5:27 ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮੱਸਿਆ ਦੀ ਤਿੱਥ ਆਰੰਭ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਛਮੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਮੱਸਿਆ ਦੀ ਤਿੱਥ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਕਿਸ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਿਹਾੜਾ ਕੱਤਕ ਵਦੀ ਚੌਦਸ ਨੂੰ ਮਨਾ ਰਹੀ ਹੈ? ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਜਿਹਾ ਤਾਂ ਕਰਦੀ ਜੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਮੁਤਾਬਕ ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਿਵਸ ਦੇ ਪਰਦੇ ਹੇਠ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦੀ ਪਤਨੀ, ਧਨ-ਦੌਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਕਾਲਪਨਿਕ ਦੇਵੀ 'ਲਛਮੀ' ਦੀ ਪੂਜਾ ਹੀ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ, 'ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਲਛਮੀ ਪੂਜਾ' ਦੇ ਮਹੂਰਤ ਮੁਤਾਬਕ, ਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਬੰਦੀਛੋੜ ਦਿਵਸ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹਾਨਤਾ

ਡਾ. ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ

'ਬੰਦੀ ਛੋੜ' ਦਿਵਸ ਮਹੱਤ ਪੱਖੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀਵਾਲੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕਹਿ ਲਈਏ ਕਿ ਸਿੱਖ ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ 'ਬੰਦੀ ਛੋੜ' ਦਿਵਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਦਿਵਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ, ਪਰਉਪਕਾਰ ਦੀ ਸਦਾਚਾਰਕਤਾ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਰਵਾਇਤ ਹੈ। ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਇਸ ਦਿਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਦੀਪਮਾਲਾ ਅਤੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਕਾਰਨ 'ਦਾਲ ਰੋਟੀ ਘਰ ਦੀ, ਦੀਵਾਲੀ ਅੰਬਰਸਰ' ਦੇ ਬੋਲ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਾਣ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਬੜੀ ਗੌਰਵਮਈ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਨੇ ਰਵਾਇਤੀ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਅਰਥ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਧਾਂਤਕ ਆਧਾਰ ਬਖ਼ਸ਼ ਕੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਸਦ ਜੀਵਤ ਸਰੂਪ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਸ਼ੋਭਾ ਵੀ ਵਧਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਮੀਰ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਲਬਰੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ 'ਬੰਦੀ ਛੋੜ' ਤੇ 'ਬੰਦੀਮੋਚ' ਸਮਾਨਰਥੀ ਸ਼ਬਦ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੈਦ ਵਿਚੋਂ ਛੁਡਵਾਉਣ ਵਾਲਾ, ਰਿਹਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲਾ 'ਗਈ ਬਹੋੜੁ ਬੰਦੀ ਛੋੜੁ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਦੁਖਦਾਰੀ' ਯਥਾ 'ਨਾਨਕ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਰਾਖਿ ਲੇਹਿ ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬ ਬੰਦੀ ਮੋਚ'। ਇਥੇ ਇਹ ਪਦ ਸਰਬ ਸ਼ਕਤੀਵਾਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪ੍ਰਥਾਇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ (ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪਰਮੇਸ਼ਰ) ਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੱਤਾ ਗੁਰੂ (ਗੁਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ) ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣੀ ਪਦ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਗੁਰਮੁਖ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਨੂੰ ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਰਾਤ ਦੀਵੇ ਬਾਲਣ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। 'ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਰਾਤ ਦੀਵੇ ਬਾਲੀਅਨਿ...ਗੁਰਮੁਖ ਸੁਖਫਲ ਦਾਤ ਸਬਦ ਸਮਾਲੀਅਨਿ'। ਜੋ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਕੇਵਲ ਕੁਝ ਚਿਰ ਲਈ ਬਲਦੇ ਦੀਵਿਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮ-ਕਿਰਿਆ ਨਾਲੋਂ ਗੁਰਮੁਖ ਦਾ ਚਿਰੰਜੀਵੀ ਹਿਰਦੈ ਦਾ ਸੁਖਮਈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਕਹਿ ਤੇ ਅਸੀਮ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਨੈਤਿਕਤਾ ਵਿਚ ਪਰਉਪਕਾਰ ਦਾ ਸਦਗੁਣ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਾ ਸਿੱਖ ਉਤਸਵ ਸਦਗੁਣ ਭਰਪੂਰ ਵਾਕਿਆ ਦੀ ਵੀ ਉੱਤਮ ਵੰਨਗੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦਿਨ ਦੀਵੇ ਮਚਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਨੇ ਚਲਾਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਗਵਾਲੀਅਰ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਵਚਨਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਆਪ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਪਿੱਛੋਂ ਜਦ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਸਤਰ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਤੇ ਸੂਰਬੀਰਤਾ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸੌੜੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਜੋਂ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗਵਾਲੀਅਰ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦਬਿਸਤਾਨ-ਏ-ਮਜ਼ਾਹਿਬ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਜੁਰਮਾਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਦਬਿਸਤਾਨ-ਏ-ਮਜ਼ਾਹਿਬ ਵਿਚ ਚਾਲੀ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਤੱਕ ਰਹਿਣ ਦੇ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਿਖੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਭੱਟ ਵਹੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 6 ਸਾਲ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਰਹੇ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਵਾਲੀਅਰ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਖੂਹ ਵਿਚੋਂ ਮਿਲੀ ਇਕ ਸਿੱਲ ਦੀ ਫਾਰਸੀ ਲਿਖਤ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸੰਮਤ 1670 (1613 ਈ:) ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ :

ਯਕ ਮਰਦ-ਏ-ਕਮਾਲ ਪੀਰ ਹਿੰਦ,
ਸ਼ਾਹਸ਼ਮ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸ਼ਾਹ ਐਨ ਸ਼ਾਹ
ਨੂਰਉਦੀਨ ਸੁਲਤਾਨ ਹਿੰਦ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ
ਕਰਦੰਦ॥

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਗਵਾਲੀਅਰ ਵੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਵੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭੱਟ ਵਹੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ 26 ਅਕਤੂਬਰ, 1619 ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਆਏ ਕਿ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ :

'ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਮਹਲ ਛਟਾ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ ਕਾ, ਸੋਢੀ ਖਤ੍ਰੀ ਚਕ ਗੁਰੂ ਕਾ ਪਰਗਣਾ ਨਿਝਰਆਲਾ, ਸੰਮਤ ਸੋਲਾਂ ਸੈ ਛਿਹਤ੍ਰ ਕੱਤਕ ਮਾਸੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਪਖੇ ਚੌਦਸ ਦੇ ਦਿੰਹੁ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਬਾਵਨ ਰਾਜਯੋਂ ਕੇ ਗੈਲ ਗੜ ਗੁਆਲੀਅਰ ਸੇ ਬੰਦਨ ਮੁਕਤ ਹੋਏ।'

ਉਹ 52 ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਇਹ ਸਿੱਖ ਸਦਗੁਣਾਂ ਵਿਚਲੇ ਪਰਉਪਕਾਰ ਦੇ ਸਦਗੁਣ ਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ ਜੋ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ 52 ਸ਼ਾਹੀ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛੁਡਵਾ ਕੇ ਵਰਤਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੰਦੀਛੋੜ ਦਾਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਵਾਲੀਅਰ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਨਾਂਅ ਵੀ ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਾਤਾ ਹੈ।

ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਿਵਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਵ ਕਾਰਨ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹਰ ਸਾਲ ਭਾਰੀ ਸੰਗਤ ਜੁੜਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਸਰੋਕਾਰ ਦੀਵਾਲੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹੋਇਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਗਲਾਂ ਨੇ ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਮੇਲਾ ਕਈ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੂਬਾ ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ 5000 ਰੁਪਏ ਟੈਕਸ ਦੇਣਾ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਲੀ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈ ਲਈ ਸੀ। ਪਰ ਮੁਗਲਾਂ ਨੇ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਚੌਹੀਂ ਪਾਸੇ ਪਹਿਰਾ ਲਾ ਕੇ ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਇਕੱਠ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਇਕੱਠਾ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਸੂਬੇ ਨੇ ਟੈਕਸ ਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿਚ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ। ਜਦ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੰਮਤ 1794 ਵਿਚ ਬੰਦ-ਬੰਦ ਕਟਵਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 'ਸਰਬਤ ਖ਼ਾਲਸਾ' ਅਤੇ 'ਗੁਰਮਤੇ' ਦਾ ਸਰੋਕਾਰ ਵੀ ਬੰਦੀਛੋੜ ਦਿਵਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਿਸਲ ਕਾਲ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀਵਾਲੀ ਅਤੇ ਵੈਸਾਖੀ ਦੇ ਉਤਸਵਾਂ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਅਕਾਲ ਬੁੰਗਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ 'ਸਰਬਤ ਖ਼ਾਲਸਾ' ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਸੰਕਟ ਦੇ ਹੱਲ ਜਾਂ ਪੰਥ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਸਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਗੁਰਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਵੱਡਾ ਗੁਰਮਤਾ (ਸਰਹਿੰਦ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦਾ) ਦੀਵਾਲੀ 1754, ਗੁਰਮਤਾ 30 ਅਕਤੂਬਰ 1758 ਸਿੱਖ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਰਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਂਕ ਜਮਾਉਣ ਦਾ, 7 ਨਵੰਬਰ 1760 ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਗੁਰਮਤਾ, 22 ਅਕਤੂਬਰ 1761 ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਸਹਾਇਕਾਂ ਤੇ ਸੂਹੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਗੁਰਮਤਾ, 17 ਅਕਤੂਬਰ 1762 ਅਬਦਾਲੀ ਨਾਲ ਡਟ ਕੇ ਟੱਕਰ ਲੈਣ ਦਾ ਗੁਰਮਤਾ, 4 ਨਵੰਬਰ 1763 ਜਹਾਨ ਖ਼ਾਨ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਹਿਤ ਗੁਰਮਤਾ, ਅਕਤੂਬਰ 1765 ਦਾ ਨਾਜੀਬ-ਉਦ-ਦੌਲਾ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦਾ ਗੁਰਮਤਾ, ਨਵੰਬਰ 1767 ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਨਾਲ ਮੁੜ ਟੱਕਰ ਲੈਣ ਦਾ ਗੁਰਮਤਾ ਆਦਿ ਬੰਦੀਛੋੜ ਦਿਵਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ।

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 35 'ਤੇ)

TRANS-ALLIANCE
TOGETHER WE SAVE

FUEL DISCOUNTS
UPTO 80 CENTS PER GALLON DISCOUNT
MAJOR NETWORK OF TRUCK STOPS

FUEL CARDS
NO CREDIT - NO PROBLEM
BEST CUSTOMER SERVICE

FLEET ONE FACTORING
WE WANT TO MAKE FACTORING EASY FOR YOU
SAME-DAY FUNDING - NO HIDDEN FEES
COMPETITIVE RATES - 97% ADVANCE RATE

YOU BREAK DOWN
WE SHOW UP
24-HOUR ROADSIDE ASSISTANCE

TRUCK REPAIR & TIRE DISCOUNTS
GET NATIONAL ACCOUNT
NEARLY 3,000 HIGHLY SKILLED TECHNICIANS COAST TO COAST

FUEL MANAGEMENT
DAILY FUEL RATES IN PHONE APP

CALL FOR MORE INFO
(855)641-6955, (888)795-7035

ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ

ਨਿਹੁੰ

ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਅਣਖੀ

ਉਸ ਦਿਨ ਟਰੇਨ ਬਹੁਤ ਲੇਟ ਸੀ। ਉਹ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ 'ਤੇ ਗਿਆ, ਉਹਦੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਆਖ਼ਰੀ ਬੱਸ ਨਿੱਕਲ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਉਸ ਰੇਲਵੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ। ਗੱਡੀ ਦਾ ਨਾਂ ਰੱਖ ਦਿੰਦੇ ਨੇ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ, ਪਰ ਪਸੰਜਰ ਗੱਡੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਭੈੜੀ ਹਾਲਤ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਗੱਡੀਆ ਦੀ। ਉਹ ਦੁਚਿੱਤੀ ਜਿਹੀ ਵਿੱਚ ਚੌਰਾਹੇ ਉੱਤੇ ਆ ਖੜੋਤਾ।ਉਮੀਦ ਸੀ, ਉਧਰ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਟਰੱਕ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਖ਼ਰੀ ਬੱਸਾਂ ਲੰਘੀਆਂ ਤੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਟਰੱਕਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੱਭ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹ ਮੁਫ਼ਤ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਹੜਾ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ। ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲੇ ਬੱਸ ਕਿਰਾਇਆ ਵਸੂਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਖ਼ਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਿਗਾਨੇ ਥਾਂ ਰਾਤ ਕੱਟਣੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਫਿਰ ਸ਼ਹਿਰਦਾਰੀ। ਚੌਰਾਹੇ ਉੱਤੇ ਕਈ ਟਰੱਕ ਆਏ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵੱਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਟਰੱਕ ਆਉਂਦਾ, ਖੱਬੇ ਮੁੜ ਜਾਂਦਾ, ਹੋਰ ਆਉਂਦਾ, ਸੱਜੇ ਮੁੜ ਜਾਂਦਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵੱਲ ਜਾਂਦੀ ਸਿੱਧ ਸੜਕ ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਟਰੱਕ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਸਵਾਰੀਆਂ ਹੋਰ ਵੀ ਖੜੀਆਂ ਸਨ। ਦੋ ਘੰਟੇ ਗੁਜ਼ਰ ਗਏ। ਅੱਧੀਆਂ ਸਵਾਰੀਆਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਕਿਰ ਗਈਆਂ ਤੇ ਫੇਰ ਉਹਨੇ ਵੀ ਸੋਚਿਆ, ਇੰਝ ਹੀ ਖੜ੍ਹਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਚੌਰਾਹੇ ਉੱਤੇ ਹੀ ਰਾਤ ਕੱਟਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਪਰ ਸਿਆਲ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਹੈ। ਚੌਰਾਹੇ ਉੱਤੇ ਕਿਹੜਾ ਕੋਈ ਹੋਟਲ ਜਾਂ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾ ਵੜੀਏ। ਐਵੇਂ ਟੁੱਟੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਪੰਜ-ਸੱਤ ਦੁਕਾਨਾਂ ਹਨ। ਚਾਹ-ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਨਿੱਕ-ਸੁੱਕ ਦੀਆਂ ਰੇੜ੍ਹੀਆਂ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਦੋ ਢਾਬੇ।ਗਾੜ੍ਹਾ ਹਨੇਰਾ ਉੱਤਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਰਿਕਸ਼ਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਰਜਨ ਨਗਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਮਕਾਨ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਔਖ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਉਹ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਥੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਉਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਸੰਬੰਧ ਹੀ ਨਾ ਹੋਣ। ਉਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਵਿਰਲੇ ਵਿਰਲੇ ਮਕਾਨ ਹੀ ਸਨ। ਕਿਧਰੇ ਕੋਈ-ਕੋਈ ਕੋਠੀ ਤੇ ਕੁਝ ਛੋਟੇ ਮਕਾਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਪਲਾਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਖ਼ਾਲੀ ਪਿਆ ਹੋਵੇ। ਸਮੁੰਦਰੀਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਕੋਠੀਆਂ ਸਿਰ ਕੱਢੀ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਸਨ। ਨਵੇਂ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨ। ਜੱਸੋ ਦੇ ਮਕਾਨ ਦੀ ਪੱਕੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਸੀ, ਲੋਹੇ ਦੇ ਗੇਟ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਵੈਲਡਿੰਗ ਕੀਤਾ, ਬਰਾੜ ਹਾਊਸ। ਗੇਟ ਦਾ ਰੰਗ ਗੇਰੂਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਕਾਲਾ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹੀ ਰੰਗ ਪੇਂਟ ਕਰਾਉਂਦੇ।

ਉਹ ਕਾਲ-ਬੈੱਲ ਵਜਾ ਕੇ ਅੰਦਰ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦਾ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।ਚਿੱਤਰਹਾਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗੇਟ ਜੱਸੋ ਦੇ ਵੱਡੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਗੁਰਦੇਵ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਜਾਣਦਾ ਤਾਂ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਪਹਿਚਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਗੁਰਦੇਵ ਨੇ ਵੀ ਉਹਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਹਿਚਾਣਿਆ।ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਬਦਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ਉੱਤੇ ਭਰਵੀਂ ਦਾੜ੍ਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਦੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਅੱਧੀ ਚਿੱਟੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਗੁਰਦੇਵ ਨੇ ਉਹਦੇ ਬਾਪ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਆ ਤਾਂ ਮੁੰਡਾ ਸਮਝ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਹੈ।

ਗੁਰਦੇਵ ਤੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਗੱਲ-ਬਾਤ ਸੁਣ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜੱਸੋ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਆਈ। ਉਹਨੂੰ ਬੋਲਦਾ ਸੁਣ ਕੇ ਝੱਟ ਪਹਿਚਾਣ ਗਈ। ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਆਖੀ ਤੇ ਉਹਦਾ ਹੱਥ ਫੜ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਂਗ ਉਹ ਉਹਨੂੰ ਅੰਦਰ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛਿਆ। ਨਿਹੋਰਾ ਵੀ ਮਾਰਿਆ, ਅੱਜ ਕਿੱਧਰੋਂ ਰਾਹ ਭੁੱਲ ਗਿਆ?

ਹੁਣ ਉਹ ਪੋਤੇ-ਪੋਤੀਆਂ ਤੇ ਦੋਹਤੇ-ਦੋਹਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਜੱਸ ਦੇ ਦੋ ਮੁੰਡੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਸੀ। ਤਿੰਨੇ ਵਿਆਹੇ- ਵਰ੍ਹੇ, ਅਗਾਂਹ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇ ਜੁਆਕ ਸਨ। ਗੁਰਦੇਵ ਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਮੁੰਡਾ ਤੇ ਤਿੰਨ ਕੁੜੀਆਂ ਸਨ। ਉਹਨੇ ਵੀ ਚਾਰ ਬੱਚੇ ਵਿਆਹ ਲਏ ਸਨ। ਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਬੱਚੇ ਸਨ।ਜੱਸੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਕੁੜੀ ਸੀ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੇ ਵੇਲੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿਹੁੰ ਲੱਗਿਆ, ਗੱਲ ਖ਼ਾਸੀ ਵਧ ਗਈ ਸੀ। ਜੱਸੋ ਕਾਲਜ ਜਾਂਦੀ ਹੁੰਦੀ। ਗੁਰਦੇਵ ਬੀ. ਏ. ਕਰ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਚੁੱਪ-ਚੁਪੀਤੇ ਹੀ ਜੱਸੋ ਦੇ ਪਿਓ ਨੇ ਮੁੰਡਾ ਲੱਭਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਭੰਵਾਲੀਆਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਮਿਲਣੋਂ ਨਹੀਂ ਹਟੇ। ਗੁਰਦੇਵ ਜੱਸੋ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਵੀ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਕਦੇ ਪੇਕੀਂ ਮਿਲਣ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਇਕੱਲੇ ਜ਼ਰੂਰ ਬੈਠਦੇ ਤੇ ਆਪਣਾ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਕਰਦੇ। ਜੱਸੋ ਨੇ ਕੋਈ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਉਹਨੂੰ ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।ਉਹਦਾ ਸਹੁਰਾ ਜ਼ਮੀਨ-ਜਾਇਦਾਦ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਸੀ। ਅਗਾਂਹ ਜੱਸੋ ਦਾ ਘਰਵਾਲਾ ਪਿਓ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਪੁੱਤ ਸੀ। ਸੁਭਾਓ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਊ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਰੁਚੀਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ।ਅਗਾਂਹ ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਵੇਂ ਮੁੰਡੇ ਬਹੁਤੇ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਾਏ। ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਦਸਵੀਂ ਦਸਵੀਂ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਵੱਡੇ ਦਾ ਇਕ ਬਾਣੀਏ ਨਾਲ ਆੜ੍ਹਤ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਅੱਧ ਸੀ ਅਤੇ ਛੋਟਾ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਦਾ ਮਾਲਕ। ਗੁਰਦੇਵ ਨੇ ਬੀ. ਏ. ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਪਟਵਾਰੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਦੁਨੀਆ ਲੁੱਟ-ਸੁੱਟ ਖਾਧੀ। ਉਹਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਅੱਠਵੀਂ ਪਾਸ ਸੀ। ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਲਾਇਆ ਉਹਨਾਂ ਨੇ। ਮੁੰਡਾ ਹੁਣ ਡਾਕਟਰ ਸੀ। ਦੂਰ ਸ਼ਹਿਰ ਆਪਣਾ ਕਲੀਨਿਕ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ। ਆਪਣੇ ਕਲੀਨਿਕ ਦੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਆਮਦਨੀ ਸੀ ਉਹਨੂੰ। ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਮਰੀਜ਼ ਭਾਅ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਬਾਕੀ ਕੁੱਲ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸੌਦਾ ਭਾਅ ਤੋੜ ਕੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਬੋਲ ਰੱਬ ਦਾ ਬੋਲ ਹੈ।

ਜੱਸੋ ਦਾ ਘਰਵਾਲਾ ਸ਼ੱਕੀ ਬੰਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੱਸੋ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵੇਲੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਾਰੇ ਕਾਰਾਂ-ਵਿਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੂਹਰੇ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਮੂਹਰੇ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਿੱਛੇ ਪਿੱਛੇ ਸੀ। ਉਹ ਜੱਸੋ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਆਪਣਾ ਬੰਦਾ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਉੱਤੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕੀ ਸ਼ੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਗੁਰਦੇਵ ਮਿੱਠਾ ਬੋਲਦਾ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਦੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਉਹਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਝੱਟ ਬੋਲ ਉੱਠਦਾ, ਜੀਜਾ ਜੀ, ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ। ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜੀਜਾ ਜੀ ਕਹਿ ਕੇ ਜ਼ਰੂਰ ਬੁਲਾਉਂਦਾ, ਫੇਰ ਚਾਹੇ 'ਨਛੱਤਰ ਸੂੰ, ਨਛੱਤਰ ਸੂੰ ਆਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਭੈਣਾਂ ਦੀਆਂ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢੀ ਜਾਂਦਾ।ਉਸ ਦਿਨ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਅਜੇ ਉਹ ਬੈਠਾ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਝੱਟ ਅੰਦਰੋਂ ਕਿਧਰੋਂ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਆ ਖੜੋਤਾ। ਜੱਸੋ ਨਾਲ ਉੱਖੜੀਆਂ ਉੱਖੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉਹਨੇ ਅਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੀ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਐਨੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਹਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਕੋਈ ਸਾਬਤ-ਸਬੂਤੀ ਗੱਲ ਕਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇੰਝ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਜਦੋਂ ਵੀ ਜੱਸੋ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ, ਉਹਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਓ ਉੱਖੜੇ ਦਾ ਉੱਖੜਿਆ ਰਹਿੰਦਾ। ਉਹਦੇ ਕੋਲੋਂ ਗੱਲ ਸਿਰੇ ਨਾ ਲੱਗਦੀ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਪੂਰੀ ਵੀ ਨਾ ਹੋਈ ਹੁੰਦੀ, ਕੋਈ ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਬੋਲ ਦਿੰਦਾ। ਜੱਸੋ ਦੀ ਵੀ ਤਾਂ ਇਹੀ ਹਾਲਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਦੁਆ-ਸਲਾਮ ਹੋਈ।ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਹਾਲਚਾਲ ਪੁੱਛਿਆ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਚਾਹ ਆਈ ਤੇ ਫੇਰ ਜੁਆਕ ਆ ਗਏ।ਉਹ ਕਈ ਸਨ। ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਸੀ, ਕਿਹੜਾ ਕੀਹਦਾ ਜੁਆਕ ਹੈ। ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖ਼ੁਦ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਔਹ ਕੁੜੀ ਦੋਹਤੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਜੁਆਕ ਵੱਡੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਹਨ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ। ਉਹ ਕੁਝ ਚਿਰ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਟਿਕੇ, ਫੇਰ ਹੋ-ਹੋ ਕਰ ਕੇ ਸਾਰੇ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਭੱਜ ਗਏ। ਤੇ ਫੇਰ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਬੋਤਲ ਕੱਢ ਲਿਆਇਆ। ਇਹ ਖੋਲ੍ਹੀ ਹੋਈ ਬੋਤਲ ਸੀ। ਵਿੱਚੋਂ ਪਊਆ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਤੀ ਹੋਈ।ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਆਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਦੇ ਇੱਕ ਅੱਧ ਪੱਗ ਈ ਲੈਨਾਂ, ਹੁਣ ਸਰੀਰ ਝੱਲਦਾ ਨ੍ਹੀਂ। ਮੇਰੀ ਵੀ ਛੱਡੀ ਵਾਂਗੂੰ ਈ ਐ। ਲਿਆ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਲਾ ਲੈਨੇ ਆਂ। ਗੁਰਦੇਵ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਮੁੰਡਾ ਅੰਦਰੋਂ ਸਾਗ ਦੀ ਵੱਡੀ ਕੌਲੀ ਭਰ ਕੇ ਦੇ ਗਿਆ। ਵਿੱਚ ਦੋ ਚਮਚੇ, ਸਾਗ ਭਾਫਾਂ ਛੱਡ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉੱਤੇ ਮੱਖਣ ਤੈਰਦਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੂਜਾ ਪੈੱਗ ਵੀ ਪਾ ਲਿਆ। ਗੁਰਦੇਵ ਦਾ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਅੱਜ ਸੰਵਾਰ ਕੇ ਪੀਵੇ। ਪੀਣ ਵਾਂਗ ਪੀਵੇ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹਦਾ ਸਰੀਰ ਵੀ ਹੁਣ ਸ਼ਰਾਬ ਝੱਲਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਦੇ ਬਹੁਤੀ ਪੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਤੜਕੇ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੁੰਦਾ। ਸਿਰ ਦੁਖਦਾ ਅਤੇ ਚੱਕਰ ਆਉਂਦੇ। ਤੁਰਨ ਵੇਲੇ ਪੈਰ ਥਿੜਕਦੇ, ਢਿੱਡ ਕੱਸਿਆ ਰਹਿੰਦਾ। ਪਰ ਅੱਜ ਉਹਦੇ ਅੰਦਰ ਪੁਰਾਣੀਆ ਸਾਰੀਆ ਤਰੰਗਾਂ ਜਾਗ ਉੱਠੀਆਂ ਸਨ, ਜੁਆਨੀ-ਪਹਿਰੇ ਏਦਾਂ ਹੀ ਕਦੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਆਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਹ ਡੱਕ ਕੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਛੋਟੇ ਸਨ। ਦੋ ਬੱਚੇ ਹੀ ਸਨ। ਤੀਜਾ ਇੱਕ ਮੁੰਡਾ ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁੜੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਗੋਦੀ ਵਾਲੇ ਜੁਆਕ ਨੂੰ ਜੱਸੋ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਪਾ ਦਿੰਦੀ। ਜਦੋਂ ਉਹਦੇ ਘੁਰਾੜੇ ਵੱਜਣ ਲੱਗਦੇ ਤੇ ਖ਼ਾਸੀ ਰਾਤ ਲੰਘ ਚੁੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਗੁਰਦੇਵ ਉੱਠ ਕੇ ਜੱਸੋ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ। ਚੋਰੀ ਦਾ ਗੁੜ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸੁਆਦ ਲੱਗਦਾ।

ਗੁਰਦੇਵ ਦੀ ਵੱਡੀ ਕੁੜੀ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਪਹਿਲ-ਪਲੇਠੀ ਦੀ ਕੁੜੀ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਹੀ ਵਿਆਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਹਦਾ ਮੁੰਡਾ ਛੋਟਾ ਸੀ। ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਕੋਲ ਉਹਦੇ ਸਹੁਰੀਂ ਮਿਲਣ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਫੇਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੜ੍ਹ ਲਿਖ ਕੇ ਡਾਕਟਰ ਬਣ ਗਿਆ, ਫੇਰ ਵੀ ਉਹ ਨਾ ਜਾਂਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨੂੰ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਦੇ ਉਜੱਡ ਜਿਹੇ ਸਹੁਰੇ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦੀ ਤਮੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਨਿਰਾਦਰੀ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਹਾਰ ਕੇ ਗੁਰਦੇਵ ਆਪ ਉਹਦੇ ਸਹੁਰੇ ਜਾਂਦਾ। ਝੱਗਾ-ਚੁੰਨੀ ਤੇ ਖਾਣ- ਪੀਣ ਦਾ ਨਿੱਕ-ਸੁੱਕ ਦੇ ਆਉਂਦਾ। ਕਦੇ ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਪੇਕੀਂ ਗੇੜਾ ਮਾਰਦੀ। ਅੰਦਰ-ਖਾਤੇ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰਦੇਵ ਦੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਜੱਸੋ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਕੁੜੀ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਕਰਦਾ, ਰਾਤ ਕੱਟਦਾ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਆ ਕੇ। ਹੁਣ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਾਫ਼ੀ ਬਦਲ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਜੱਸੋ ਦੇ ਘਰ ਜੁਆਕਾਂ ਦੀ ਹੇੜ ਸੀ। ਬਹੂਆਂ ਆ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ। ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋ ਪੈੱਗ ਮਸਾਂ ਪੀਤੇ ਅਤੇ ਗਲਾਸ ਮੂਧਾ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਹਿੰਦਾ, ਤੂੰ ਜਿੰਨੀ ਮਰਜ਼ੀ ਪੀ, ਮੇਰੀ ਤਾਂ ਭਿਆਂ ਐਂ। ਗੁਰਦੇਵ ਨੇ ਤੀਜਾ ਪੈੱਗ ਪੀਤਾ ਅਤੇ ਬੋਲਿਆ, ਜੱਸੋ, ਲਿਆ ਬਈ ਖਾਈਏ ਰੋਟੀ। ਸਰੋਂ ਦਾ ਸਾਗ ਅਤੇ ਮੱਕੀ ਦੀ ਰੋਟੀ ਸੀ। ਜੱਸੋ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਖੁਆ ਗਈ। ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਹੀ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਜੱਸੋ ਹਰ ਵਾਰ ਜਬਰੀ ਦਾ ਨੱਕ ਵੱਟਦੀ। ਭਾਂਡੇ ਚੁੱਕਣ ਆਈ, ਉਹ ਮੂੰਹੋਂ ਵੀ ਬੋਲ ਪਈ, ਉਮਰ ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ ਕਮਲਿਆ। ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਜ਼ਾਈ ਖਿੱਚ ਲਈ ਸੀ, ਪਰ ਗੁਰਦੇਵ ਮੰਜੇ ਉੱਤੇ ਉੱਧਾ ਜਿਹਾ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਗੋਡੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਕੇ ਉੱਤੋਂ ਦੀ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਕਰੰਘੜੀ ਮਾਰੀ ਹੋਈ। ਜਿਵੇਂ ਕੁਝ ਡੂੰਘਾ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕੁਝ ਉਡੀਕ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਉੱਭੜਵਾਹਾ ਬੋਲਿਆ, ਹੈਂ, ਮੈਨੂੰ ਆਖ ਕੇ ਗਈ ਐਂ ਕੁਛ? ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਜੁਆਕ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਪਲੂੰਘੜੀਆਂ ਵਿਛਾ ਕੇ ਪਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ, ਉਹ ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਉੱਠਿਆ। ਲੰਮਾ ਚੌੜਾ ਵਿਹੜਾ ਸੀ ਘਰ ਦਾ। ਇੱਕ ਖੂੰਜੇ ਜਾ ਕੇ ਉਹਨੇ ਪਿਸ਼ਾਬ ਕੀਤਾ। ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਲਕਾ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਨਲਕਾ ਗੇੜ ਕੇ ਹੱਥ ਧੋਤੇ। ਚਾਹੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵਾਟਰ ਵਰਕਸ ਦੀਆਂ ਟੂਟੀਆਂ ਵੀ ਸਨ, ਪਰ ਨਲਕਾ ਵੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਲਕੇ ਬਗ਼ੈਰ ਸਰਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਾਟਰ ਵਰਕਸ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਇਤਬਾਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੱਝ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਤਾਂ ਹਰ ਵੇਲੇ ਰਹਿੰਦੀ। ਉਹਨੇ ਚੌਲਵੀਂ ਜਿਹੀ ਨਿਗਾਹ ਮਾਰੀ। ਪਰ੍ਹਾਂ ਵਰਾਂਢੇ ਦੇ ਖੂੰਜੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮੰਜੇ ਸਨ। ਵਰਾਂਢੇ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੀਂ ਕਮਰੇ ਸਨ। ਦੋਵਾਂ ਕਮਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬੱਤੀਆਂ ਜਗ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਰੌਸ਼ਨੀ ਮੱਧਮ ਸੀ, ਜ਼ੀਰੋ ਵਾਟ ਦੇ ਬਲਬ ਹੋਣਗੇ। ਉਹਨੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਬਹੂਆਂ ਸੁੱਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਵਰਾਂਢੇ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨਾਂ ਮੰਜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੰਜਾ ਜ਼ਰੂਰ ਜੱਸੋ ਦਾ ਹੈ। ਉਹਨੇ ਮੰਜਿਆਂ ਵੱਲ ਵਧਣਾ ਚਾਹਿਆ, ਪਰ ਵਰਾਂਢੇ ਦੇ ਫ਼ਰਸ਼ ਉੱਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖਦੇ ਹੀ ਉਹ ਖੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਕੀ ਪਤਾ, ਕਿਹੜਾ ਮੰਜਾ ਜੱਸੋ ਦਾ ਹੈ? ਜੱਸੋ ਦਾ ਮੰਜਾ ਏਥੇ ਹੈ ਵੀ ਕਿ ਨਹੀਂ? ਰਜ਼ਾਈਆਂ ਨਾਲ ਮੂੰਹ ਢਕੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਮੁਰਦੇ ਪਏ ਹੋਣ। ਕਿਤੇ ਉਹ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹੀ ਨਾ ਜਗਾ ਲਵੇ। ਰਾਤ ਹੈ, ਰੌਲਾ ਪੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਚੋਰ ਸਮਝ ਕੇ ਮੁੰਡੇ ਉਂ ਨਾ ਕੁੱਟ ਦੇਣ। ਉਹ ਵਾਪਸ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੰਜੇ ਉੱਤੇ ਪੈ ਗਿਆ। ਰਜ਼ਾਈ ਦਾ ਲੜ ਆਪਣੀ ਹਿੱਕ ਤੱਕ ਕਰ ਲਿਆ। ਨੀਂਦ ਨਾ ਉਹਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੁਣ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹਦੀ ਅੱਖ ਲੱਗਦੀ, ਫਿਰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦੀ। ਮੰਜੇ ਦੀਆਂ ਬਾਹੀਆਂ ਉਹਦੀਆਂ ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਬਣ ਗਈਆਂ। ਰਾਤ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਬਾਹੀ ਤੋਂ ਦੂਜਾ ਬਾਹੀ ਤੱਕ ਦੀ ਭਟਕਣ ਹੋਵੇ। ਕਦੇ ਉਹਨੂੰ ਲੱਗਦਾ, ਉਹ ਆਪ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਆਵੇਗੀ। ਸੁਪਨਾ ਆਉਂਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਉਹਦੇ ਸਿਰਹਾਣੇ ਖੜੀ ਹੋਵੇ। ਉਹਦੀ ਅੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦੀ, ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਕਿਧਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਉਧੇੜ ਬੁਣ ਵਿੱਚ ਪਹੁ ਫੁੱਟਣ ਲੱਗੀ। ਉਹ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਦਾ ਜਗਰਾਤਾ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਉੱਠ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਉੱਠ ਖੜ੍ਹਾ।ਅਗਵਾੜੀਆਂ ਭੰਨਣ ਲੱਗਿਆ। ਆਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਬੜੀ ਨੀਂਦ ਆਈ ਬਈ, ਜਿਵੇਂ ਘੋੜੇ ਵੇਚ ਕੇ ਸੁੱਤੇ ਹੋਈਏ। ਕਿਉਂ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿਆਂ?

ਹਾਂ ...। ਗੁਰਦੇਵ ਢਿੱਲਾ ਜਿਹਾ ਬੋਲਿਆ। ਚਾਹ ਲੈ ਕੇ ਆਉਨਾਂ ਮੈਂ। ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਖੰਘਦਾ ਥੁੱਕਦਾ ਬੈਠਕ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਿਆ।

ਚਾਹ ਪੀ ਕੇ ਗੁਰਦੇਵ ਲੈਟਰਿਨ ਗਿਆ, ਫੇਰ ਨ੍ਹਾ ਲਿਆ। ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨ੍ਹਾਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਹਨੇ ਗੁਰਦੇਵ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਸ਼ਤਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਪਰੌਂਠੇ, ਮੱਖਣ, ਦਹੀਂ, ਅੰਬ ਦਾ ਆਚਾਰ, ਗੰਢੇ, ਚਾਹ। ਗੁਰਦੇਵ ਨੂੰ ਅੱਜ ਇਹ ਸਭ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ। ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਹੀ ਸਭ ਸਮੇਟੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।ਕਾਫ਼ੀ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹ ਆਇਆ ਸੀ। ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਸੁੱਤੇ ਬੱਚੇ ਉੱਠ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਘਰ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ।ਨਛੱਤਰ ਨ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਬਾਥਰੂਮ ਵਿੱਚ ਵੜਿਆ ਤਾਂ ਜਸੋ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਜਿਹਾ ਬਣਾ ਕੇ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਆਈ। ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੇ ਮੰਜੇ ਦੀ ਬਾਹੀ ਉੱਤੇ ਬੈਠ ਗਈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਰਸਮੀ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫੇਰ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਏ। ਜਿਵੇਂ ਦੋਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਵਕਤ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਫੇਰ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨ੍ਹਾ ਕੇ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਗੁਰਦੇਵ ਬੋਲਿਆ- ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਨ੍ਹੀਂ ਸੁੱਤਾ।

ਮੈਨੂੰ ਪਤੈ। ਜੱਸੋ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਤੈਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਤੈ? ਤੂੰ ਕਿੱਥੇ ਪਈ ਸੀ?

ਮੈਂ ਵਰਾਂਢੇ 'ਚ ਸੀ। ਦੋਹਤੀ ਪਈ ਸੀ ਕੋਲ ਮੇਰੇ। ਵੱਡਾ ਮੁੰਡਾ ਸੀ ਪੋਤਾ।

ਤੂੰ ਆ ਜਾਂਦੀ ਫੇਰ ਆਪ ਉੱਠ ਕੇ।

ਕਿਵੇਂ ਆ ਜਾਂਦੀ, ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਸੀ।

ਤੈਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਤੈ ਫੇਰ ਬਈ ਮੈਂ ਸੁੱਤਾ ਨ੍ਹੀਂ?

ਮੈਂ ਕਿਹੜਾ ਸੁੱਤੀ ਆਂ। ਦੋ ਵਾਰੀ ਉੱਠ ਕੇ ਤੈਨੂੰ ਦੇਖਣ ਆਈ। ਤੂੰ ਪਾਸੇ ਮਾਰੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਮਾੜਾ ਜਾ ਖੜਕਾ ਕਰ ਦੇਣਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਝੱਟ ਉੱਠ ਖੜ੍ਹਦਾ।

ਔਥੇ ਕਮਲਿਆ।

ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਖੰਘਦਾ ਥੁੱਕਦਾ ਏਧਰ ਹੀ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜੱਸੋ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗੀ।

ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਗੁਰਦੇਵ ਝੋਰਾ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕੀ ਲੈਣਾ ਸੀ, ਜੱਸੋ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ? ਏਊਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਰਾਤ ਕੱਟ ਲੈਂਦਾ। ਪਰ ਫੇਰ ਇਕਦਮ ਅਚਾਨਕ ਉਹਦੇ ਕੰਨ ਖੁੱਲ੍ਹੇ। ਉਹਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਤਸੱਲੀ ਮਿਲੀ, ...ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਸੁੱਤੀ ਐ ਸਾਰੀ ਰਾਤ। ਅੱਗ ਤਾਂ ਓਧਰ ਵੀ ਲੱਗੀ ਰਹੀ।

ਕਾਵਿ ਸੰਸਾਰ

ਕਵਿਤਾ
ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੱਧੂ ਕਾਮੇ ਕਾ

ਬੇਸ਼ੱਕ ਤੂੰ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਾਂਗੂੰ
ਪੜ੍ਹਕੇ ਮੈਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਿਓਂ
ਪੈਂਤੀ ਵਾਂਗੂੰ ਸਦਾ ਹੀ ਮੈਨੂੰ
ਚੇਤੇ ਰਹੂ ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ

ਭੁਲਾਂਵੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਾਂਗੂੰ
ਮੈਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਚੇਤੇ ਹੈ
ਦੁੱਖ ਦੇਣਿਆ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੀ
ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਦੀਦਾਰ ਤੇਰਾ

ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਮੈਂ ਸਾਂਭੀ ਬੈਠੀ
ਕਲਮ ਦਵਾਤਾਂ ਇਸ਼ਕ ਦੀਆਂ
ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਤੱਕ ਰਹੂਗਾ ਲਗਦੈ
ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਇੰਤਜਾਰ ਤੇਰਾ

ਕੀ ਕੁਲਵਿੰਦਰਾ ਆਖਾਂ
ਮੈ ਕੌਲਾਂ ਦੀ ਪੱਕੀ ਸਾਂ
ਕੱਚੀ ਪੈਨਸਿਲ ਵਾਂਗੂੰ ਕੱਚਿਆ
ਕੱਚਾ ਸੀ ਇਕਰਾਰ ਤੇਰਾ

ਗ਼ਜ਼ਲ
ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨਮੋਲ
99146-48360

ਬਾਕੀ ਗੱਲਾਂ ਫੇਰ ਲਿਖਾਂਗੇ।
ਛਟਿਆ ਜਦ ਇਹ ਨੇਰ੍ਹ, ਲਿਖਾਂਗੇ।

ਬਹੁਤ ਲਿਖੇ ਨੇ ਰਾਂਝੇ ਮਿਰਜ਼ੇ
ਇਹ ਨਾ ਕਿੱਸੇ ਫੇਰ ਲਿਖਾਂਗੇ।

ਉੱਧਮ ਸਰਾਭੇ ਦੁੱਲੇ ਵਰਗੇ
ਏਹੋ ਮਰਦ ਦਲੇਰ ਲਿਖਾਂਗੇ।

ਆਖਣ ਤਾਰੇ ਬਾਤ ਹਕੂਕੀ
ਸੂਰਜ ਤਾਈਂ ਘੇਰ ਲਿਖਾਂਗੇ।

ਜਾਗਣ ਯਾਰ ਜ਼ਮੀਰਾਂ ਹਾਲੇ
ਸੱਚ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਨਾ ਫੇਰ ਲਿਖਾਂਗੇ।

ਜਾਗ ਪਏ ਨੇ ਕਲਮਾਂ ਵਾਲੇ
ਹੋ ਕੇ ਖ਼ੂਬ ਦਲੇਰ ਲਿਖਾਂਗੇ।

ਭਰਕੇ ਖ਼ੂਨ ਜਲਾਓ ਦੀਵੇ
ਸੋਹਣੀ ਸੁਰਖ਼ ਸਵੇਰ ਲਿਖਾਂਗੇ।

ਤੁਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਪਹੁੰਚਾਂਗੇ
ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਮੰਨਿਆ ਕਿ
ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਬੇੜੀਆਂ ਨੇ
ਮੰਨਿਆ ਕਿ
ਰਾਹ ਵੀ ਪੱਧਰੇ ਨਹੀਂ ,
ਮੰਨਿਆ ਕਿ
ਹਾਲੇ ਮੰਜ਼ਿਲ
ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਕੰਡ ਕਰ
ਖੜੀ ਹੱਸ ਰਹੀ ਹੈ ,
ਪਰ ਜੇ ਇੰਝ ਹੀ
ਪਏ ਰਹੇ ਤਾਂ
ਵਕਤ ਸਾਡੇ ਉੱਤੋਂ ਦੀ
ਕਿਸੇ ਰੋਡ-ਰੋਲਰ ਵਾਂਗ
ਗੁਜ਼ਰ ਜਾਵੇਗਾ !
ਜੇ ਸੁਪਨਾ ਵੇਖਿਆ ਹੈ
ਤਾਂ ਜਾਗੋ !
ਜੇ ਸੁਪਨਾ
ਜਾਗਦਿਆਂ ਦੀ
ਸੋਚ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ
ਤਾਂ ਉੱਠੋ !
ਜੇ ਉੱਠ ਖੜੇ ਹੋ
ਤਾਂ ਤੁਰੋ !
ਜੇ ਤੁਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਪਹੁੰਚਾਂਗੇ !

ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਬ ਜਾਂ ਖ਼ਿਆਲੋਂ, ਕਿਸੇ ਸ਼ਖ਼ਸ਼ ਦੇ ਜਮਾਲੋਂ
- ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ -

ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਬ ਜਾਂ ਖ਼ਿਆਲੋਂ, ਕਿਸੇ ਸ਼ਖ਼ਸ਼ ਦੇ ਜਮਾਲੋਂ
ਬਲਿਹਾਰ ਹੋ ਕੇ ਮਰਨਾ, ਕੁਰਬਾਨ ਹੋ ਕੇ ਜਿਊਣਾ
ਸੀਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਲਾ ਕੇ, ਧੜਕਨ ਦੇ ਵਿਚ ਰਲਾ ਕੇ
ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਕਵੀਓ, ਇਕ ਜਾਨ ਹੋ ਕੇ ਜਿਊਣਾ

ਜਗਣਾ ਮਸ਼ਾਲ ਬਣ ਕੇ, ਜਿਊਣਾ ਮਿਸਾਲ ਬਣ ਕੇ
ਛੁੱਪਣਾ ਨਾ ਓਹਲਿਆਂ ਵਿਚ ਧੜਿਆਂ ਜਾਂ ਟੋਲਿਆਂ ਵਿਚ
ਜੀਵਨ ਦੇ ਪਲ ਨ ਡਰਨਾ, ਸਾਡੀ ਤਰਾਂ ਨ ਕਰਨਾ
ਘੁਟ ਘੁਟ ਨ ਐਵੇਂ ਮਰਨਾ, ਐਲਾਨ ਹੋ ਕੇ ਜਿਊਣਾ

ਹਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਇਖਲਾਕ ਦੇ ਤਕਾਜ਼ੇ
ਸਭ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਹਰ ਸਾਕ ਦੇ ਤਕਾਜ਼ੇ
ਰੁਕਦਾ ਨ ਖ਼ੂਨ ਇਹ ਨੇ ਦਿਲ ਚਾਕ ਦੇ ਤਕਾਜ਼ੇ
ਕੀ ਰੱਤ ਦੇ ਪੁਤਲਿਆਂ ਨੇ ਚੱਟਾਨ ਹੋ ਕੇ ਜਿਊਣਾ

ਬੇਦਾਗ ਨੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਬੱਸ ਦਾਗਦਾਰ ਮੈਂ ਹੀ
ਉਹ ਲਿਸ਼ਕਦੇ ਨੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਮੈਲੀ ਨੁਹਾਰ ਮੈਂ ਹੀ
ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਹੀ ਧਿਆਨ ਮਾਰੋ, ਕਿੰਨਾ ਕਠਿਨ ਹੈ ਯਾਰੋਂ,
ਏਨੇ ਖੁਦਾਵਾਂ ਅੰਦਰ ਇਨਸਾਨ ਹੋ ਕੇ ਜਿਊਣਾ

ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਆਸਰਾ ਹੈ
ਸਾਰੇ ਉੱਜੜ ਗਏ ਹਾਂ ਬੱਸ ਇਹੀ ਹੌਂਸਲਾ ਹੈ
ਕਿਆ ਬਾਤ ਹੈ ਇਹ ਵੱਸਣਾ ਇਸ ਉੱਜੜਿਆਂ ਦੀ ਬਸਤੀ
ਕਿਆ ਬਾਤ ਹੈ ਇਹ ਏਨੇ ਬੇਜਾਨ ਹੋ ਕੇ ਜਿਊਣਾ

ਇਸ ਕਹਿਰ ਪਹਿਰ ਅੰਦਰ ਅੱਵਲ ਲੁਕੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ
ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਯਾਰੋ ਰੁਕੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ
ਆਉਣਾ ਪਿਆ ਜੇ ਬਾਹਰ ਤਾਂ ਤੀਰ ਹੋ ਕੇ ਆਉਣਾ
ਜਿਊਣਾ ਪਿਆ ਨਗਨ ਤਾਂ ਕਿਰਪਾਨ ਹੋ ਕੇ ਜਿਊਣਾ

ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਸ਼ਹਿਰ ਉਹ ਹੈ ਇਹ ਪਹਿਰ ਪਹਿਰ ਉਹ ਹੈ
ਪੱਥਰ ਦੇ ਬੁੱਤ ਨੇ ਸਾਰੇ ਛਵੀਆਂ ਦੀ ਰੁੱਤ ਨੇ ਸਾਰੇ
ਪੈਸੇ ਦੇ ਪੁੱਤ ਨੇ ਸਾਰੇ ਏਥੇ ਬੋਲ ਕਹਿਣਾ ਸੱਚ ਦਾ
ਹੈ ਇਉਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੱਚ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਹੋ ਕੇ ਜਿਊਣਾ

ਕੀ ਮੋੜ ਮੁੜ ਗਏ ਹਾਂ ਗੈਰਾਂ ਨਾ ਜੁੜ ਗਏ ਹਾਂ
ਜਿਹਦੇ ਗਲ ਸੀ ਹਾਰ ਹੋਣਾ ਉਹਦੀ ਹਿਕ 'ਚ ਪੁੜ ਗਏ ਹਾਂ
ਕੀ ਜਿਊਣ ਹੈ ਇਹ ਏਦਾਂ ਵੀਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਜਿਊਣਾ
ਆਪਣੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਆਪਣਾ ਅਪਮਾਨ ਹੋ ਕੇ ਜਿਊਣਾ

ਉਡੀਕ
ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ

ਉਡੀਕ ਮੁੱਕੀ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਰੁਕੀ
ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਖਿੜਕੀ
ਜਵਾਨੀ ਉਡਾਣ ਭਰੀ
ਰਾਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਗਈ
ਮੌਸਮ ਉਦਾਸ ਹੋਇਆ
ਬੁਢਾਪਾ,ਇਕਲਾਪੇ ਦੇ
ਗਲ ਲੱਗ ਕੇ ਰੋਇਆ
ਹਰ ਸ਼ਹਿਰ,ਕਸਬੇ ਤੇ
ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਇਹੋ ਹੋਣੀ
ਦੜੰਗੇ ਮਾਰਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਪੈ ਗਈ ਢੋਅਣੀ
ਪਤਾ ਨਹੀਂ
ਰੌਣਕ ਕਦ ਮੁੜੂ
ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਢਾਣੀ
ਮੁੜ ਜੁੜੂ
ਬੇ-ਰਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ
ਗੱਡੀ ਕਦ ਰੁੜ੍ਹੂ
ਉਡੀਕ ਸੰਗ ਹੀ
ਘਰ ਜਿਉਂਦੇ ਨੇ
ਹੱਸਦੇ-ਵਸਦੇ ਘਰੀਂ
ਕਦਮ ਚੱਲ ਕੇ
ਆਉਂਦੇ ਨੇ

ਗ਼ਜ਼ਲ
'ਬੀਰ'

ਮੈਂ ਜੰਡ ਦੇ ਰੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ
ਉਹ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਲੈ ਬੈਠੇ
ਮੈਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੇ ਦੇ ਫਾਹੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸੀ

ਮੈਂ ਦਰਿਆ ਬਾਰੇ ਕੁੱਝ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਿਆ
ਉਹ ਸੋਹਣੀ ਮਹੀਵਾਲ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਤੋਰ ਬੈਠੇ
ਮੈਂ ਸ਼ਾਇਦ ਹੜ੍ਹਾਂ ਚ ਰੁੜੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸੀ

ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਬਾਤ ਪਾਈ
ਉਹ ਰਾਂਝੇ ਦੀਆਂ ਚਰਾਈਆਂ ਮੱਝੀਆਂ ਦੀ ਬਾਤ ਲੈ ਬੈਠੇ
ਮੈਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੇ ਦੀ ਲਿਆਂਦੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸੀ

ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਭਟਕਦੇ ਰਹਿਣ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ
ਉਹ ਥਲਾਂ ਚ ਰੁਲਦੀ ਸੱਸੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਲੈ ਬੈਠੇ
ਮੈਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸੀ

ਮੈਂ ਮਹੁੱਬਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਛੇੜਿਆ
ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢ ਲਿਆ
ਮੈਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੀ ਗੁੰਮ ਚੁੱਕੀ ਸ਼ੈਅ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸੀ

ਮੈਂ ਅਖ਼ੀਰ ਇਨਸਾਫ਼ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ
ਉਹ ਸਾਰੇ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਏ

ਕਵਿਤਾ
ਮਨਜੀਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ 9646713135

ਖੰਭਾਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਜ਼ ਮਿਲੇ ਤਾਂ, ਪਰਿੰਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਵਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
ਕੰਧਾਂ ਦੀ ਵਲਗਣ ਤੋਂ ਵਿਰਵਾ, ਅਕਾਸ਼ ਦੀ ਛੱਤ ਦਾ ਘਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਜਿਗਰੇ ਨੇ ਬੇਸ਼ਕ, ਉੱਚੀ ਕੋਈ ਉਡਾਣ ਭਰਨ ਦੇ
ਕਿਸੇ ਤੀਰ ਤੋਂ ਵਿਨ੍ਹੇ ਜਾਣ ਦਾ,ਵੀ ਤਾਂ ਦਿਲ ਨੂੰ ਡਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਛੋਹ ਸਕਦੀ ਨਹੀਂ ਭਾਵੇਂ ਅੰਬਰ, ਮਾਸੂਮ ਜਿਹੀ ਉਡਾਣ ਪਰਾਂ ਦੀ
ਅਕਸ ਮੇਰੇ ਨੂੰ,ਪਰ, ਸਮੁੰਦਰ, ਵਿੱਚ ਕਲਾਵੇ ਭਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਸਹਿਮ ਜਾਂਦੀ ਏ ਧੁੰਨ ਕਈ ਵੇਰਾਂ, ਕੰਠ ਦੀ ਹਨ੍ਹੇਰੀ ਗੁਫ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ
ਰੋਸ਼ਨੀਆਂ ਦੀ ਲਿਸ਼ਕ ਜਿਹਾ, ਪਰ ਬੇ-ਆਵਾਜ਼ ਸੁਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਹੰਸ ਬਣਨ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਵੀ ਹੁਣ, ਹਾਰ-ਹੰਭ ਕੇ ਬਿਖਰ ਗਏ ਨੇ
ਚੋਗ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇ, ਐਸਾ ਕਿੱਥੇ ਸਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਕਲਮਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ

ਇਹ ਲੋਕ ਵੀ ਤੇਰੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇ

ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕੰਗ
ਮੈਨੇਜਰ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਜਤਾ ਅਤੇ ਸਿਆਣਪ ਅੱਜ ਬੱਸ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਝਾੜ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤਕ ਦੇ ਸੱਤਰ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਰਤੀ ਦੇ ਜੀਵ ਨੇ। ਸਰੀਰਾਂ ਤੇ ਛਿੜਕੇ ਮਹਿੰਗੇ ਇਤਰਾਂ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ਬੋ ਥੱਲੇ ਹੰਕਾਰ ਦੀ ਬੋਅ ਛੁਪੀ ਸੀ। ਸਵੇਰ ਦਾ ਟਾਈਮ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵਰਗ ਤੋਂ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਰਦ ਸਨ। ਸੀਟ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰ ਕੇ ਇੱਕ ਤੀਹ ਕੁ ਸਾਲ ਦੀ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਸਾਲ ਕੁ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੁੱਛੜ ਚੁੱਕੀ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ । ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਫੋਨਾਂ ਤੇ ਲੱਗੇ ਸਾਰੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਕਲਯੁਗੀ ਜੀਵ ਉਸ ਖੜ੍ਹੀ ਔਰਤ ਤੋਂ ਬੇਖ਼ਬਰ ਸੀ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਵੀ ਸੀ ਤਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ । ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤੇ ਆਪ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਤੇ ਉਸ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਮੇਰੇ ਤੇ ਅਸਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸੀ। ਕੰਡਕਟਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਵੀਰ ਜੀ ਕਹਿ ਕੇ ਅਗਲੇ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਖਾਲੀ ਹੋਈ ਸੀਟ ਤੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਔਰਤ ਅਗਲੇ ਅੱਡੇ ਤੇ ਬੱਚੇ ਸਮੇਤ ਚੜ੍ਹੀ ਤੇ ਮੈਂ ਫੇਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ । ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਢੀਠ ਪੁਣੇ ਨੂੰ ਕੋਸਦੇ ਨੇ ਮੈਂ ਸੱਤਰ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਖੜ੍ਹੇ ਨੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ। ਕਿਹੜੀਆਂ ਪੜ੍ਹਾਈਆਂ ਦਾ ਭਾਰ ਚੁੱਕੀ ਬੈਠੇ ਇਹ ਲੋਕ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਕ ਅਬਲਾ ਅਤੇ ਫੁੱਲ ਵਰਗੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਤਾਂ ਪਾਤਾਂ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਕੰਡਕਟਰ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹੋ? ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ (ਮੈਨੇਜਰ) ਹਾਂ। ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਰਹਿਣਾ ਸਾਡਾ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ) ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੱਸ ਵਿਚ ਅੱਜ ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਸਫਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਰਿਹਾ, ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਸਫ਼ਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਦੀ ਨਗਰੀ ਝਾੜ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਨਗਰੀ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਲਯੁਗੀ ਜੀਵਾਂ ਨਾਲ ਅੱਜ ਸਫ਼ਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਸੱਚੀ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਹੇ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ, ਇਹ ਲੋਕ ਵੀ ਤੇਰੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇ।

ਵੱਧਦੀ ਨਫ਼ਰਤ, ਖੇਰੂੰ-ਖੇਰੂੰ ਹੁੰਦੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ

ਅਸ਼ੋਕ ਸੋਨੀ
ਕਾਲਮਨਵੀਸ
ਮੋ. 9872705078

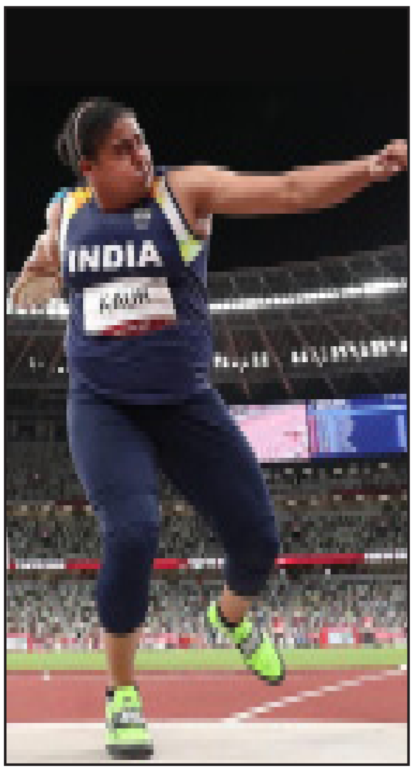

ਬੀਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਬੇਹੱਦ ਮੰਦਭਾਗੀ ਖਬਰ ਆਈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਾਨ, 'ਮਲੋਟ' ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡ 'ਕਬਰਵਾਲਾ' ਦੀ ਧੀ 'ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ', ਜਿਸਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 'ਟੋਕੀਓ ਓਲੰਪਿਕਸ' ਵਿੱਚ, 'ਡਿਸਕਸ ਥ੍ਰੋ' 'ਚ ਛੇਵਾਂ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਪੂਰੀ ਦੇਸ਼-ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਨਾਂ ਖੱਟਿਆ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਡੋਪਿੰਗ ਟੇਸਟ ਪਾਜਿਟਿਵ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ 'ਐਥਲੈਟਿਕਸ ਇੰਟਗਰਿਟੀ ਯੂਨਿਟ' (19") ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਲਈ ਬੈਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਬੇਹੱਦ ਮੰਦਭਾਗੀ ਖਬਰ ਜਦੋਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈ ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਬਿਨਾਂ ਪੜਤਾਲ, ਤੱਥਹੀਣ-ਅਰਥਹੀਣ, ਵਾਹਿਯਾਤ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਆ ਗਿਆ। ਇਕ ਨਫਰਤੀ ਧੜਾ ਇਸ ਬੈਨ ਪਿੱਛੇ, ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਨਾਂ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗਿਆ 'ਕੌਰ' ਹੋਣਾ, ਉਸਦਾ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਹੋਣਾ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਇਸੇ ਧੜੇ 'ਚੋਂ ਕੁੱਝ ਕੁ ਜੇਮਸ ਬਾਂਡ ਤਾਂ ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ ਦਾ 'ਜਾਤ' ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾ ਹੋਣਾ ਕਾਰਣ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ, ਇਕ ਏਜੰਡੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਰੇਆਮ ਨਫ਼ਰਤੀ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਘੱਟ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, 'ਨੀਰਜ ਚੋਪੜਾ' ਵਰਗਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾਂਵਾਂ ਨੇ ਦੁੱਧ-ਘਿਓ ਪਿਆ ਕੇ ਵੱਡੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਅਗਲੇ ਨਸ਼ਾ ਨੀਂ ਕਰਦੇ'। ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਣਗਿਣਤ ਘਟੀਆ ਤੇ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਪ੍ਰਤਿਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਸ਼ੋਕ 'ਚ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਹਨੇਰੀ 'ਚ, ਜਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ, ਹਰੇਕ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਾਤ, ਧਰਮ ਤੇ ਖੇਤਰ ਆਲਾ ਚਸ਼ਮਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸੱਚ ਨੂੰ ਧੁੰਦਲਾ ਕਰਕੇ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਝੂਠੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਹੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਦੇਖਕੇ 'ਬੀਮਾਰ ਵਿਦਵਾਨ' ਆਪਣਾ 'ਸਿਲੈਕਟਿਵ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ' ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਸੀ ਨਫ਼ਰਤ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਅਸਲੀਅਤ ਕੋਈ ਨੀਂ ਜਾਣਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ।

ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਕੋਈ ਨਸ਼ਾ ਨੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਾਲ ਮਈ 2022 'ਚ ਲਏ ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਡੋਪ ਸੈਂਪਲ 'ਚ 'ਸਟੈਨੋਜੋਲੋਲ' ਨਾਂ ਦਾ ਸਟੈਰੋਇਡ ਆਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਬੈਨ ਹੈ। ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਸਪਲੀਮੈਂਟ ਲੈ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਸਟੈਰੋਇਡ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਦੀ ਇਹ ਗਲਤੀ ਹੈ ਪਰ ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਖਿਡਾਰੀ ਕੀ ਖਾ-ਪੀ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਰਕਾਰੀ ਖੇਡ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਕੋਚ, ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੀਂ ਬਣਦੀ? ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੈਂਪਲ 'ਗੰਗਾਨਗਰ' ਦੀ ਲੈਬ 'ਚ ਨਹੀਂ ਚੈਕ ਹੋਇਆ, ਵਰਲਡ ਐਂਟੀ ਡੋਪਿੰਗ ਏਜੰਸੀ (➡141) ਵੱਲੋਂ ਸਵਿਟਜਰਲੈਂਡ 'ਚ ਚੈਕ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲੈਬ ਟੈਸਟ 'ਚ ਵੀ ਪਾਜੇਟਿਵ ਆਇਆ ਹੈ। ਨਾਲੇ ਹੋਰ ਸੁਣੋ, ਇਸਦੀ ਸਜ਼ਾ ਚਾਰ ਸਾਲ ਬਣਦੀ ਸੀ ਪਰ ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਮੰਨ ਲਈ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਰੂਲ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੂੰ ਇਕ ਸਾਲ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਮੈਨੇਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, 'ਐਥਲੈਟਿਕਸ ਇੰਟਗਰਿਟੀ ਯੂਨਿਟ' ਇਕ ਆਜਾਦ ਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ 'ਵਰਲਡ ਐਥਲੈਟਿਕਸ' ਵੱਲੋਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਉਮਰ ਵਿਵਾਦ ਤੇ ਡੋਪਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਸਮਰੱਥਾ ਵਧਾਉਣ ਕਰਕੇ ਹੁੰਦੇ ਫਰਜੀਵਾੜੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਨਾਲੇ ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ ਪਹਿਲੀ ਭਾਰਤੀ ਖਿਡਾਰਨ ਨਹੀਂ ਜੋ ਬੈਨ ਹੋਈ ਹੈ, 'ਧੰਨਲਕਸ਼ਮੀ ਸੇਕਰ', 'ਸ਼ਿਵਪਾਲ', 'ਐਮ ਆਰ ਪੂਵੰਮਾ' ਤੇ ਨਵਜੀਤ ਕੌਰ ਢਿਲੋਂ ਵੀ ਬੈਨ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਮੁਕਦੀ ਗੱਲ ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ ਦੀ ਇਸ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਬਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕੋਚ, ਸਪੋਰਟਸ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਟਾਰ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ, ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਆਦਿਪੁਰਸ਼ ਫ਼ਿਲਮ ਦੇ ਰਾਵਣ ਉੱਤੇ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਮਹਾਂਸਭਾ ਵਰਗੇ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਸੰਗਠਨ ਔਖੇ

12 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ ਫ਼ਿਲਮ

ਓਮਾਉ ਰਾਉਤ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਫ਼ਿਲਮ 'ਆਦਿਪੁਰਸ਼' ਦਾ ਟੀਜ਼ਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਯੂਜ਼ਰਸ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਵਿੱਚ ਸੈਫ਼ ਅਲੀ ਨੇ ਰਾਵਣ, ਪ੍ਰਭਾਸ ਨੇ ਰਾਮ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਤੀ ਸੈਨਨ ਨੇ ਸੀਤਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ।ਫ਼ੇਸਬੁੱਕ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਟਵਿੱਟਰ ਅਤੇ ਯੂ-ਟਿਊਬ 'ਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਯੂਜ਼ਰਜ਼ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਰਾਵਣ ਦੀ ਦਿੱਖ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਮਹਾਂਸਭਾ ਵਰਗੇ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਤੇ ਕਾਰਕੁੰਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਫ਼ਿਲਮ ਵਿਚ ਰਾਵਣ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਸੈਫ਼ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੋਧਿਤ ਅਤੇ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਟੀਜ਼ਰ ਦੇ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਹ ਡਰੈਗਨ ਵਰਗੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜੀਵ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਾਵਣ ਦੀ ਨਗਰੀ 'ਲੰਕਾ' ਨੂੰ ਵੀ ਹਨੇਰੇ ਅਤੇ ਡਰਾਉਣੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ 'ਤੇ ਲੋਕ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਿਥਿਹਾਸ ਵਿਚ 'ਲੰਕਾ' ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਦਿਪੁਰਸ਼ ਫ਼ਿਲਮ ਤਾਨਾਜੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਓਮ ਰਾਉਤ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਹੈ। ਇਹ ਫ਼ਿਲਮ ਅਗਲੇ ਸਾਲ 12 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਫ਼ਿਲਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਸ ਰਾਮ, ਰਾਵਣ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿੱਚ ਸੈਫ਼ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ ਅਤੇ ਸੀਤਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਤੀ ਸੈਨਨ ਹਨ। ਰਾਵਣ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭਗਵੇਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹਨ।

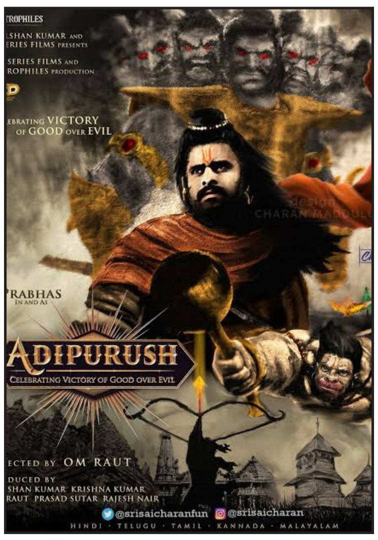

ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਨੇਤਾ ਡਾਕਟਰ ਪ੍ਰਾਚੀ ਸਾਧਵੀ ਨੇ ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਦੇ ਟੀਜ਼ਰ ਵਿਚ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਰਾਵਣ ਦੇ ਰੂਪ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਅਜੈ ਸਹਿਰਾਵਤ ਨੇ ਵੀ ਟਵਿੱਟਰ 'ਤੇ ਰਾਵਣ ਦੇ ਲੁੱਕ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਰਦਾਰ ਅਲਾਉਦੀਨ ਖਿਲਜੀ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੁਝ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਰਾਵਣ ਦੀ ਦਿੱਖ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਟਵਿੱਟਰ ਯੂਜ਼ਰ ਗਾਇਤਰੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, 'ਰਾਵਣ ਇੱਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਿਵ ਤਾਂਡਵ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਦਾਂ ਅਤੇ ਜੋਤਿਸ਼ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸੀ।'

'ਸੈਫ਼ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ ਦੀ ਇਹ ਤਸਵੀਰ ਰਾਵਣ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਯੁੱਗ ਦਾ ਇੱਕ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਪਣੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਚੰਦਨ ਲਗਾਉਂਦਾ...ਇਹ ਤੈਮੂਰ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ।'

ਹਿੰਦੂ ਮਹਾਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੱਕਰਪਾਣੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਟਵਿੱਟਰ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ, 'ਭਗਵਾਨ ਸ਼ਿਵ ਦਾ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਗਤ ਲੰਕਾਪਤੀ ਰਾਵਣ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ ਆਦਿਪੁਰਸ਼ 'ਚ ਸੈਫ਼ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਲਾਮਿਕ ਖਿਲਜੀ ਜਾਂ ਚੰਗੇਜ਼ ਖ਼ਾਨ ਜਾਂ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਹੈ।'

'ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਨਾ ਤਿਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤ੍ਰਿਪੁੰਡ, ਸਾਡੇ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਪਾਤਰਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਕਹਾਣੀਆਂ 'ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇਵਦੱਤ ਪਟਨਾਇਕ ਨੇ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਵਿੱਟਰ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, 'ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਰਾਵਣ ਨੂੰ 'ਦੁਸ਼ਟ' ਅਤੇ 'ਬੁਰਾ' ਜਾਂ ਮੁਗਲ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਉਗੇ ਤਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਣਗੇ।' ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਰਾਵਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਿਵ ਭਗਤ, ਗਿਆਨੀ ਅਤੇ ਵੇਦਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨਵਾਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ ਦੇ 'ਰਾਮਚਰਿਤ ਮਾਨਸ' ਮੁਤਾਬਕ, ਰਾਵਣ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ, ਰਾਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਲਕਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਗਿਆਨ ਲੈਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ।

ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨਰੋਤਮ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਵਿਚ ਪੌਰਾਣਿਕ ਦੇਵਤਾ ਹਨੂੰਮਾਨ ਦੀ ਦਿੱਖ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ, 'ਇਸ ਟੀਜ਼ਰ ਵਿਚ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸੀਨ ਹਨ।'

'ਹਨੂੰਮਾਨ ਜੀ ਨੂੰ ਚਮੜੇ ਨਾਲ ਬਣੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ।ਮੈਂ ਓਮ ਰਾਉਤ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਸੋਚਾਂਗੇ।'

ਫਿਲਮ ਆਲੋਚਕ ਤਰਨ ਆਦਰਸ਼ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ, 'ਵੀਐੱਫਐਕਸ ਸਟੂਡੀਓ ਐੱਨਵਾਈ ਵੀਐੱਫਐੱਕਸਵਾਲਾ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਦਿਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਸੀਜੀ ਅਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਇਫੈਕਟ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਗੱਲ ਇਸ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਮੀਡੀਆ ਕਰਮੀਆਂ ਨੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ।'ਇਸ ਸਟੂਡੀਓ ਨੇ ਪਦਮਾਵਤ, ਬਾਹੂਬਲੀ-2, ਸ਼ਿਵਾਏ, ਦੰਗਲ ਅਤੇ ਤਾਨਾ ਜੀ ਵਰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਲਈ ਵੀਐੱਫਐਕਸ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਅਜਨਬੀ

ਆਖ਼ਰੀ ਕਿਸ਼ਤ

ਅਲਬੇਅਰ ਕਾਮੂ

ਅਨੁਵਾਦ : ਮਹਿੰਦਰ ਬੇਦੀ, ਜੈਤੋ

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ

ਉਸਦੇ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਯਾਨੀ ਹੁਣ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਕਰਾਂ? ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਸ ਸਾਰੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਕ-ਇਕ ਦਿਨ ਅੱਜ ਦੇ ਇਸ ਛਿਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾਂ। ਉਹ ਕਲ੍ਹ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦਿਨ, ਪਰ ਮੈਂ ਹਰ ਤੜਕੇ ਉਸ ਛਿਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਏ ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ, ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਦਾ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੱਲ ਦਾ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਕਦੀ ਭੋਰਾ ਵੀ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਤੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਪਾਦਰੀ ਖ਼ੁਦ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਏ। ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਹਨੇਰੇ-ਦਿਸਹੱਦੇ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਅਜੀਬ ਨਿੰਮ੍ਹੀ-ਨਿੰਮ੍ਹੀ ਹਠੀ ਹਵਾ ਲਗਾਤਾਰ, ਬਿਨਾਂ ਰੁਕੇ, ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵਗਦੀ ਰਹੀ ਏ—ਵਹਿੰਦੀ ਰਹੀ ਏ, ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਝੁਰਮੁਟਾਂ ਚੋਂ ਛਣ-ਛਣ ਕੇ ਮੇਰੇ ਸਾਰੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਉੱਤੇ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ-ਕਿੰਨੇ ਖੋਟੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਫੜਾਏ, ਮੈਂ ਖ਼ੁਦ ਵੀ ਤਾਂ ਉਹਨੀਂ ਦਿਨੀਂ ਓਹੋ-ਜਿਹੀ ਨਕਲੀ ਤੇ ਝੂਠੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾਈ ਏ, ਪਰ ਸਾਹਮਣੇ ਵੱਲੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ

ਹਵਾ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੇ, ਝੂਠੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਤੇ ਨਕਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੂੜਾ-ਕਚਰਾ ਬੁਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਏ। ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ, ਮਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਜਾਂ ਪਾਦਰੀ ਦੇ ਈਸ਼ਵਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦੀ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੀ ਗਿਣਤੀ? ਕੋਈ ਕਿਹੋ-ਜਿਹੀ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚੁਣੇ, ਮੈਨੂੰ ਕੀ? ਇਹ ਸਿਰਫ਼, ਇਕ-ਅਜਿਹਾ ਘੜਿਆ-ਘੜਾਇਆ ਨਜ਼ਾਮ ਏਂ ਜਿਹੜਾ ਇਕ ਮੈਨੂੰ ਈ ਨਹੀਂ, ਪਾਦਰੀ ਵਾਂਗ ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਲੱਖਾਂ-ਲੱਖਾਂ ਕਿਸਮਤਵਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਛਾਂਟ ਲੈਂਦਾ ਏ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਛਾਂਟੇ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਪਰ ਦੁਖਾਂਤ ਦੇਖੋ, ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਦੀ ਚੋਣ ਅਸੀਂ ਖ਼ੁਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਅਸੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ—ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਬਕਵਾਸ ਨੇ। ਹਾਂ-ਹਾਂ, ਉਹ ਖ਼ੁਦ ਈ ਦੇਖ ਲੈਣ ਨਾ! ਹਰ ਜਿਊਂਦਾ ਜਾਗਦਾ ਆਦਮੀ ਇਹਨਾਂ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਕਿਸਮਤ ਵਾਲਾ ਏ। ਧਰਤੀ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ,ਕਿਸਮਤਵਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ...ਤੇ ਇਕ ਦਿਨ ਸਭ ਨੂੰ ਇਕ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੜ੍ਹ ਕੇ ਫਾਂਸੀ ਤੇ ਲਟਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ...ਘਬਰਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ,ਇਕ ਦਿਨ ਉਸਦਾ ਵੀ ਨੰਬਰ ਆਵੇਗਾ। ਅੱਛਾ, ਜਦੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਇਹੋ ਹਸ਼ਰ ਹੋਣਾ ਏ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਕਿ ਉਸ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਚੱਲੇ ਤੇ ਫਾਂਸੀ ਇਸ ਲਈ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਹ ਮਾਂ ਦੀ ਅੰਤੇਸ਼ਟੀ ਤੇ ਰੋਇਆ ਨਹੀਂ? ਸਲਾਮਾਨੋ ਦੀ ਘਰਵਾਰੀ, ਤੇ ਸਲਾਮਾਨੋ ਦੇ ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਵੀ ਇਹੋ ਹਸ਼ਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਦੇਖੋ ਤਾਂ ਉਹ ਚਾਬੀ ਭਰੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਔਰਤ ਵੀ ਓਨੀਂ ਈ ਅਪਰਾਧੀ ਏ, ਜਿੰਨੀ ਮੈਸਨ ਦੀ ਪੈਰਿਸ ਵਾਲੀ ਪਤਨੀ, ਜਿੰਨੀ ਮੈਨੂੰ ਪਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲੀ ਮੇਰੀ ਅਪਰਾਧੀ ਏ।...ਸੇਲੇਸਤੇ, ਰੇਮੰਡ ਨਾਲੋਂ ਲੱਖ ਗੁਣਾ ਚੰਗਾ ਆਦਮੀ ਏ ਤਾਂ ਹੋਵੇ, ਮੇਰੇ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਈ ਜਿਗਰੀ ਦੋਸਤ ਨੇ। ਮੇਰੀ ਜੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਗਲ਼ ਵਿਚ ਬਾਹਾਂ ਪਾ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਚੁੰਮ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਕੀ? ਬਕੌਲ ਉਸ ਪਾਦਰੀ ਦੇ, ਉਸਨੂੰ ਖ਼ੁਦ ਵੀ ਤਾਂ ਸਜ਼ਾਏ-ਮੌਤ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਏ। ਪਰ ਉਸਦੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਭਾਵੀ ਦੀ ਘਾਟੀ ਵਿਚੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਅੰਨ੍ਹੀ ਹਨੇਰੀ ਕੀ ਏ, ਕੈਸੀ ਏ?... ਮੈਂ ਐਨੇ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਚੀਕ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰਾ ਸਾਹ ਉੱਖੜ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਈ ਵਾਰਡਰ ਲੋਕ ਦੌੜੇ

ਆਏ ਤੇ ਪਾਦਰੀ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਗ੍ਰਿਫਤ ਚੋਂ ਛੁਡਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਇਕ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮਾਰਨ ਲਈ ਹੱਥ ਚੁੱਕਿਆ ਈ ਸੀ ਕਿ ਪਾਦਰੀ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਖ਼ੁਦ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਬੋਲੇ ਇਕਟੱਕ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਦਾ ਰਿਹਾ। ਦੇਖਿਆ, ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਅੱਥਰੂ ਨੇ। ਤੇ ਫੇਰ ਉਹ ਪਰਤ ਕੇ ਕੋਠੜੀ ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਉਹ ਚਲਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਮਨ ਫੇਰ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰ ਇਸ ਸਾਰੀ ਉਤੇਜਨਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਐਨਾ ਥਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਘੜੰਮ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਸੌਣ ਵਾਲੇ ਤਖ਼ਤ ਤੇ ਆ ਡਿੱਗਿਆ। ਸ਼ਾਇਦ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਪਿਆ-ਪਿਆ ਸੁੱਤਾ ਰਿਹਾ। ਸੁੱਤਾ ਵੀ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਉੱਠਿਆ ਤਾਂ ਐਨ ਸਾਹਮਣੇ ਤਾਰੇ ਚਮਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਖੇਤਾਂ-ਖਲਿਆਣਾ ਚੋਂ ਆ ਰਹੇ ਧੀਮੇ ਸੁਰ ਤੇ ਰਾਤ ਦੀ ਠੰਢੀ-ਠੰਢੀ, ਖਾਰੀ-ਖਾਰੀ ਸੋਂਹਦੀ ਹਵਾ ਮੇਰੀਆਂ ਪੁੜਪੁੜੀਆ ਪਲੋਸ ਰਹੀ ਸੀ। ਗਰਮੀ ਦੀ ਉਨੀਂਦੀ ਰਾਤ ਦੀ ਅਡੋਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਜਵਾਰ ਵਾਂਗ ਮੇਰੇ ਲੂੰ-ਲੂੰ ਵਿਚ ਤੈਰ ਭਰ ਗਈ ਸੀ। ਅਜੇ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹੁ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਾਟੀ ਕਿ ਬਾਹਰ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਭੌਂਪੂ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤਾ। ਲੋਕੀ ਉਸ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਤੇ ਨਿਕਲ ਪਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਹੁਣ ਕਦੀ ਕੋਈ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹਿਣਾ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਣ ਲੱਗੀ। ਲੱਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਅੱਜ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ, ਕਿਉਂ ਉਸਨੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅੰਤਮ ਪੜਾ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਸਾਥੀ ਚੁਣਿਆਂ, ਕਿਉਂ ਮੁੜ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਨਵਾਂ ਰਾਗ ਛੇੜਿਆ...ਉਹ ਵੀ ਉਸ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਦੀ ਲੋਅ ਬੁਝਣ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਏ।...ਜਿੱਥੇ ਗੋ-ਧੂਲੀ ਦੀ ਉਦਾਸੀ, ਥਕਾਵਟ ਭਰੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਏ। ਮੌਤ ਦੇ ਏਨਾ ਨੇੜੇ ਆ ਕੇ ਮਾਂ ਨੇ ਵੀ ਐਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦੁਆਰ ਤੇ ਆਦਮੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸੋਚਦਾ ਏ। ਨਹੀਂ, ਉਸ ਲਈ ਰੋਣ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਤੇ ਉਸ ਛਿਣ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂ ਨਾ ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਵਾਂ? ਲੱਗਿਆ, ਕਰੋਧ ਤੇ ਜੋਸ਼ ਦੇ ਉਸ ਝੱਖੇੜ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਾਲਸ ਨੂੰ, ਕਲੇਸ਼ ਨੂੰ ਧੋ ਕੇ ਸਾਫ਼ ਤੇ ਨਿਰਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਏ। ਸਾਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਤੇ ਉਮੀਦਾਂ ਜਾਲੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਤੋਂ ਲਾਹ ਸੁੱਟੇ ਨੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਗ੍ਰਹਿ-ਨਛੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਜਗਮਗਾਉਂਦੇ ਹਨੇਰੇ ਆਸਮਾਨ ਨੂੰ ਅਪਲਕ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ, ਹਾਂ...ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਮਨ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚਾ ਬੈਰਾਗ ਜਾਗਿਆ। ਉਸ ਬੈਰਾਗ ਨੂੰ ਮਨ ਨਾਲ ਮੇਚ ਕੇ, ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਲੱਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਕਦੀ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ ਤੇ ਅੱਜ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਮੈਂ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਇਸ ਨਵੀਂ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤਾ ਇਕੱਲਾ-ਇਕੱਲਾ ਮਹਿਸੂਸ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਏਨੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਣ ਲਈ ਬਸ, ਮੇਰੀ ਇਹੋ ਕਾਮਨਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਮੈਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਲੱਗੇ, ਉਸ ਦਿਨ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਕੀ ਅਗਿਣਤ ਭੀੜ ਮੇਰੇ ਚਾਰੇ-ਪਾਸੇ ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਤੇ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਦੇ ਹੱਲੇ-ਗੁੱਲੇ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਵਿਦਾਅ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ...

5 ਜੀ : ਤਕਨੀਕ, ਖ਼ਦਸ਼ੇ ਅਤੇ ਤੱਥ

ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ
+91 9995765095

ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਤਕਨੀਕ ਜਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਫਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਨੇਰੀ। ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਬਣਨ ਵੇਲੇ ਅਫਵਾਹ ਉੱਡੀ ਸੀ ਕਿ ਪਾਣੀ ’ਚੋਂ ਬਿਜਲੀ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਬਚੇ ‘ਫੋਕੇ ਪਾਣੀ’ ਨਾਲ ਫਸਲ ਨਹੀਂ ਉੱਗਣੀ। LHC (ਲਾਰਜ ਹੈਡਰੋਨ ਕੋਲਾਈਡਰ) ਚਾਲੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਫਵਾਹ ਉੱਡੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਚਾਲੂ ਹੋਣ ਤੇ ਬਲੈਕ ਹੋਲ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਓਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਵਧਾ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਛਾਪਿਆ ਸੀ। ਤੇ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਦੁਨੀਆ 5ਜੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਦਾ ਬਜ਼ਾਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਗਰਮ ਹੈ। ਲੋਕ ਇਸਨੂੰ ਕੈਂਸਰ, ਕੋਰੋਨਾ ਅਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਮਰਨ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ 5ਜੀ ਲਾਂਚ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਵਾਈ ਉਡਾਣਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸੱਚ ਹੋ ਵੀ ਸਕਦੀਆਂ ਨੇ ਤੇ ਨਹੀਂ ਵੀ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਣੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲੇਖ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ 5G ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਏਨੀ ਕੁ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਕਾਂ ਕਿ ਉਹ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਖੁਦ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ।

5ਜੀ ਕੀ ਹੈ ?

ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਨੈਟਵਰਕ ਨੂੰ ਬਿਜਲ-ਚੁੰਬਕੀ (Electromagnetic) ਤਰੰਗਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਤਰੰਗਾਂ ਡਾਟਾ ਟਰਾਂਸਫਰ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੇਡੀਓ ਤਰੰਗਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਤਰੰਗਾਂ 3 ਕਿੱਲੋ ਹਰਟਜ਼ ਤੋਂ 300 ਗੀਗਾ ਹਰਟਜ਼ ਦੀ ਫ਼੍ਰੀਕੁਐਂਸੀ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਤਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਡਾਟਾ ਟਰਾਂਸਫਰ ਸਪੀਡ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਜਨਰੇਸ਼ਨਜ਼ ਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 5ਜੀ ਪੰਜਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਬਿਜਲਚੁੰਬਕੀ ਤਰੰਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ 7 ਅੱਖਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਜਨਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1ਜੀ ਤੋਂ 4ਜੀ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਵਰਤਿਆ ਹੈ।

ਪਹਿਲੀ ਜਨਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਘੱਟ ਸਪੀਡ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਫ਼੍ਰੀਕੁਐਂਸੀ ਹੈ। ਜਿੰਨੀ ਘੱਟ ਫ਼੍ਰੀਕੁਐਂਸੀ ਓਨੀ ਘੱਟ ਸਪੀਡ। 5G ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫ਼੍ਰੀਕੁਐਂਸੀ ਵਾਲਾ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੇਜ ਡਾਟਾ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਪੀਡ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗੀ। ਤੇਜ਼ ਇੰਟਰਨੇਟ ਨਾਲ ਹਰ ਮਸ਼ੀਨ ਬੋਲਣ ਲੱਗੇਗੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰੇਗੀ, ਕਾਰ ਬਿਨਾਂ ਡਰਾਈਵਰ ਤੋਂ ਚੱਲ ਸਕੇਗੀ, ਤੁਹਾਡਾ ਫਰਿੱਜ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਸਬਜ਼ੀ/ਦੁੱਧ ਖਤਮ ਹੈ, ਮਾਇਕਰੋਵੇਵ ਪਾਣੀ ਉਬਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਏਗਾ। ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਸਿਰਫ ਕਾਗਜ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੀ ਬਣਾ ਦਿਆ ਕਰਨਗੇ, ਇਹ ਰੋਬੋਟ ਵਰਗੇ ਦਿਸਣਗੇ। ਵੀਡੀਓ ਕਾਲ 3ਡੀ ਹੋ ਜਾਏਗੀ ਬਿਲਕੁਲ ਜਿਵੇਂ ਸਿਨੇਮੇ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮ ਵੇਖਦੇ ਹੋ 3ਡੀ ਵਿੱਚ। ਹੋਰ ਵੀ ਕਿੰਨਾ

ਕੁਝ ਬਦਲ ਜਾਏਗਾ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਿੰਨੀ ਜਿਆਦਾ ਫ਼੍ਰੀਕੁਐਂਸੀ ਓਨੀ ਨਜ਼ਦੀਕ ਟਾਵਰ , ਇੰਝ 5G ਦੇ ਟਾਵਰ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੰਧਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਬਿਲਕੁਲ ਉਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਵਾਈ ਫਾਈ ਦੀ ਰੇਂਜ਼ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬਿਜਲਚੁੰਬਕੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ : ਬਿਜਲਚੁੰਬਕੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ : ਆਇਓਨਾਈਜ਼ਿੰਗ ਅਤੇ ਨਾਨ-ਆਇਓਨਾਈਜ਼ਿੰਗ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ। ਆਇਓਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਉਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਜਾਂ ਅਣੂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਗੁਆ ਕੇ ਰਿਣਾਤਮਕ ਜਾਂ ਧਨਾਤਮਕ ਚਾਰਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਚਾਰਜ ਹੋਏ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਜਾਂ ਅਣੂ ਨੂੰ ਆਇਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਨ-ਆਇਓਨਾਈਜ਼ਿੰਗ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਪ੍ਰਮਾਣੂਆਂ ਜਾਂ ਅਣੂਆਂ ਨੂੰ ਆਇਓਨਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਊਰਜਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਰੇਡੀਓ ਤਰੰਗਾਂ ਅਤੇ ਮਾਈਕਰੋ ਤਰੰਗਾਂ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਆਇਓਨਾਈਜ਼ਿੰਗ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਉਹ ਬਿਜਲਚੁੰਬਕੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਾਂ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂਆਂ ਜਾਂ ਅਣੂਆਂ ਨੂੰ ਆਇਨਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਊਰਜਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਐਕਸ ਰੇਜ਼ ਅਤੇ ਗਾਮਾ ਰੇਜ਼। ਆਇਨਾਈਜ਼ਿੰਗ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਤੇ ਦੋ ਤਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦੇ ਹਨ :

ਸਟੋਕੈਸਟਿਕ (Stochastic)/ਸੰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ : ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੰਭਾਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਘੱਟ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਡੋਜ਼ ਤੇ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਡੋਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਡੋਜ਼ ਦੇ ਵੱਧਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਕੈਂਸਰ ਇਕ Stochastic ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਡੋਜ਼ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਡੋਜ਼ ਦੇ ਵਧਣ ਨਾਲ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਡੋਜ਼ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਨਿਰਣਾਇਕ (Deterministic) ਪ੍ਰਭਾਵ : ਇਹਨਾ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਡੋਜ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਚਮੜੀ ਮੱਚਣਾ ਇਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਤਕਰੀਬਨ B Gy ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਡੋਜ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ?

ਕੀ ਇਹ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ ?

ਫ਼੍ਰੀਕੁਐਂਸੀ ਦੇ ਵਧਣ ਨਾਲ਼ ਤਰੰਗ ਇੱਕ ਸੈਕਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਰ ਉੱਤੇ-ਥੱਲ੍ਹੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸੁੰਗੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ਼ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਸੈਕਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸੈਕਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਊਰਜਾ

ਵੀ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਤਰੰਗ ਦੀ ਊਰਜਾ ਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿੰਨੀ ਕਿਸੇ ਤਰੰਗ ਦੀ ਫ਼੍ਰੀਕੁਐਂਸੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਓਨੀ ਹੀ ਉਸਦੀ ਊਰਜਾ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫ਼੍ਰੀਕੁਐਂਸੀ ਘਟਣ ਨਾਲ਼ ਇਹ ਊਰਜਾ ਵੀ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫ਼੍ਰੀਕੁਐਂਸੀ ਵਾਲੀਆਂ ਤਰੰਗਾਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਘੱਟ ਫ਼੍ਰੀਕੁਐਂਸੀ ਵਾਲੀਆਂ ਤਰੰਗਾਂ ਆਮ ਤੌਰ ’ਤੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। 300 ਗੀਗਾ ਹਰਟਜ਼ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫ਼੍ਰੀਕੁਐਂਸੀ ਦੀਆਂ ਬਿਜਲ-ਚੁੰਬਕੀ ਤਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਆਇਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਿਹਤ ਲਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਰੇਡੀਓ ਤਰੰਗਾਂ ਦੀ ਫ਼੍ਰੀਕੁਐਂਸੀ 3 ਕਿੱਲੋ ਤੋਂ 300ਗੀਗਾ ਹਰਟਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ ’ਤੇ ਰੇਡੀਓ ਤਰੰਗਾਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਚੱਲ ਰਹੇ 4ਜੀ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੀਆਂ ਰੇਡੀਓ ਤਰੰਗਾਂ ਦੀ ਫ਼੍ਰੀਕੁਐਂਸੀ 2-8 ਗੀਗਾ ਹਰਟਜ਼ ਹੈ, ਇਸ 4ਜੀ ਤੋਂ ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖ਼ਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। 5ਜੀ ਦੀ ਫ਼੍ਰੀਕੁਐਂਸੀ 3 ਤੋਂ 300 ਗੀਗਾ ਹਰਟਜ਼ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਨਾਲ ਹੀ, ਚਾਹੇ 5ਜੀ ਦੀ ਫ਼੍ਰੀਕੁਐਂਸੀ 4ਜੀ ਨਾਲੋਂ ਕਰੀਬ 30-40 ਗੁਣਾ ਤੱਕ ਵੱਧ ਹੈ, ਪਰ ਐਨੇ ਚ ਹੀ ਹੈ 100 ਗੁਣਾ ਵਧਦਾ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਕਰੀਬ ਕਰੀਬ ਓਨੀ ਹੀ ਰਹੇਗੀ।

ਮੋਬਾਈਲ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਕਈ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ 80 ਵਾਟ ਬੱਲਬ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਨ-ਆਇਓਨਾਈਜ਼ਿੰਗ ਪਰਾਲਾਲ (ਇਨਫਰਾਰੈੱਡ) ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਛੱਡਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ 5G ਟਾਵਰ ਤੋਂ ਕਈ ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾਨ-ਆਇਓਨਾਈਜ਼ਿੰਗ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 0.3 ਤੋਂ 300 ਗੀਗਾ ਹਰਟਜ਼ ਦੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ cosmic microwave background radiation ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਫ਼੍ਰੀਕੁਐਂਸੀ 5ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ cover ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਕੇਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ ’ਤੇ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਦਾ ਰੇਡੀਓਐਕਟਿਵ ਆਈਸੋਟੋਪ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ-40 ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਅਸੀਂ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਡੋਜ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਬਿਜਲ-ਚੁੰਬਕੀ ਤਰੰਗਾਂ ਦੇ ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ ’ਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ’ਤੇ ਦੋ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ : ਬਾਹਰੀ ਚਮੜੀ ਦੇ ਟਿਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਸੜ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਕੈਂਸਰ। ਰੇਡੀਓ ਵਿਕਿਰਣਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਸਰੀਰ ਦੇ ਟਿਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਗ਼ਰਮ ਹੋ ਕੇ ਮੱਚ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਰੇਡੀਓ ਤਰੰਗਾਂ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਟਿਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਅਣੂਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕੰਪਨ ਨਾਲ਼ ਗ਼ਰਮੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਗ਼ਰਮੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਇੱਕ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਹੋਏ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਤਰੰਗਾਂ ਦਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਰੇਡੀਓ ਤਰੰਗਾਂ ਦਾ ਸਿਰ ਦਰਦ, ਦਿਲ, ਦਿਮਾਗ਼, ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਨੀਂਦ ’ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਕੁਝ ਅਧਿਐਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਰੇਡੀਓ ਵਿਕਿਰਣਾਂ ਦਿਮਾਗ਼ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਟਿਊਮਰਾਂ ਦੇ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਦਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਨ ਨਾਲ਼ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫ਼ੋਨ ਲਗਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ’ਤੇ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆਂ।

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 35 ’ਤੇ)

ਪਲਾਸਟਿਕ ਨੂੰ ਕਹੋ ਨਾਂਹ ...

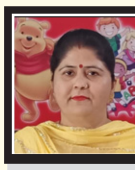

ਮੈਡਮ ਰਜਨੀ ਧਰਮਾਣੀ

ਸਾਡੀ ਰੋਜ਼ਮਰਾ ਵਿੱਚ ਪਲਾਸਟਿਕ ਨੇ ਖ਼ਾਸ ਥਾਂ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਏ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਆਮ-ਜਨ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੂਰ ਪੈਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਪਲਾਸਟਿਕ ਅੱਜ ਗਲੀਆਂ-ਨਾਲੀਆਂ, ਪਾਣੀ, ਅਵਾਰਾ ਜਾਨਵਰਾਂ, ਪੰਛੀਆਂ, ਪਹਾੜਾਂ, ਧਰਤੀ, ਸਮੁੰਦਰ, ਨਦੀਆਂ-ਨਹਿਰਾਂ, ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਸਿੱਧ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ ਜੀਅ ਦਾ ਜੰਜਾਲ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੰਮਾਂ ਕਾਜਾਂ , ਸਮਾਗਮਾਂ, ਵਿਆਹਾਂ, ਪਾਰਟੀਆਂ, ਜਨਮਦਿਨਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਸਮੇਂ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਲਿਫ਼ਾਫਿਆਂ, ਥਰਮੋਕੋਲ ਦੇ ਬਣੇ ਗਿਲਾਸਾਂ, ਥਾਲੀਆਂ, ਕੌਲੀਆਂ, ਚਮਚਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਮਾਨਵਤਾ, ਵਾਤਾਵਰਨ, ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮਿਆਂ, ਪਾਣੀ, ਜੀਵ - ਜੰਤੂਆਂ ਅਤੇ ਪੰਛੀ-ਪਰਿੰਦਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਥੈਲਾ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਥੈਲਿਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ’ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ, ਸਮੁੱਚੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ’ਤੇ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਬਸ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ, ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਖੁਦ ਕਰੀਏ। ਆਓ ! ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕੀਏ ਅਤੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰੀਏ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇ ਸੱਚੇ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਈਏ। ਪਲਾਸਟਿਕ ਨੂੰ ਕਹੋ ਨਾਂਹ.., ਥੈਲੇ ਨੂੰ ਕਹੋ ਹਾਂ।

20 ਅਕਤੂਬਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਸਿੱਖ ਧਰਮ 'ਚ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ

ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਨਾ
510-415-9377

ਨਵੰਬਰ 2019 ਵਿਚ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਦਸਤਕ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਜਾਂ ਕੋਵਿਡ-19 ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਵੇਖਦੇ ਵੇਖਦੇ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਫੈਲਦੀ ਗਈ। ਮਹਾਂਮਾਰੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮੁੱਢ ਕਦੀਮ ਤੋਂ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਹੜ੍ਹ, ਤੂਫ਼ਾਨ, ਅਗਜ਼ਨੀ, ਬਿਮਾਰੀ, ਗੈਸ ਦਾ ਰਿਸਣਾ ਜਿਹੀਆਂ ਆਫਤਾਂ ਹਨ। ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਫੈਲਣ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮਚ ਗਈ। ਜੀਵਨ ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਬੇਤੁਕਾ ਰਸਹੀਣ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੰਕੇ, ਵਹਿਮ, ਡਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਜੀਬ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ, ਟੋਟਕੇ, ਨੁਸਖੇ, ਉਪਾਅ, ਤਜਰਬੇ ਸਲਾਹਾਂ, ਥਾਲੀ ਖੜਕਾਉਣਾ, ਢੋਲ ਵਜਾ ਕੇ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨੂੰ ਭਜਾਉਣ ਦਾ ਬਾਜਾਰ ਗਰਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰ ਨਾ ਦਵਾਈ ਨਾ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਇਲਾਜ ਦੀ ਉਮੀਦ। ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦਵਾਈ ਦੀ ਖੋਜ ਦਾ ਕੰਮ ਜੰਗੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਦਵਾਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਕਿਆਸ ਅਰਾਈਆਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੋਣ ਲੱਗੀ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸੇਵਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਘੱਟ ਸਨ, ਚੰਗੇ ਇਲਾਜ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਦੋਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਦੁਆਵਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਸਹਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਧਾਰਮਿਕ ਉਪਦੇਸ਼ ਅਰਾਮ ਨਾਲ ਧਰਵਾਸ ਦੇਂਦੇ ਸਨ

ਮੱਧ ਕਾਲੀਨ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੀ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ, ਲਾਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰਾਂ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਸਵਾਰਥ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੀ ਨੇ ਸੇਵਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਮਾਜ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਵਸਦੇ ਸਨ, ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਬਣਾ ਲਈਆਂ। ਇਹ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਾਸਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕੇਂਦਰ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਗਏ। ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲਾ ਵੱਡਾ ਕੇਂਦਰ ਕਰਤਾਰਪੁਰ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਸਦੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਧਰਮਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਜਿੱਥੇ ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਭਾਵ ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਰੈਣ ਬਸੇਰੇ ਲਈ ਸਹੁਨਤਾਂ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਹੇਠ ਹੀ ਸਨ। ਸੰਸਾਰਕ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਕਤਾ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਇਆ, ਸੰਵਾਰਿਆ, ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਇਜਾਦ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਉਪਦੇਸ਼ ਸਰਵਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ। ਮਲ ਅਖ਼ਾੜਾ ਬਣਾ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਸਰਤ ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਤੀ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿ ਕੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਦਿਵਾਈ, ਉੱਥੇ ਲੰਗਰ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਗਤ ਫਿਰ ਸੰਗਤ। ਅਰਥਾਤ ਸਾਂਝੇ ਲੰਗਰ ਛਕ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਸਰਵਣ ਕਰੋ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਨੇ ਵੀ ਪੰਗਤ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਲੰਗਰ ਛਕਿਆ। ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਦਿੱਕਤ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਬਾਉਲੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਵਾਇਆ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਬਣੀ।

ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਗਰ ਵਸਾਇਆ, ਉੱਥੇ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਦੇ ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੇ ਮਾਹਰਾਂ ਨੂੰ ਵਸਾਇਆ। ਇਥੋਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਮਿਕ ਹੀ ਨਾ ਰਹਿ ਕੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਖੋਂ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਵਿਚ ਕੋਈ ਥੁੜ ਨਾ ਆਵੇ। ਆਪਸੀ ਮਿਲਵਰਤਨ, ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸਣ।

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਰੂਹਾਨੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਗ੍ਰੰਥ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਧਰਮ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਰੱਖਿਆ। ਕੌਮ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਖਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ। ਹੋਰ ਗੁਰੂਕਾਲ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਰੋਵਰ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾ ਅਤੇ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ। ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਰੋਵਰ ਅਤੇ ਬਾਉਲੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਸਿੰਚਾਈ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿਚ ਵਡਾਲੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕੋਲ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਖੂਹ ਲਗਵਾਇਆ ਜਿਸ ਤੇ 6 ਹਰਟ ਚਲਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਨਗਰ ਦਾ ਨਾਉਂ ਛੇਹਰਟਾ ਰੱਖਿਆ। ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਡੱਬੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਇਕ ਬਾਉਲੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ਼ ਲਗਵਾਇਆ। ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੇ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ। ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਦੀ ਫੌਜ ਬਣਾਈ। ਜੰਗਾਂ ਵੀ ਕਰਨੀਆਂ ਪਈਆਂ ਤੇ ਜਿੱਤੀਆਂ ਵੀ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦਾ ਫਰਜ ਤਿਵੇਂ ਹੀ ਨਿਭਾਇਆ ਜੋ ਸੰਕਲਪ ਵਿਚ ਸੀ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਲੇ ਬਣਵਾਏ।

ਗੁਰੂ ਹਰਿਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੰਗਰਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਵੀ ਰਸਦ ਵਸਤੂ ਆਵੇ ਉਸਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜ ਪੈਣ ਵੇਲੇ ਕੰਮ ਆ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪ ਜੀ ਕੋਲ ਬੜੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭੰਡਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਨੇ ਇਕ ਦਵਾਖਾਨੇ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੁਰਲੱਭ ਵਸਤੂਆਂ/ਔਸ਼ਧੀਆਂ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਮੁਫ਼ਤ ਦਵਾਈ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਸੀ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹ ਜਹਾਨ ਦਾ ਪੁਤਰ ਦਾਰਾ ਸ਼ਿਕੋਹ ਵੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵਲੋਂ ਲੰਗਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦਿੱਤੀ ਔਸ਼ਧੀ ਨਾਲ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੋਇਆ।

ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰੂ ਕਾਲ ਵਿਚ ਸੰਨ 1663 ਈ. ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਚੇਚਕ ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਫੈਲ ਜਾਣ ਤੇ ਗੁਰੂਦੇਵ ਆਪ ਰੋਗੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਲੋਕਾਈ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਮਾਇਆ ਵੀ ਖਰਚ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਨੇਕ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਆ ਜੁੜੀਆਂ। ਇਸ ਛੂਤ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਬਾਲ ਉਮਰ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕੀਤੀ। ਆਖਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਖੁਦ ਇਸ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸੇਵਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾ ਗਏ।

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੋ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਵੀ ਗੁਆਉਣੀ ਪਵੇ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਦਿਆਂ, ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੀਵਨ-ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਉਠ ਕੇ ਜਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਗੁਰੂ ਦੀ ਦੱਸੀ ਹੋਈ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮਨੋ ਇਹ ਭਪੂਤੀ (ਸੁਆਹ) ਪਿੰਡੇ ਤੇ ਮਲਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿਫ਼ਤ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਣੀ ਸਦਾ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਅਸਲ ਭੇਖ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਸਦਾ ਅਡੋਲ, ਆਤਮਿਕ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਟਿਕਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਗ-411

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਸੀ ਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਅਨਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਮਾਰੀ ਕੁੱਟੀ, ਲੁੱਟੀ ਪੁੱਟੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਹੱਕ ਸੱਚ ਲਈਡਟ ਜਾਣ ਲਈ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਅਣਖ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿਖਾਈ। ਇਸ ਲਈ ਜੰਗਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਜੂਝਣਾ ਪਿਆ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਿਖਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਮਜਲੂਮਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੰਗਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਅਸੂਲ ਸਨ, ਕਿਸੇ ਇਲਾਕੇ ਤੇ ਕਬਜਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਧੰਨ, ਮਾਲ, ਇੱਜਤ ਲੁੱਟੇ ਜਾਣ, ਭੱਜੇ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਵੈਰੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ, ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ, ਬੁੱਢੇ, ਔਰਤ ਤੇ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਵਰਜਿਤ ਕੀਤਾ। ਜਿੱਤ ਲਈ ਜੂਝਣ ਤੇ ਜਿੱਤ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਜੰਗ ਜ਼ਰ, ਜੋਰੂ ਅਤੇ ਜਮੀਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲੜੀ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਮਾਣਿਆਂ, ਨੀਵਿਆਂ, ਨਿਤਾਣਿਆਂ ਅਤੇ ਲਿਤਾੜਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਸੱਚ ਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਸਰਵੰਸ ਧਰਮ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਬਦਲੇ ਵਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਭਾਈ ਘਨੱਈਆ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੋਈ ਤਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਦ ਗੁਰਾਂ ਨੇ ਮਲਹਮ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮਲਹਮ ਪੱਟੀ ਵੀ ਕਰ ਦਿਆ ਕਰੋ। ਉਹ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲੋਂ ਆਤਮਿਕ ਬਲ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਮਨੁੱਖੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਮੁੱਖ ਸੀ।

ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਅਕਲ ਹੁੰਦਿਆਂ ਭੀ ਅੰਞਾਣਾ ਬਣੇ ਪਾਵ ਅਕਲ ਦੇ ਤ੍ਰਾਣ ਦੂਜਿਆਂ ਤੇ ਕੋਈ ਦਬਾਓ ਨਾ ਪਾਵੇ। ਜੋਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਮਜੋਰਾਂ ਵਾਂਗ ਜੀਵੇ, ਭਾਵ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਧੱਕਾ ਨਾ ਕਰੇ। ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਭੀ ਦੇਣ ਜੋਗਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਦੋਂ ਆਪਣਾ ਆਪ ਭਾਵ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਵੰਡ ਦੇਵੇ, ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹੀ ਭਗਤ ਆਖਦਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੰਗ-1384

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਬਿਮਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੇਧ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਹੇਠ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਹਲ਼ ਵਾਹੁਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜੀ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿਚ ਹਰ ਇਕ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ। ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੇਠ ਹੀ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਜਗੀਰਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਲੁਆ ਕੇ ਧਰਮ ਦੀ ਦਿੱਖ ਨੂੰ ਸੰਵਾਰਿਆ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭਗਤ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਿੰਗਲਵਾੜੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ।

ਗੁਰੂ ਸਿਧਾਂ ਤੇ ਚਲਦਿਆਂ ਸਿੱਖ ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਤੇ ਖੇਡ ਕੇ ਮਹਾਂਮਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਾਂਗ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮਹਾਂਮਾਰੀਆਂ, ਤੂਫ਼ਾਨਾਂ, ਵਰ੍ਹਦੀਆਂ ਗੋਲ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਜਦ ਲੋਕ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਛੁਪੇ ਉਦੋਂ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸੇਵਾ ਲਈ ਚਹਿਕਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਉਪਰ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਮਲਾ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਬਾਂਹ ਫੜੀ ਹੈ।

ਵੱਡੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਥਾਵਾਂ, ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੇ ਨਿੱਜ ਸਵਾਰਥ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਜਦੋਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵੀ ਭੈ-ਭੀਤ ਹੋ ਗਏ। ਆਪਣਿਆਂ ਨੇ ਕੋਰੋਨਾ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੇ ਸਸਕਾਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਤੇ ਖੇਡ ਕੇ ਅਣਜਾਣ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰ ਵੀ ਕੀਤੇ। ਮਨੁੱਖੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਗੁਰਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ। ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਖ਼ਾਲਸਾ ਬਣਿਆ ਹੀ ਮਜਲੂਮਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਅਨੂਠੀ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ।

ਇਹ ਸਮੇਂ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਹਤ-ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ। ਇਸ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿ ਕੇ ਬਚਾਅ ਕਰੋ। ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਤੇ ਖੇਡ ਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੌਂਸਲਾ ਅਫ਼ਜਾਈ ਕਰੋ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਵੋ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿਹਤ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜੁੜੇ ਅਮਲੇ/ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕਰੋ। ਆਪਣੇ ਅਕੀਦੇ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਰੱਖੋ। ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਨਾਮ ਜਪੋ, ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕਰੋ। ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹੋ, ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰੋ। ਆਪਣੇ ਗੌਰਵਮਈ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੁੜੋ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰੋ, ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰੋ। ਹੌਂਸਲਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖੋ। ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਰਹੋ। ਇਸ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਆਪਣੇ ਬਚਾਓ ਵਿਚ ਕਰੋ। ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਤੋਂ ਹੌਂਸਲਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਸਾਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਮਿਲੇਗਾ।

ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਬੇਵੱਸ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਅਸਮਾਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੋਚ ਨੇ ਜੋ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਸਲ ਵਿਚ ਵਿਨਾਸ਼ ਬਣ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਧਰਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਬੈਠਾ। ਉਸ ਦੀ ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਲਾਲਚੀ ਸੋਚ ਨੇ ਧਰਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਫੈਲਾਇਆ ਹੈ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਤਰੱਕੀ ਤੇ ਪਦਾਰਥਵਾਦ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਭੁੱਲ ਕੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਕੋਰੋਨਾ ਦੀ ਮਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਉਂਦੇ ਖਤਰਿਆਂ ਵਿਚ ਕੁਦਰਤ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੰਗੀ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰ, ਐਟਮੀ ਹਥਿਆਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ, ਮਨੁੱਖੀ ਕਲਿਆਣ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਸਾਜੋ ਸਾਮਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਮੁੜਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਐਸ਼ੋ ਆਰਾਮ ਦਾ ਸਮਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਦਵਾਈਆਂ, ਹਸਪਤਾਲ, ਸਿਹਤ ਇਲਾਜ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਪਕਰਨਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਜੀਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਿਹਤ, ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਇਲਾਜ ਤੇ ਖਰਚਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਵੀ ਇਕਮੁਠ ਹੋ ਕੇ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਸਮਾਜਿਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਚੰਗੀ ਖੇਤੀ ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਖਾਧ ਖੁਰਾਕ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਕੇ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੋਰੋਨਾ ਦੀ ਮਾਰ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕਰ ਛੱਡਿਆ ਹੈ। ਤਦ ਹੀ ਹਵਾ ਇਕਦਮ ਤਾਜ਼ਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਆਸਮਾਨ ਸਾਫ਼, ਝੀਲਾਂ, ਸਮੁੰਦਰ, ਦਰਿਆ ਨਿਰਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਜੰਗਲੀ ਚਰਿੰਦੇ ਪਰਿੰਦੇ ਚਹਿਕ ਉਠੇ ਹਨ, ਉਹ ਹੁਣ ਬਸਤੀਆਂ, ਬਨੇਰਿਆਂ ਤੇ ਆਣ ਢੁੱਕੇ ਹਨ। ਚੋਗਿਰਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਸੀ।

ਅੰਤਿਕਾ : ਹੇ ਮੇਰੇ ਮਨ, ਹੁਣ ਮਨੁੱਖਾ ਜਨਮ ਮਿਲਣ ਤੇ ਨਾਮ ਬੀਜਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤੈਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ ਦੀ ਪੈਲ਼ੀ ਵਿਚ ਸਿਰਦ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਬੀਜ, ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਨਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਬੀਜਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਨਹੀਂ ਬੀਜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਹੇ ਮੇਰੇ ਮਨ, ਵੇਖੀਂ ਮਾਇਆ ਦੀ ਭੱਜ ਦੌੜ ਵਿਚ ਪੈ ਕੇ ਕਿਤੇ ਕੁਰਾਹੇ ਨਾ ਪੈ ਜਾਈਂ। ਹੇ ਮਨ, ਇਹ ਮਨੁੱਖਾ ਜਨਮ ਹੀ ਨਾਮ ਬੀਜਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਪਰ ਹੇ ਮਨ, ਗੁਰੂ ਮਿਲ ਕੇ ਹੀ ਹਰਿ ਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੇ ਨਾਨਕ, ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ ਧੁਰੋਂ ਨਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਲੇਖਾ ਉਘੜਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਸਦਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਗੁਣ ਉਚਾਰਦਾ ਹੈ। ਅੰਗ-1185

> **ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰੂ ਕਾਲ ਵਿਚ ਸੰਨ 1663 ਈ. ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਚੇਚਕ ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਫੈਲ ਜਾਣ ਤੇ ਗੁਰੂਦੇਵ ਆਪ ਰੋਗੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਲੋਕਾਈ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਮਾਇਆ ਵੀ ਖਰਚ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਨੇਕ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਆ ਜੁੜੀਆਂ। ਇਸ ਛੂਤ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਬਾਲ ਉਮਰ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕੀਤੀ। ਆਖਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਖੁਦ ਇਸ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਏ।**

ਅਮਰੀਕੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੇ 3 ਸਿੱਖ ਫ਼ੌਜੀ...

ਸਾਲ 1940 ਤੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਮਰੀਨ (ਸਮੁੰਦਰੀ) ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਮਰੀਨ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਪੈਨਲ ਨੇ ਸੰਦੇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਰੀਨ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਡਰੈਸ ਕੋਡ ਲਈ ਧਾਰਮਿਕ ਛੋਟਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਜਿਬ ਕਾਰਨ ਸੀ।ਪਰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਰਾਹਤ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੀਤੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਉਪਰ ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ।ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸ (ਵਾਲ), ਕੜਾ, ਕਿਰਪਾਨ, ਕਛਹਿਰਾ ਅਤੇ ਕੰਘਾ ਹਨ। ਪੱਗ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜ ਕਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਪਰ ਇਹ ਸਿੱਖ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ।ਅਦਾਲਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਹਲ ਇਕਲੌਤਾ ਮੁੱਦਈ ਹੈ ਜੋ ਕੰਘੀ, ਕਛਹਿਰਾ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਕਿਰਪਾਨ ਪਹਿਨਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਤਿੰਨੋਂ ਸੰਭਾਵੀ ਰੰਗਰੂਟਾਂ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਲ ਅਤੇ ਦਾੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਛੱਡਣ, ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਪੱਗ ਨਾਲ ਢੱਕਣ ਅਤੇ ਕੜਾ ਪਹਿਨਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੈਰੀਨ ਕੋਰ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮੁਦਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੂਲੀਜ਼ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਭਰਤੀ ਲਈ ਕਾਗਜ਼ੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਬੂਟ ਕੈਂਪ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮਰੀਨ ਕੋਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੂਟ ਕੈਂਪ ਦੇ 13 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅੰਦਰ ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪਹਿਨਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇਗਾ।

***

ਬਰਤਾਨਵੀ ਫੌਜੀ ਸਿੱਖ...

ਇਹ ਯਾਤਰਾ 40 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।ਕੈਪਟਨ ਪ੍ਰੀਤ ਚੰਦੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 700 ਮੀਲ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 1100 ਮੀਲ ਦੀ ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਵੇਗੀ। ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਘੱਟ ਰੱਖੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕਿੱਟ ਆਦਿ ਦਾ ਭਾਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਪ੍ਰੀਤ ਚੰਦੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਸਕੇ।

***

ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 'ਤੇ...

ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਧਰ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਸੰਬੰਧੀ ਕੈਨਬੇਰਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਹੈ।

***

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ...

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਲੋਕ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੈਕਸੀਕੋ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਕਸੀਕੋ ਸਿਟੀ ਜਾਂ ਟਿਜੁਆਣਾ ਥੋਂ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਛੇਤੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ ਜਿਵੇਂ ਉੱਥੇ ਲੋਕ ਫੜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਟੂਰਿਸਟ ਵੀਜ਼ਾ ਉੱਤੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੈਲਾਨੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸਗੋਂ ਇਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹੈ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣਾ।ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੈਕਸੀਕੋ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਡਾ ਬਾਰਡਰ ਹੈ- ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਵੱਡਾ ਜੋ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਚਾਰ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹਦਾ ਹੈ- ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ, ਨਿਊ ਮੈਕਸੀਕੋ, ਐਰੀਜ਼ੋਨਾ ਤੇ ਟੈਕਸਸ। 1100 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਸਰਹੱਦ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਉੱਥੇ ਘੁਸਪੈਠ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ। ਇਹ ਇੰਨਾ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਰੂਟ ਹੈ ਫਿਰ ਉੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਉਂ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਘੱਟ ਹਨ, ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋ ਕੀਤਾ ਉਹ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਾਤ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਮਰੀਕੀ ਸੁਪਨਾ ਵੀ ਹੈ, ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਡਾਲਰ ਕਮਾਉਣ ਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖੇਤੀ ਵੀ ਫਾਇਦੇ ਦਾ ਸੌਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਜੇ ਉੱਥੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ਰਨ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਕਸੀਕੋ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਪੰਜਵੇਂ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਡਾ ਅੰਕੜਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅੰਕੜਾ ਹੈ ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਪਰਵਾਸ ਨੀਤੀ ਲਈ ਬੜੀ ਸਖ਼ਤ ਹੈ। ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਪਰਵਾਸੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਦੀ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੀਤੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਮਿਲਣ। ਉਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

***

ਸੌਦਾ ਸਾਧ ਯੂ.ਪੀ. 'ਚ ਬਿਤਾਏਗਾ ਪੈਰੋਲ ...

ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਭਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਵਾਇਤੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸਰਲੀਕਰਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਪਰ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰਾਜੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰ. ਭਾਈ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ 20-25 ਸਾਲ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਲਈਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਵੱਡੇ ਗੁਨਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਪੈਰੋਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਮੰਦਭਾਗੀ ਗੱਲ ਹੈ।

***

7-ਨਵੰਬਰ : ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਇਕ ਨਵਾਂ ਰਾਹ !

ਉਥੇ ਕਿਰਤੀ ਵਰਗ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਮਾਜਿਕ ਤਬਦੀਲੀ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਗਰੀਬੀ-ਅਮੀਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਸਮਾਨਤਾ ਵੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨਕ ਰਾਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਰੂਸੀ ਇਨਕਲਾਬ 1917 ਦੀ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਸੋਚ ਸੀ। ਸੋਵੀਅਤ ਰੂਸ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਯੂਰਪ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਭਾਵ ਅੱਜ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਉੱਥੇ ਸਥਾਪਤ ਤੇ ਹੋਏ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਨਾਲ ਕੌਮਾਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸੋਚ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਚੋਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਅਤੇ ਠੇਸਾਂ ਵੀ ਪੁੱਜੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਅੱਜ ਵੀ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਵਾਲੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲੋਕ ਚੀਨ, ਕਿਊਬਾ, ਵੀਤਨਾਮ, ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ, ਲਾਊਸ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੀ ਉਤਮਤਾ ਨੂੰ ਮਨੌਤੀ ਦਿਵਾਈ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਘਬਰਾਅ ਕੇ ਅੱਜ ਸਾਮਰਾਜ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਉਦਾਰੀਵਾਦੀ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਫਲਸਫੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਫਲਸਫੇ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੂੜ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਗੈਰ -ਵਿਗਿਆਨਕ ਦਲੀਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਾਰਕਸਵਾਦ -ਲੈਨਿਨਵਾਦ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਣ ਦੇ ਅਸਫਲ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਪਰ ਅੱਜ ਖੁਦ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਸਿਸਟਮ ਮੂੰਧੇ ਮੂੰਹ ਹੋਇਆਂ ਖੁੱਲੀ ਮੰਡੀ, ਮੁਕਤ ਬਾਜਾਰ ਵਿੱਤੀ-ਪੂੰਜੀ, ਵਿੱਤੀ ਫੰਡ ਵਾਲੀ ਸੰਕਟਾਂ ਭਰੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਹਰ ਹੀਲੇ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਫਰਜੀ ਡਿਜੀਟਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਸਾਈਬਰ ਦੇ ਕੂੜ ਪ੍ਰਚਾਰ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਮੰਦੇ ਦਾ

ਹੱਲ ਲਭ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਗੈਰ-ਮੁਮਕਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਕੇ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ, ਭੁੱਖਮਰੀ, ਗਰੀਬੀ, ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ ਵਾਲੀ ਤਬਾਹੀ ਵੱਲ ਧੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ ਸੰਕਟ ਗ੍ਰਸਥ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਕਿਰਤੀ ਜਮਾਤ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਵਿਖਾਵੇ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੱਖਣੀ ਲਾਤੀਨੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਬੋਲਵੀਆ, ਵੈਨਜ਼ੂਏਲਾ, ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ, ਪੇਰੂ, ਚਿੱਲੀ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਹੋਈਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ

ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੇ ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅੰਦਰ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵੱਲ ਰੁਖ ਮੋੜਿਆ ਹੈ। ਅਰਜਨਟੀਨਾ, ਬਰਾਜ਼ੀਲ, ਕੋਲੰਬੀਆ, ਮੈਕਸੀਕੋ, ਉਰੂਗਾਏ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖੱਬੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਰਾਹ ਵੱਲ ਮੋੜੇ ਕੱਟਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵੱਲ ਕਦਮ ਪੁੱਟਣ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਭੁੱਖਮਰੀ, ਗਰੀਬੀ, ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਸੋਸ਼ਣ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਹੋ ਰਹੇ ਜੋ ਇਕ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਰੁਝਾਨ ਹਨ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਬਰਿਕ, ਸਿੰਘਾਈ ਕੋ-ਅਪਰੇਸ਼ਨ, ਨਾਟੋ ਵਿਰੁਧ-ਰੂਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ ਅੰਦਰ ਰੂਸ ਦਾ ਪੈਂਤੜਾ, ਫਲਾਸਤੀਨ, ਯਮਨ ਮਸਲਾ, ਰੂਸ-ਚੀਨ ਨੇੜਤਾ ਆਦਿ ਬਹੁ-ਧਰੁਵੀ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਵੱਲ ਮੋੜੇ ਕੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਸਿਫਤੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਕਦਾਰੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ ? ਮਹਾਨ ਅਕਤੂਬਰ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਯੁੱਗ ਪਲਟਾਊ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਹਿਮ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਕਸਵਾਦ-ਲੈਨਿਨਵਾਦ ਅੱਜ ਵੀ ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪ੍ਰਪੱਕ ਸਮਾਪਜਕ-ਵਿਗਿਆਨ ਹੈ ਜੋ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਵਾਲੀ ਰਾਜਸੱਤਾ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਬਗਾਵਤ ਕਰਕੇ ਹੀ ਨਹੀਂ; ਸਗੋਂ ਸੁਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਗ-ਸੰਘਰਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਬਦਲ ਕੇ ਸੁਚੇਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਨਕਲਾਬ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਤੀ-ਜਮਾਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਇਨਕਲਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਜੋ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪਰਕਾਰਜਾਂ 'ਚ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਲੈਸ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ-ਲੈਨਿਨਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰਪੱਕ ਹੋਵੇ, ਹੀ ਸਮਾਜਿਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਿਆ ਕੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਮਾਜਵਾਦ ਵੱਲ ਵੱਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਠੋਸ ਹਕੀਕੀ ਹਾਲਤਾਂ, ਵਰਗ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਜਮਾਤੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਹੀ ਜਮਹੂਰੀ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਕੇ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਵਾਲੀ ਰਾਜਸੱਤਾ ਨੂੰ ਜੜੋਂ ਪੁੱਟਣ ਲਈ ਲੋਕ ਜਮਹੂਰੀ ਇਨਕਲਾਬ ਵੱਲ ਵੱਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਧਿਰਾਂ (ਬਲਾਕ) ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆਉਣਾ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਅੰਦਰ ਜਮਹੂਰੀ, ਲੋਕਪੱਖੀ ਅਤੇ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜੋ ਆਵਾਮ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਲਈ ਤੱਤਪਰ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ, 'ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅੱਜ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਟੂ ਘਰਾਣੇ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਵੋਟ ਰਾਹੀ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਪੂੰਜੀਪਤੀ ਹਾਕਮਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਆਮ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਬੋਝ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਛਾਂਟੀਆਂ, ਕਫਾਇਤ, ਜੁਜ਼-ਵਕਤੀ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੋਸ਼ਣ ਕਰ ਰਹੇ ਇਸ ਆਰਥਿਕ ਲੁੱਟ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਮਹਾਨ ਅਕਤੂਬਰ ਇਨਕਲਾਬ ਕਿਰਤ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਉ, ਆਰਥਿਕ ਬਰਾਬਰਤਾ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਦੀ ਲੁੱਟ ਵਿਰੁੱਧ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਉਜਲੇ ਭਵਿੱਖ 'ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ 7-ਨਵੰਬਰ ਮਹਾਨ ਅਕਤੂਬਰ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀਆਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਚਲ ਰਹੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਲਹਿਰਾਂ 'ਚ ਬਣਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਈਏ। ਮਹਾਨ, (ਸਮਾਜਵਾਦੀ) ਅਕਤੂਬਰ ਇਨਕਲਾਬ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ।

***

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਏਜੰਟਾਂ ਵੱਲੋਂ...

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ, ਜੋ ਬ੍ਰਾਂਚ ਟੈਲਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਛਾਪੇ, ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸ ਇੱਕ ਹਾਰਡਵੁੱਡ ਫਲੋਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਇੱਕ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਮੈਨੇਜਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹੀ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕ੍ਰਿਸ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ GTA ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਕਦੇ ਇੱਕ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ, ਹਾਰਡਿੰਗਸ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ Scotiabank ਹੋਮ ਫਾਈਨਾਂਸਿੰਗ ਸਲਾਹਕਾਰ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੌਰਗੇਜ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਏਜੰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਗਲਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। 'ਉਸਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ (ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਏਜੰਟ) ਦੁਆਰਾ ਮੇਰੀ ਸੰਪਰਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਸਕੋਸ਼ੀਆ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ।'

Scotiabank ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਮੌਰਗੇਜ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ $5,000 ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਹਾਰਡਿੰਗਜ਼ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਭੇਜੇ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਫੀਸ ਹੈ।

Scotiabank ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਰਡਿੰਗਸ ਨੂੰ $5,000 ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇਸ ਧੋਖੇਧੜੀ ਨੂੰ ਨਕੇਲ ਪਾਈ ਗਈ ਤਾਂ ਹੀ ਇਕ ਆਮ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣਾ ਘਰ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

***

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ...

ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਜੁਰਮਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਕੈਦੀਆਂ 'ਚ 67.9 ਫ਼ੀਸਦੀ ਬਲਾਤਕਾਰੀ, 24.5 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵਿਆਹ ਵਿਚ ਦਾਜ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਕੈਦੀ ਹਨ।

ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ : ਸਾਲ 2018 ਦੌਰਾਨ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 1839 ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 144 ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਗ਼ੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਕਾਰਨਾਂ (ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ) ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ। 2019 ਵਿਚ 1764 ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਮੌਤ ਹੋਈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 160 ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਗ਼ੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਾਲ 2020 ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ 1887 ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 189 ਕੈਦੀਆਂ ਨੇ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਲ 2020 ਦੌਰਾਨ 355 ਕੈਦੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਫ਼ਰਾਰ ਹੋਏ ਕੈਦੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 120 ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚੋਂ ਤੇ 235 ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚੋਂ ਫ਼ਰਾਰ ਹੋਏ। ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਾਲ 2020 ਦੌਰਾਨ 30 ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਤੋੜ ਕੇ ਭੱਜਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੇ 160 ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਲੜਾਈ ਝਗੜੇ/ ਦੰਗੇ ਫ਼ਸਾਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ 2020 ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 25 ਵਿੱਚੋਂ 9 ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ, 7 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੇਲ੍ਹਾਂ, 5 ਸਬ ਜੇਲ੍ਹਾਂ, 1 ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਵਾਸਤੇ ਜੇਲ੍ਹ, 1 ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜੇਲ੍ਹ, 2 ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੈਦੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ 23776 ਹੈ ਜਦਕਿ 31 ਦਸੰਬਰ 2020 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 15545 ਅੰਡਰਟਰਾਇਲ, 98 ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੈਦੀ (38 ਸਜ਼ਾ ਯਾਫਤਾ) ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ 18470 ਕੈਦੀ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਾਲ 2020 ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਔਰਤ ਕੈਦੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਰਹੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਜ਼ਾ ਯਾਫਤਾ ਕੈਦੀਆਂ 'ਚੋਂ 614 ਵਿਰੁੱਧ ਕਤਲ, 233 ਵਿਰੁੱਧ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਦੇ ਕੇਸ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ 9 ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ, 7 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੇਲਾਂ, 5 ਸਬ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮੁਹੱਈਆ ਹੈ।

ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ 2020 ਦੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਲ 4,88,511 ਕੈਦੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 76.12 ਫ਼ੀਸਦੀ ਅੰਡਰਟਰਾਇਲ, 23.5 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਹੇ, 0.73 ਫ਼ੀਸਦੀ ਬੰਧਕ ਅਤੇ 0.10 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਕੈਦੀ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ 65.90 ਫ਼ੀਸਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ 27.3 ਫ਼ੀਸਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 2.70 ਫ਼ੀਸਦੀ, ਸਬ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ 2.07 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ, 1.07 ਫ਼ੀਸਦੀ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 0.96 ਫ਼ੀਸਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 0.26 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਕੈਦੀ ਬੰਦ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਾਡਲ ਪਰਿਜ਼ਨ ਮੈਨੂਅਲ 2003 ਤੇ 2016 ਤੱਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹ ਮੈਨੂਅਲ ਮੁਹੱਈਆ ਹਨ। ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਕੈਦੀਆਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਅਸਰਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਜੇਲ੍ਹ ਮੈਨੂਅਲ ਵਿਚ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

**

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਈਸਾਈ

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ 'ਰੱਬ ਦੇ ਏਜੰਟ', 'ਸੰਤਾਂ' ਅਤੇ 'ਬਾਬਿਆਂ' ਵਜੋਂ ਲੇਬਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਹੱਥੋਂ ਹਾਈਜੈਕ ਕੀਤੇ ਸਿੱਖ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਮੋਹਿਤ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ 'ਨਬੀ ਅਤੇ ਰੱਬ' ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਦੋਸ਼ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਸੰਸਥਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲਾਨਾ ਬਜਟ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਜਟ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ, ਲੋੜਵੰਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਬੈਂਕ, ਬਿਰਧ ਘਰ, ਅਨਾਥ ਆਸ਼ਰਮ, ਕਲਿਆਣ ਘਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਕਈ ਦਹਾਈਆਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਇੱਕ ਵੀ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ। ਇਹ ਉਹ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅੰਕੁਰ ਨਰੂਲਾ, ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਕੌਰ, ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੈਗੰਬਰ ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਈ ਉਪਜਾਊ ਜਮੀਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਜ਼ੀਰੋ ਚਿੰਤਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਝੂਠੇ ਰਸੂਲਾਂ ਅਤੇ ਪੈਗੰਬਰਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ, ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਲਈ ਲੁਭਾਉਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਚਿੰਤਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਦਹਾਈਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਦਲ-ਦਲ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 30 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਦਲਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਮੋਟ ਕੰਟਰੋਲ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਾਂਗ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਉਤੇ ਵੀ ਡੇਰਾਵਾਦ ਅਤੇ ਟਕਸਾਲੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਲਗਭਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਥੇਦਾਰ- ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ- ਡੇਰਿਆਂ ਤੋਂ ਆਏ ਹਨ, ਡੇਰੇ ਤੋਂ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਡੇਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਅੱਜ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਡੇਰੇ ਅਤੇ ਟਕਸਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਈ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਸੰਸਕਰਣ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਕਲਪ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਦਰਅਸਲ ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਝ ਨਵੇਂ ਪਾਸਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਰੱਬ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸਦਾ ਰੱਬ ਨਾਲ ਵੀ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

5 ਜੀ : ਤਕਨੀਕ, ਖ਼ਦਸ਼ੇ ਅਤੇ ਤੱਥ...

ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕਦਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਹ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਹੌਲ਼ੀ-ਹੌਲ਼ੀ ਪਨਪਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਵਿਰਤੀ ਵਾਲੀਆਂ ਰੇਡੀਓ ਤਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਪਗ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਕੈਂਸਰ 'ਤੇ ਬਣੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੰਸਥਾ IARC ਨੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫ਼ੋਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ਼ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ 13 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫ਼ੋਨ ਵਰਤ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਐਨੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ 15 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਡਾਟਾ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲਗਪਗ ਐਨੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਵਿਰਤੀ ਵਾਲੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫ਼ੋਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਪਰ ਓਨੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰੇਡੀਓ ਤਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਕੈਂਸਰੀ ਕਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

5ਜੀ ਲਈ ਬੇਸ ਐਨਟੀਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਡਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਐਨਟੀਨਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਹੀ ਵਧਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਜੀ ਦਾ ਇੱਕ ਐਨਟੀਨਾ ਵਿਚ ਹੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੋਨੇ-ਕੋਨੇ ਤੱਕ ਡਾਟਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਆਵਿਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਐਕਸ ਤਰੰਗਾਂ ਤਾਂ ਵਰਤਣੀਆਂ ਹੀ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ਼ ਐਨਟੀਨੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਕੈਂਸਰ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ 100% ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਐਨਟੀਨਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 4ਜੀ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧਾਈ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਐਨਟੀਨਾ ਥੋੜ੍ਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦੀਆਂ ਰੇਡੀਓ ਤਰੰਗਾਂ ਛੱਡੇ ਅਤੇ ਇਹ ਤਰੰਗਾਂ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪਜੀ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣ।

ਸੋ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ 5ਜੀ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਇਸਦੇ ਬਾਰੇ ਚਲਦੀਆਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੱਥ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਲੇਖ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਜ਼ਾਦ ਨਿਰਣੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕੋਗੇ ਕਿ 5ਜੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ।

***

ਯੂਕਰੇਨ ਯੁੱਧ ਕਾਰਨ...

ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਭਰਤੀ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਯਤਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਰੂਸੀ ਨੂੰ ਦਾਗਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ੇਲੇਂਸਕੀ ਨੇ ਭਰਤੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ 'ਕਬਰ ਲਈ ਲਾਮਬੰਦੀ' ਕਿਹਾ।

ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਨਾਟੋ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਉਪਕਰਨਾਂ ਨਾਲ ਆਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਉਪਲਬਧੀ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ 'ਚ ਸਫ਼ਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਦਾਨ 'ਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਆਕਾਸ਼ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰੂਸ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਤਮਘਾਤੀ ਡਰੋਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਇਸ ਨੇ ਈਰਾਨ ਤੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਅਤੇ ਕੁਦੱਸ ਮਹਾਜੇਰ-6 ਨਾਂ ਦੇ ਡਰੋਨ ਦਾ ਇਕ ਬੇੜਾ ਖਰੀਦਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਉਡਾਣ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਹਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਵੀ ਯੂਕਰੇਨ ਵਲੋਂ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਡਾਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡਰੋਨਾਂ ਦਾ ਸਟੀਕ ਰੂਪ 'ਚ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ।

ਯੂਕਰੇਨੀ ਫ਼ੌਜੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ 8 ਟੈਂਕ, 11 ਬਖ਼ਤਰਬੰਦ ਗੱਡੀਆਂ, 6 ਆਰਟੀਲਰੀ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਈ ਡਰੋਨ ਸੁੱਟੇ। ਉੱਚਿਤ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਉਪਕਰਨਾਂ ਨਾਲ ਯੂਕਰੇਨ ਆਕਾਸ਼ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਕੰਟਰੋਲ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਯੂਕਰੇਨ ਲਈ 457.4 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਟੋ ਨੇ ਬਾਲਟਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹਵਾਈ ਫ਼ੌਜੀ ਅਭਿਆਸ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਨੇ ਰੂਸ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਪਰਮਾਣੂ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ 'ਫ਼ੈਸਲਾਕੁੰਨ' ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ 'ਸਿੱਟੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੋਣਗੇ'। ਯੂਕਰੇਨੀ ਯੁੱਧ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਡੂੰਘਾ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

***

ਬੰਦੀਛੋੜ ਦਿਵਸ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹਾਨਤਾ

ਸਿੱਖ ਪਰੰਪਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਿਵਸ ਖ਼ਾਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੀਪਮਾਲਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਗਰਾਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿੰਤੂ ਇਸ ਦਿਵਸ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ ਰੂਪੀ ਦੀਪਕ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਰੁਸ਼ਨਾਉਣ, ਪਰਉਪਕਾਰ ਦਾ ਸਦਗੁਣ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਉੱਦਮਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਨਿਹਿਤ ਹੈ। ਜੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਕਰਮ ਕਾਂਡੀ ਰੂਪ ਦੀ ਨਿਰਾਰਥਕਤਾ ਉਘਾੜੀ ਹੈ ਤਾਂ ਲਾਸਾਨੀ ਮਹਾਨਤਾ ਤੇ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਕਾਰਨ ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਿਵਸ ਸਿੱਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਅਟੁੱਟ ਅੰਗ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਇਹ ਦਿਵਸ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾਦਾਇਕ ਹੈ ਤੇ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਨਿਵੇਕਲੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿੱਖ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

***

ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਲੋਪੋਕੇ ਨੇ

ਨਸਲਵਾਦੀ ਚਿਟੀ ਚਮੜੀ ਵਾਲੇ ਵਿਲੀਅਮ ਹੌਪਕਿਨਸਨ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਬੂਲਣ ਮਗਰੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਚਾਲੀ ਮਿੰਟ 'ਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਸਜ਼ਾ-ਏ-ਮੌਤ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤੀ। 11 ਜਨਵਰੀ 1915 ਈ. ਨੂੰ ਨਿਊਵੈਸਟ ਮਿਨਿਸਟ ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ਿਅਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸਵੇਰੇ ਪੌਣੇ ਅੱਠ ਵਜੇ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ 'ਹਰਿ ਜਗੁ ਰੇ ਮਨਾ ਗਾਇ ਲੈ ਜੋ ਸੰਗੀ ਹੈ ਤੇਰੋ' ਗਾਇਨ ਕਰਦਿਆਂ, ਹੱਸਦੇ-ਹੱਸਦੇ ਫਾਂਸੀ ਚੜ੍ਹ ਗਏ। ਜੇਲ੍ਹ ਬਾਹਰ ਹਾਜ਼ਰ ਚਾਰ ਸੌ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕ ਵੈਰਾਗ 'ਚ 'ਸ਼ਹੀਦ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਅਮਰ ਰਹੇ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾ ਕੇ ਧਰਮੀ ਯੋਧੇ ਦੀ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਚਿੱਟੇ ਨਸਲਵਾਦ ਦੇ ਖ਼ਾਤਮੇ ਦੀ ਇਹ ਗੌਰਵਮਈ ਗਾਥਾ ਸਾਡਾ ਸ਼ਾਨਾਮੱਤਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬਹੁ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਮੁੱਢ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਜੋਂ ਚੇਤੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨਿਊ ਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲਰ ਚੱਕ ਪਿੱਕਮਾਇਰ ਨੇ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਲੋਪੋਕੇ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਮਗਰੋਂ, ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਵਿਚ 2020 ਨੂੰ ਮਤਾ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ 'ਸ਼ਹੀਦ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਲੋਪੋਕੇ ਦਿਨ' ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੋਕਲੇਮੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਹੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਅਫ਼ਸੋਸਨਾਕ ਹੈ ਕਿ ਕੌਂਸਲਰ ਚੱਕ ਪਕਮਾਇਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਵਿਕ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਅਰ ਵਜੋਂ ਚਾਹੇ ਹਾਰ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਐਲਾਨਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਨਿਭਾਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਭੂਮਿਕਾ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਚੇਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਨਸਲਵਾਦ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਡਟਣ ਵਾਲ਼ੇ ਸਮੂਹ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬਾਈ

ਅਤੇ ਫੈਡਰਲ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਲੋਪੋਕੇ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਮਲਟੀ-ਕਲਚਰਲਿਜ਼ਮ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਵਜੋਂ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏ। 21 ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੇ, ਇਸ ਦਿਨ 'ਤੇ ਫ਼ਖ਼ਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੀਏ ਕਿ ਮਹਾਨ ਯੋਧੇ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਲੋਪੋਕੇ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਉਦੇਸ਼ ਹਿਤ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚੋਂ ਚਿੱਟੇ ਨਸਲਵਾਦ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਲੀਅਮ ਹਾਪਕਿਨਸਨ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਲੋੜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਮੋਢੀ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸ਼ਹੀਦ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ-ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਵੇ। ਅੱਜ ਲੋੜ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਤੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੋਚ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਨਸਲਵਾਦੀ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਡਟਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਤਪਨਾਹੀ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੰਘਰਸ਼ ਛੇੜਨ। ਹੌਪਕਿਨਸਨ ਅਤੇ ਬੇਲੇ ਵਰਗਿਆਂ ਦੇ ਵਾਰਿਸ ਅੱਜ ਵੀ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਲੋਪੋਕੇ ਦੇ ਵਾਰਿਸਾਂ ਨੂੰ ਤਕੜੇ ਹੋ ਕੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿੱਤਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

***

ਕਨੈਡਾ 'ਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ...

ਬਲੇਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਫੋਕਸ ਨੰਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦ ਫਾਈਵਥ ਅਸਟੇਟ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਲਜ 'ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਜੋ ਨਾਮਾਂਕਣ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਸਮੇਤ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਉਤੇ ਅਲਫ਼ਾ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸਦਾ ਪਬਲਿਕ ਪਾਰਟਨਰ, ਸੇਂਟ ਲਾਰੈਂਸ ਕਾਲਜ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੇਂਟ ਲਾਰੈਂਸ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਜੂਲੀ ਆਇਨਾਰਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਅਲਫ਼ਾ ਕਾਲਜ ਨੇ 'ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੁਆਲਿਟੀ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਓਂਟਾਰੀਓ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਨ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵਧੀਆ ਤਜਰਬਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਥੇ ਰਹਿਣ। ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਭਾਈਵਾਲ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਨਵੇਂ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਦੂਜੇ ਕਾਲਜਾਂ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਲੀਡਰਾਂ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਸਾਡੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ-ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।'

ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ

ਫੈਡਰਲ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੰਤਰੀ ਸੀਨ ਫਰੇਜ਼ਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੈਰੀਅਰ ਕਾਲਜ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ।' 'ਸਾਨੂੰ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਵਿੱਤੀ ਅਨੁਚਿਤਤਾ ਬਾਰੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।' ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਕੂਲੀ ਸਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਰਮਿਟਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਰੇਜ਼ਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਅਧਿਐਨ ਪਰਮਿਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਿਸ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਮਾਸੂਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ ਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਹੀ ਭਾਰੀ ਆਰਥਿਕ ਬੋਝ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਲਜ ਦੀਆਂ ਭਾਰੀਆਂ ਫ਼ੀਸਾਂ ਮੁੱਖ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੋਟੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਛੱਡ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

***

ਭਾਰਤ ਉਤੇ ਹਿੰਦੀ ਦਾ ਗਲਬਾ ਕਿਉਂ ?

ਹਿੰਦੀ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਹਨ। ਅਗਲੀ ਵੇਰ 1961 ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਉਰਦੂ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 30 ਫ਼ੀਸਦੀ ਰਹਿ ਗਈ।

1961 ਦੇ 60 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ 2011 ਵਿਚਲੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ 'ਚ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 43 ਫ਼ੀਸਦੀ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਇਸ ਵਾਧੇ ਪਿੱਛੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਦੀ ਨਿਭਾਈ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਬੇਰੁਖ਼ੀ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਲੱਕ ਤੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਬੋਲੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰਕਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਇਸਦੀ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਥਾਂ ਹਿੰਦੀ ਲਿਖਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੇਸ਼ 'ਚ ਬੋਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਥਾਪਨਾ ਹੋਈ, ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਲਈ ਵੱਡਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਛਿੜਿਆ।

ਸੂਬੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਤਿੰਨ ਭਾਸ਼ਾਈ ਫਾਰਮੂਲਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਨੁਕਰੇ ਲਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ 'ਚ 12 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਬੋਲਚਾਲ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ 'ਚ, ਨਾ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ 'ਚ ਥਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਂਦਰੀ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਨ ਉਸ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ- ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਇਹ ਗੱਲ ਸੱਚ ਹੋਵੇ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ 'ਚ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ 'ਚ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ-ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ? ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੋਚਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬੋਲਣ 'ਚ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਖੋਜ ਮਾਂ ਬੋਲੀ 'ਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸੋਨੇ ਤੇ ਸੁਹਾਗੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਹ ਗੱਲ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਾਂਗਰ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੀ, ਸੂਬਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸੰਪਰਕ ਭਾਸ਼ਾ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਤੇ ਦੂਜਾ ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਇਸਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਬੋਲੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ-ਪਰੋਖੇ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਣਾ ਕੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਕਈ ਸੂਬੇ ਭਾਸ਼ਾ ਅਧਾਰਿਤ ਗਠਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਕੀ ਗੁਜਰਾਤੀ, ਤਾਮਿਲ, ਤੇਲਗੂ ਆਦਿ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

ਚਿੰਤਕ ਤਾਂ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਬੋਲੀ ਹਿੰਦੀ (ਜੋ 22 ਬੋਲੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ 'ਚ ਦਰਜ ਹੈ) ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਨੰਬਰ ਤਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਸਿਰਫ਼ ਹਿੰਦੀ ਹੀ ਇੱਕੋ ਇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਦੂਜੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਨਸੂਬੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਗਾਥਾ ਲਿਖਣਗੇ।

***

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਸਿਆਸਤ ਸਫਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ?

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ 1983 ਵਿਚ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਖੱਬੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਕੰਮਾਂ ਵਾਸਤੇ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕੰਟਰੋਲ ਨੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਸਿਆਸੀ ਵਰਤਾਰੇ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਜਿਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਰ ਖੱਬੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਪਈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਤੇ ਨਵੇਂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਨਾ ਲਗਣ ਕਾਰਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਖੱਬੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਚਲਦੀਆਂ ਸਨ, ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਜਾਤ, ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਮਹੂਰੀ ਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਬੁਨਿਆਦ 'ਤੇ ਆਦਰਸ਼ ਸਮਾਜ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦਾ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਵੀ ਖੱਬੀ ਸਿਆਸਤ 'ਤੇ ਪਿਆ। ਅਸਲ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ (ਦਲਿਤ ਤੇ ਸਨਅਤੀ) ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਗੱਠਜੋੜ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ ਨੇ ਵੀ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਵਰਤਾਰੇ ਅਤੇ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤਾਕਤਵਰ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਖੱਬੀ ਧਿਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ; ਭਾਵ, ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਚੱਲਿਆ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਤਾਕਤਵਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਤੇ ਖੇਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਤਿੰਨ ਬਿਲ ਬਿਨਾ ਸ਼ਰਤ ਵਾਪਸ ਕਰਵਾ ਕੇ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਰਗ ਚੇਤਨ ਹੋ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਰਾਹ ਪਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿੱਦਿਆ ਤੇ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਫ਼ੈਸਲਿਆ ਦਾ ਮੂੰਹ ਤੋੜ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਤਬਕਿਆ ਦਾ ਚੇਤਨ ਹੋ ਕੇ ਜਥੇਬੰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਆਸ ਬੱਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਖੱਬੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਆਧਾਰ ਵਧੇਗਾ ਪਰ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ : ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਲੀਡਰ ਆਪਣੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਲਾਂਭੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸਾਂਝਾ ਮੁਹਾਜ਼ ਬਣਾਉਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਿਸਾਲੀ ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਬਣਾਇਆ ਸੀ।

ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ
ਜਾਣੋ ਪਲ ਪਲ ਦੀ ਖਬਰ

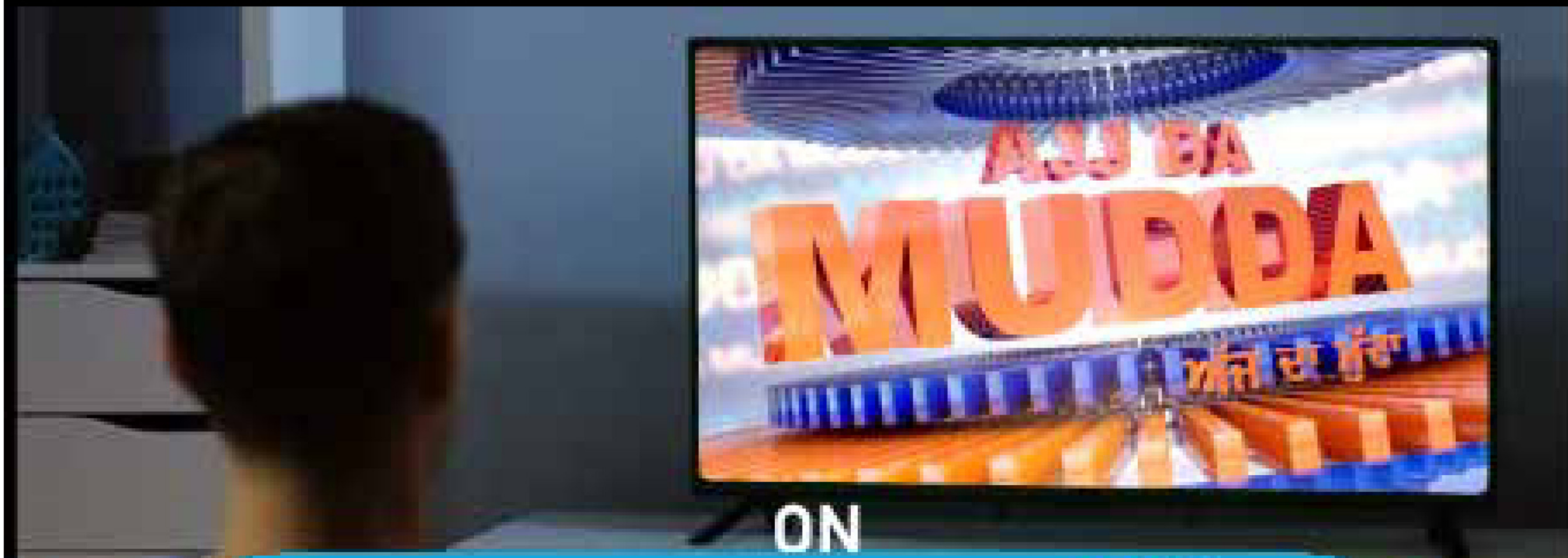

ON
jus PUNJABI HD sling
CREDIBILITY RELIABILITY
Minute to Minute Coverage of Punjab Elections

Punjabi Super Pack
20 channels for only $25/month on
sling

SCAN ME TO SUBSCRIBE

Get 30% off ANY Pack for the first month! w/code: SLINGER854
To Subscribe Call: +1-718-752-9290
Visit: sling.com/juspunjabi
for advertisement & more information call: +1-718-752-9293
www.jusbroadcasting.com